

Délibáb

25. SZÁM

ORF. SZEGHÉNY
KÖNYV-
TÁR

526.396

20
ALLÉR

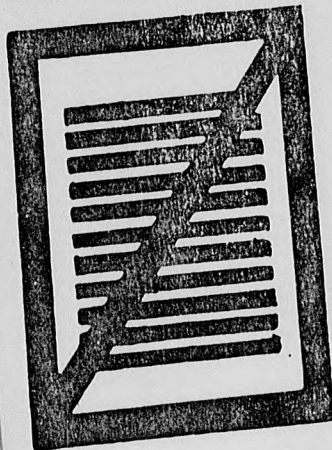
Osouba

**Amerikai görli a jahorei
szultán felesége**

(Szöveg a 36. oldalon)

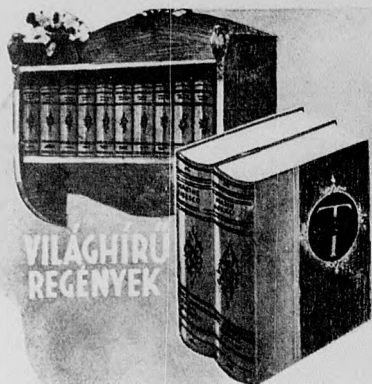
84

OLDAL

RÁDIÓMŰSOR

JULIUS 27. 1938

Húsz remek díszes félbőr- kötésű regényt

szállítunk **BUDAPESTEN 19 pengő 20 fillérért**,
tehát kötetenként **96 fillérért**, **VIDÉKEN**
23 pengő 20 fillérért bérmentve, vagyis köte-
tenként **1 pengő 16 fillérért**!

Aki húsz hónapon át egy-egy kötet „Világhírű
Regény“ átvételére kötelezi magát, annak „A
tudás forrása“ című díszes félbőr-kötésű könyvet
ajándékozunk. Ez a lexikonalakú 320 oldalas
könyv az ismeretek valóságos tárházát nyújtja

az olvasónak. Ajándékkötetünket a regénysorozat 10 kötetének átvétele után küldjük
teljesen díjtalanul, csupán 20 fillér postaköltséget és kézbesítési díjat számítunk fel.

A sorozatban a következő művek jelentek meg:

Frank Norris: Az örvény.
Maurice Renard: Lerne doktor.
Francis de Croiset: A malakkai asszony.
Pierre Benoit: Az üldözött.
Flaubert: Salambo.
Kipling: Kim.
Crawford: A bizánci rabszolgalány.
Turgenyev: Őstalaj.
Wingham: Színes fátyol.
Dosztojevszkij: Névtelen.
Stefan Zweig: Első élmény.
Axel Munthe: San Michele regénye I—II.
Balzac: Három szerelmes.
Arlan: A zöld kalap.

Maurois: Két asszony között.
Bojer: A tenger fiaí.
Benoit: Ferté kisasszony.
Conrad: Félvér.
Claude Farrère: A csata
Haggard: Vörös Éva.
Wells: Mr Blettsworthy a kannibalok szigetén.
Lagerlöf: A számkivetett.
Walpole: Harmer John pünkösdi királysága.
Haggard: A sárga isten.
G. Leroux: A nap felesége
C. Aveline: Aki kétszer hal meg.
W. Schelle: Hajsza egy gázlarc után

A művek megrendelhetők Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat Rt.
Budapest, VII, Dohány ucca 12—14. Telefón: 1—423—39 és 1—423—50.

KÜLFÖLDI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE! A Világhírű Regények bármelyik kötetét portó-
mentesen küldi meg (ha az újságárusítónál nem volna kapható) Romániában 35 lelért, Journal
Import, Jacob Dancea, Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 46. Csehszlovákiában 9 ke.-ért „NOVITAS“
Bratislava, Dlhá ul. 15. Jugoszláviában 15 dinárért Putnik Hirlapiroda, Novi Sad, Kralja Alek-
sandra 21. (Az összeg mindhárom helyre bélyegben is beküldhető)

Franciaországi eladási ár Frs. 7.— Beszerezhető: Messageries Parisiennes, Paris 10. e. 28
Rue St. Quentin.

Külföldi olvasóink figyelmébe!

A „Délbáb“ az itt felsorolt helyeken kizárólag az alábbi árakkal fizethető elő, **ROMÁNIÁBAN**
1/4 évre 100 lel. **FŐELÁRUSÍTÓ:** Journal Import, Jacob Dancea, Oradea, Bulv. Reg. Ferdin-
and 46. **CSEHSZLOVÁKIÁBAN** 1/4 évre 18 Ke., **FŐELÁRUSÍTÓ:** „NOVITAS“,
Bratislava, Frantiskanske nám. 8. **JUGOSLAVIÁBAN:** 1/4 évre 35 dinár. Putnik Hirlap iroda,
Novisad Kralja Alexandra 21. (Csekkiszámlaszám: a Beograd-i postatakarékpénztárnál
55.646.) **FRANCIAORSZÁGBAN** 1/4 évre 25 Frs. **Főelárusító:** Transports Presse, Paris 2. e.
5. Rue D'Argout. A kiadásunkban megjelenő művek esakis fenti cégeknel szerezhetők be. (Köz-
vetlen nem szállíthatunk)

BRAZILIÁBAN: 1/4 évre 18\$000, Magyar könyvkereskedés: Sao Paulo Av. Sao Joao 247.

**Jan Kiepura és felesége Eggerth Márta
Budapesten Márkus Lászlóval, az Operaház
igazgatójával (Inkey felv.)**

és Rodolfot. Ez utóbbival beutaztam egész Amerikát. Grace Moore volt a partnerem. Clevelandban például kétszáz ezer ember előtt énekeltünk. Már-már úgy volt, hogy a nagy amerikai siker miatt le kell mondanom európai fellépéseimet. Pedig igazán nagyon sajnáltam volna. Különösen Budapestet, ahova úgy jövök, mint második hazamba...

Most elindulásáról beszél: regénybeillő fejezetek ezek. A világhíres tenorista ügyvédnek készült. Apja hallani sem akart róla, hogy fiából holmi komédiás legyen! Kiepura pedig inkább szimpatizált a kótafejekkel, mint a büntetőparagrafusokkal. Hozzájárult ennek a szimpátiának növekedéséhez egy énektanár, aki kijelentette, hogy a fiatal ügyvédjelöltnek aranytorka van, melyet Isten ellen való vétek védőbeszédre pazarolni. Így azután Kiepura szakított szüleivel és mi tagadás, nem a legragyogóbb anyagi körülmények között kezdett hozzá énektanulmányaihoz.

— Első próbaéneklésem a varsói operaházban bizony rosszul sikerült — vallja be mosolyogva. — Kidobtak. De egy pár nap múlva levelet kaptam az igazgatóságtól. Felszólítottak, azonnal jelentkezsem. Így kaptam meg a „Halka” egyik szerepét. Ráléptem a karriér első lépcsőfokára. Utána jött a „Faust” címszerepe, majd a bécsi Staatsoperben Jeritza Máriával a „Tosca”. Schalk, ez az áldott emlékű nagy karmester látta meg először bennem az igazi értéket.

Kollégájára, a tragikus hirtelenséggel elhunyt nagy spanyol tenoristára, Fletára terelődik a szó:

— Jó barátom volt. Pesten ismerkedtünk meg 1926-ban. Ő a Városi Színházban vendégszerepelt, én az Operaházban. Meghallgattuk egymás énekét. Utána jó barátok lettünk. Nagyon-nagyon sajnálom. Végtelenül kedves, közvetlen ember volt és nagy művész... A fájdalmas, felhős kis intermezzo után ismét mosolyra derül az arca:

— Nyáron Olaszországba megyek. Nagy hangversenykörútra szerződtem le. Azután

Déliab

ismét filmezni fogok. A „Tosca”-t filmesítik meg, feleségem fogja játszani a címszerepet. De most búcsúzom, mert a Városi Színházba kell mennem. Képzelve el, egyszer én is néző leszek! A „Tosca”-t hallgatom meg Cigna-val.

A közönség lelkes tapsviharral fogadta a Kiepura-házaspárt, akik az egyik páholyból hallgatták végig az előadást. Kiepura nagyobb tapsot kapott, mint a vendégszereplő pompás olasz hőstenor. Pedig ki sem nyitotta a száját!

Lévay Endre

Az egyik ember kítaposott úton jár, a másik utat szeret törni

— mondja Ujházy György, akinek
ebben az évben három városban játsz-
szak három különböző szabadtéri játékát

— Amilyen a lakás, olyan a lakója —
tartja a régi szólásmondás. Schol sem le-
het talán jobban érezni ennek a mondás-
nak az igazságát, mint itt kint a Stefánia
úton, ebben az új, modern bérházban. A
kapun áthaladót a gázbiztos óvóhely felé
mutató iránytábla figyelmezteti a technika
századának kultúrájára. Aztán az emele-
ten belép az ember egy ajtón. Vékony,
mai ajtó csupán, de mögötte marad a
nagyváros zaja, a mai házakból áradó hi-
degség. Otthonba, gondos szeretettel, me-
leg szívvel berendezett igazi otthonba
lépsz. Gondolkozni, érezni, dolgozni és sze-
retni tudó boldog emberek otthonába. Ezt
meséli el ez a lakás. Az egyik szobának
falai zsúfolva értékes magyar tányérgyű-
teményekkel. Csodálatos szöttesekkel, ritka
kulacsokkal, butykosokkal, melyeknek min-
den egyes darabjáról az igazi, hamisítat-
lan népművészet csodálatos kifejezőképes-
sége és aranyos derűje árad. Egy másik
szobában hatalmas könyvszekrények és
íróasztal, amelyről azonnal érezni, hogy
azon nem dolgozni, hanem alkotni szok-
tak. Gondos kezek friss, illatos virágot tet-
tek rá, hogy még itt is, ahol szerényen
bár, de mégis ott lapul hátul a kattogó
ördögmasina, az írógép, itt is érezni és
szeretni lehessen a természetet. Ha kilépsz
az erkélyre, táguló tüdővel, dagadó mel-
lel szívhatod magadba a fűvek és fák, a
nagy szabad térségek illatát. Messzire
nézhetsz, a zöld réteken át, melyeken vil-
logó szőrű ménék vágatnak feszülő
izmokkal. Ez az otthona, ilyen az ott-
hona Ujházy Györgynek, az ismert ki-
váló írónak: a Missa Sollemnis szerzőjé-
nek, akinek ebben az évben három város-
ban játsszák három különböző szabadtéri
játékát.

A kiváló író meleg érceshangú Isten-
hozottal fogad. Pillanat mulva már ott
ülünk feleségével és édesapjával együtt
a népművészeti csodákkal teli „Kaná-
szszobában” — mint ők nevezik, aranyos
derűvel ezt a meghitt sarkot. Aranyszínű
tokaji az asztalon. Ujházy Györgyné illa-
tos, zamatos, feketekávékölteményt kínál.

Ujházy György

(Szekely Aladár felv.)

Szemben ülök ezzel a három boldog em-
berrel, akik szeretik egymást és akiknek
hangján, mozdulatán, tekintetén, egymásra-
nézésén kizendül ez a nagy szeretet.

Itt gyorsan röpül az idő. A tokajis üveg
is ismételten lebuktatódott már. Percek-
nek éreztük csak, de órák teltek el, mikor
végül is látogatásunk tulajdonképpeni cél-
jára kerül a sor. És a „Kanász-szobában”,
melyet még az előbb, a kedélyes borozga-
tás közben, vidám történetek hangja töl-
tött meg, komolyra fordul a szó.

— Hogyan jutott arra a gondolatra,
hogy misteriumokat írjon? — kérdezzük.

— Az ember sorsát akaratán kívül vélet-
lenek is irányítják, ha ugyan véletlennek
lehet bármi fordulatot nevezni az életben.
Az a hitem, hogy a véletleneknek nevezett
momentumokra belülről reagál az ember.
A „Missa Sollemnis” megírására közvetve

Triká József, a Pázmány egyetem nagyhírű rektora adta az ötletet. Mulhatatlan hálával gondolok rá. Majd két pécsi úr, Kelemen Andor apát és Szilléry Péter közvetítésével, Pécs városának volt kitűnő polgármestere, Nendtvich Andor bízott meg a Missa szabadtérre való átdolgozásával. Istennek hála, ez a munkám sikert hozott nekem is, a városnak is. Megalapoztam az ottani szabadtéri játékokat.

— Mik voltak azok a belső indítékok, amelyek efelé a különös műfaj felé fordították az érdeklődését?

— Tudja, kétféle ember van. Az egyik a kitaposott úton szeret járni, a másik meg utat törni szeret. Engem utat mások nyomában kullogni. Amint látom, már igen nagy a szorgoskodás az egész vonalon a szabadtéri játékokban is, meg a misztériumokban is. Örvendve nevetek ezen, mert kétségtelenül bizonyos, hogy kívánatos csapást vágtam...

— Stílusban különbözik a három darab?

— Persze, nagyonis! A Missa magának a misének, a mise rejtett történéseinek meglevenítése a színpadon. Szükség-

szerűen pantomimikus megoldásban. Az „Árpádházi Szent Margit“ a zenének és a dialógusoknak szerves összeforrasztásából nőtt ki. Bárdos Lajossal, nagyszerű zeneszerző társammal, teljes belső harmóniában dolgoztunk. Így bizakodom, hogy munkánk jó eredményt hoz majd az előadáson is. Annál is inkább, mert a főszerepet Bajor Gizi vállalta el. A szegedi szabadtéri játékom, az „István király népe“, történelmi tragédia, hősöm a nemzet, a keleti lelkiségével nyugati rendeltetést betöltő magyarság. Néhány gyönyörű, ősi motívumú dalt komponált ehhez a darabomhoz Losonczy Dezső.

— Mikor kezdett az irodalommal foglalkozni?

— Már mint egészen fiatal ember számos hosszabb-rövidebb novellát írtam. Harminc éves voltam, mikor első darabom elkészült. Kilenc esztendővel ezelőtt volt az első premiérem. A Magyar Színház akkori igazgatója, Faludi Jenő, akinek az emlékéit meleg szeretettel őrzöm, „fedezett“ fel engem a színpad számára. Ő mutatta be „A Belezny asszonyok“ című darabo-

Déliabál

A dolgozó-
szobában
(Schaffer
jelv.)

mat. Később Kiss Ferenc számos darabot dolgoztatott át velem a Rádió számára. Nagyon jó iskola volt ez nekem, igen sok technikai fogást tanultam. Aztán Hevesi Sándor előadatta a Nemzeti Színházban „A tékozló ifjú” című darabomat. És végül három esztendővel ezelőtt mutatták be ugyancsak a Nemzetiben a „Missát”, amely most már második alkalommal került színre a pécsi Dómtéren.

— Műhelytitkai?

— A Missán tizenegy hónapig dolgoztam. Éjjel-nappal. Rengeteg előtanulmányra volt szükség. Tudja, hogy ki adta a legjobb tanácsokat? Serédi Jusztinián dr hereceprimás úr ömenciája. Csendsben szeretek dolgozni. Ha módom van rá, leugrom Balatonkenesére és ott a nagy kék tó mellett, ahol mindig maradéktalanul boldognak érzem magam, könnyen megy a munka.

— Jövő tervei?

— Szeretnék túl lenni a premierjeimen. Aztán majd vidáman körülnézdgelek, hogy valami újat csináljak. Mást, mint mások. Mindig mást. Dolgozni nagyon jó. Vidámság és nyugalom tölti meg az ember szívét minden derék munkás nap után. Verekedni és magyarázkodni nem szeretek. Olyan nagy ez a gyönyörű világ, hogy a komiszakat és az értetleneket bőven van hely elkerülni. Messziről mulatok aztán az alacsonyokon, amikor saját dugájukba dőlnek. Nem engedem az élet főséges szépségeit s a magam szelid örömeit megzavartatni. Boldog, kiegyensúlyozott ember vagyok, Isten jó kegyelméből. Szeretek otthon üldögni, bizony csak kényszerűségből megyek ki az odumból, vagy akkor, ha Kenesére megyek, de ott is otthon érzem magam.

Búsúunk. Sokáig és nehezen. Mert ahol szívesen látják az embert, ott sokáig tart a búcsúzkodás és nehezen lehet eljönni. Nehezen engednek el és nehéz szívvel jön el az ember.

Fenyő Pál

Délibáb

Megjöttek Pestről
a nyaralók
(Eötvös felv.)

en.
ek.
int
jó.
m-
án.
ek.
a
an
az
öl-
p-
za-
er
ek
ü-
k-
on

ert
ig
el-
v-

ál
é

Női haj

IRTA: LAKATOS LÁSZLÓ

Általában nem szeretem, ha hülyének néznek és így senki sem várja tőlem, hogy 1938-ban fel fogom fedezni azt a világraszóló tényt, hogy a nők rövid haját hordanak, vagy pláne azt, hogy ezen megütközsem. Erről természetesen szó sem lehet. Csak szép esedésen megállapítom azt a különbséget, ami a férfiak és nők rövid hajviselete közt van és amit nem lehet letagadni, mert alkati.

A különbség pedig a következő: A férfi-hajviselet állandó és egyforma. Azok lényegtelen és évszázadok óta megszokott változatok, hogy az egyik férfi elválasztja haját, a másik pedig hátrafelé fésüli. (Amennyiben egyáltalán van neki.) A férfifrizura nagyjából még így is egyforma. Viszont a női frizura még a rövid haj korában sem tud megállni. Eleinte volt a fiús eton, szinte forradalmian, a símára fésült női haj, amikor az első években a férfifrizurához való radikális hozzáidomulással, mintha egyszerre akartak volna bosszút állni azon, hogy évszázadokon át hosszú haját voltak kénytelenek viselni. De ezek az első évek elmúltak és most már előkerültek a legkülönbözőbb frou-frouk, hullámok, loknik, amelyek lélektenileg mind azt jelentik, hogy a nők tulajdonképpen mégsem találják olyan természetesnek a rövid hajviseletet, hanem a különféle csigákban és frou-froukban utánozni igyekeznek a régi, kontyos, hosszú hajviseletet. Honvágyat éreznek utána.

Azután itt van a hajfestés. Ha egy férfi befestette haját, az körülbelül elveszett embernek számítana. Kinevetnék, nem kapna állást, nem tudna kenyeret keresni, a foglalkozásában válna lehetetlenné. De ahogyan a nőknél divatba jön a festett haj. Azt mondom, divatba jön, mert tulajdonképpen csak most jön divatba. Amióta rövid. Azelőtt a hosszú hajfürtöket nem lehetett volna ilyen gyorsan és ilyen elszántan átfesteni, mint most. Nem találták volna ki az arany-, az ezüst-, a platinaszökevények, a különböző bron-

és egyéb vörös színeknek ilyen változatait. Ma egy nő olyan gyorsan és olyan könnyelműen cseréli a haj, mint a ruhaszövet mintáját és ez is mind csak azt jelenti, hogy lelkiileg még mindig nem fogadta el a rövid-hajú emancipáltságot. Valahol még mindig kereskedik benne a mult, a divatdéma, a háremhölgy, a flörtbábu és a szerelmi játékszer. Még mindig fontosabb az, ami a koponya fölött, mint ami a koponyában van. Igen sok nő számára a fej ma sem más, csak alkalom, ürügy, talán kifogás arra, hogy haját hordhasson.

De nem is csoda. A nő csak akkor fogja megszokni az egyszerű, rövid, puritán hajviseletet, amikor már nem fogja festeni az arcát. Pirosított ajkához, púderezett (és operált) orrhoz természetes haját hordani majdnem természetellenes. Egyik a másiktól következik és amíg a nő arc helyett tulajdonképpen álarcot hord, addig a hajában is csak imitálni fogja a rokokó és még régibb korszakok parókaviseletét. A különbség csak annyi, hogy valamikor a nő a parókát ráhúzta fejére, most pedig a parókát ráfesteti hajára. Egyébként az egyikben annyi őszinteség van, mint a másikban. Tehát matematikai pontossággal: semmi.

Amíg a nő, ha festetlen arccal megy ki az utcára, meztelennek érzi magát, addig a haját is fogja festetni és ondoláltatni. A nő hiába megy pályára, hiába keres kenyeret, hiába ül le az íróasztalhoz, hiába igyekszik lapos cipősarokban járni és egyébként is, amennyire csak lehet, a férfiruhaviseletet utánozni, amíg arcát festi, lelkiileg sosem lesz egyenrangúvá a férfival. Sőt! Észre kell venni, hogy valamikor a női kozmetika századrészt sem volt olyan divatos, mint ma. Mintha a nő ezzel is csak revansot akarna venni azért, hogy a másik oldalon kénytelen férfitársa vállalni. Mentől több a dolgozó nő, arc- és hajfestéssel annál inkább kihangsúlyozza és kinyomatékoztatja, hogy mégis csak nő, akár tetszik a férfiaknak, akár nem: mégis csak nő.

Bemutatjuk András József festőművészt, igazi nevén gróf Czirákné Andrássy Ilonát

Néhány esztendővel ezelőtt jókora ládába csomagolt képküldemény érkezett az egyik nagy kiállítószalon igazgatóságához. Amikor a ládákat felbontották, képek, feltűnően érdekes festmények kerültek napvilágra. A küldeményhez csak egy egyszerű levél volt mellékelve, amelyben a festő abban az esetben kéri az igazgatóság értesítését, ha ezek a festmények megérdemlik egy kiállítás széleskörű nyilvánosságát. A levél és a képek aláírása egyszerű magyaros név volt: András József.

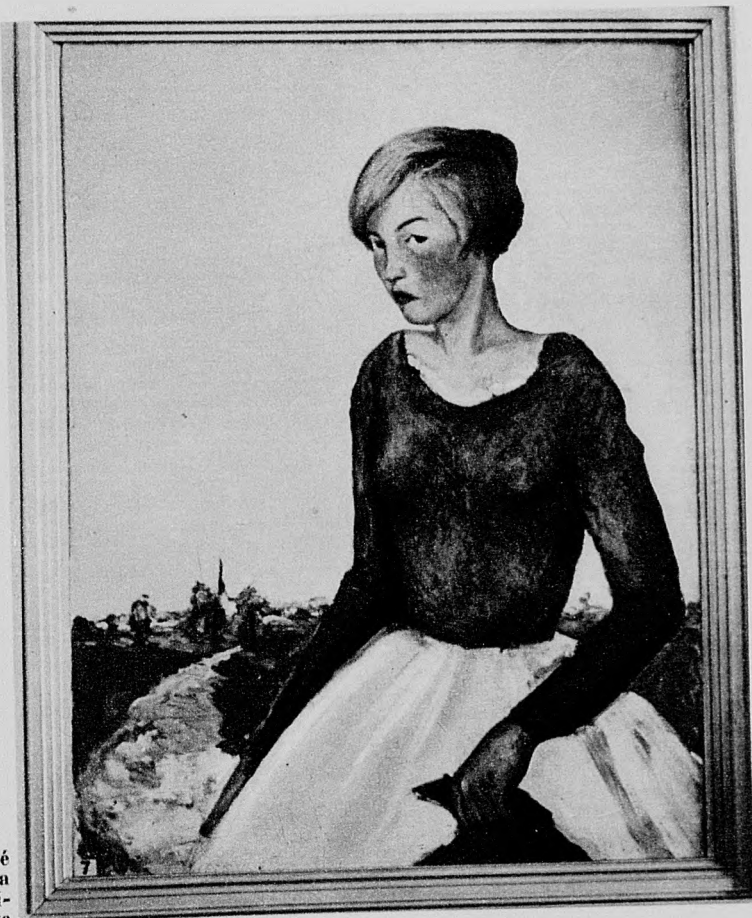
András József festőművész, aki ezen a néven nem kevesebb, mint hét feltűnően nagy-

sikerű kiállítást rendezett — gróf Czirákné Andrássy Ilona volt.

A grófnő, most, amikor első ízben rendezték meg valódi nevének fémjelzésével a kiállítását, kicsit mosolyogva áll képei között a képszalomban.

— Azt hiszem — mondja kedvesen, — András József befejezte karrierjét. A sajtó és a kritikusok olyan jóindulatúan és szeretettel, de mégis valódi kritikával nyúltak képeimhez, hogy ezentúl nem rejtőzködöm idegen név alá.

Meg kell kérdezni, hogy mi is volt tulajdonképpen az oka ennek az inkognitónak?

Gróf Czirákné
Andrássy Ilona
„Fiatal lány“ ei-
mű festménye

(Schäffer felv.)

Délibáb

A magyar arisztokráciának több tagja van, akik valamennyien a legelsőrangú festőművészek sorába tartoznak. Csak egyetlenegy példát említünk, gróf Batthyány Gyuláét, akinek egy-egy kiállítása ma nemcsak Budapesten, de Párizsban vagy Londonban is nemzetközi esemény.

— Ez igaz — mondja mosolyogva a grófnő, — de én nemcsak festő vagyok, hanem anya is. Hosszú esztendőök óta lennünk a tiszadobi birtokunkon férjemmel és három gyermekemmel. Szerettem volna a művészt különválasztani, de nem sikerült. Hála Istennek — teszi hozzá jókedvűen. — Egyébként nálunk a családban tradíció már a művészet utáni vonzódás.

Egyik képre mutat.

— Amikor ezt a tájat festettem, édesapámra, gróf Andrássy Tivadarra gondoltam, aki sokáig sajnálta, hogy a politika és a közügyek elvették minden idejét a festéstől. Személyes szerelmese volt a piktorának és nemcsak maga is festgetett, — több igazán nagyszerűen sikerült képét ismerik, — hanem boldog volt, ha egy-egy kiváló festőt vendégül láthatott. Nagyon sokszor jött el birtokunkra Munkácsy Mihály is. Munkácsy látta apám képeit és egyszer tréfásan a következő megjegyzést tette róla.

— Jó, hogy Tivadar gróf, mert ha neki-fogott volna festeni, akkor ma már engem is lepipálhatna.

A család többi tagja is rajongott a művészetért. Gróf Andrássy Géza és gróf Andrássy Károly a legválogatottabb műkinceseket szereztek meg gyűjteményük számára.

Végigmegyünk a képek előtt.

Szesélyes lombzatú, égre törő fák, erdei részletek váltogatják egymást eredeti elképzelésű kompozíciókkal. Adám és Éva paradicsombeli kettős aktja mellett percekig álltak a kritikuskok. Aztán itt vannak a tiszadobi birtok szép, magyararcú menyecskei is.

— A kastély, az erdő, a falu, az állatok voltak első modelljeim, még lánykoromban.

Elmeséli, hogyan kezdett festeni.

— Egy időben két-három piktor is vendégeskedett a birtokon és én, aki buzgó kíváncsisággal lestem, mint gyerek, hogy miként alakul ki a kép a vásznon, elhatároztam, hogy én is festeni fogok. A művészetet azzal kezdtem, hogy könyörögve kértem meg piktorvendégeinket, engedjék, hadd vigyem utánuk a festékes dobozukat. Így aztán kikunyoráltam tőlük egy kis festéket is. Apám nevetve nézte nagy igyekezete-

met — és segített. Megkritizálta minden rajzomat, úgyhogy amikor eljött az ideje, ha kicsit lámpalázasan is, de be mertem állítani a Képzőművészeti Főiskola felvételi vizsgájára. Beültettek egy csomó ragyogóan tehetséges lány és fiú közé, elénk állították a modellt, aztán rajzolni, dolgozni kellett. Soha nagyszerűbb módját nem ismerem meg a valódi tehetségvizsgálatnak, mint ezt a vizsgarajzolást. Itt hiába lett volna minden protekció, itt az győzött, aki tudott.

Másnak később álmában az érettségi jut eszébe. A grófnőnél bizony ez a vizsga jön sokszor elő. Pedig sikerült.

— Rudnaynak a növendéke lettem.

Szinte meghatott a grófnő, ahogy Rudnayról beszél.

— A legtökéletesebb, legmagyobb művészek egyike. Szín, finomság, kompozíció egyaránt megtalálható nála. Azt mondják, hogy művészetileg is a hatása alá kerültem. Lehet, De örülök, mert csak örülhetek a hatásának. Egy ilyen tiszta nagy művész valószínű forrása a jó hatásoknak.

Most aztán felteszünk a művészek világában nem szokatlan, de a művészet igazi lényegétől mégis csak idegen kérdést:

— Volt nagy anyagi sikere a kiállításnak? A grófnő megfordul és válasz helyett egy kézmozdulattal végigmutat a képeken.

— Tehát volt anyagi siker.

Mert minden szónál jobban megmutatja azt az az egyetlen büvös felírású kis tábla, amelyen egy szó díszleg: Eladva. Ez a tábla pedig sok kép alatt látható.

— Jólesik látni, hogy az emberek áldozatokat is hoznak, ha egy-egy kép megtetszik nekik. Én bevallom őszintén, mindig fájlalom, ha egy-egy képetől el kell válnom. Olyan szeretettel dolgozom rajtuk, annyira a szívemhez nőttek, hogy nagyon sokáig üresnek érzem egyetlen elvitt kép után az egész műtermemet. Dehát a festő csak akkor elégülhet ki teljesen, ha közönsége van...

Ennek a kiállításnak és ennek a festőnek pedig van közönsége.

A képek előtt kettős, hármas csoportokban állnak a látogatók. És minduntalan akad egy-egy ember, aki kitér gratulálni a művésznőnek. Gróf Czirákné Andrássy Ilona boldogan sóhajtja:

— Milyen kár, hogy szegény András József többé nem kap egyetlen gratulációt sem. Most már soha egy András József kép nem jön a világra. Ezentúl csak — én festek.

hogy a
a szin
marad
radhat
termés
bonyo
a lecs
szüksé
miatt.

Csu
fitt,
lek
Gy
ház
lev

Tehát
model
amely
nek
nap
tartan
mas
Kivá
hogy

Dé

A Délibáb megsúgja magának,

hogy az idén szokatlanul korán indulnak a színészek nyári turnéjukra. Az elmaradhatatlan Békeffy-turné, az elmaradhatatlan Salamon-turné az idén is természetesen megy. Vonaton és autón bonyolódnak le ezeknek a turnéknak a technikai részei, repülőgép még nem szükséges a meglehetősen kis távolságok miatt.

Csupán egy turné lesz, amely fittyet hány az összes modern közlekedési eszközöknek: a Nagy György turnéja. A Belvárosi Színház kitűnő tagja vezetése alatt levő turné tagjal gyalog mennek turnéra.

Tehát még a régi ekhós szekér is túl modern volna ennek a társulatnak, amelynek tagjai kísérletképpen most nekivágnak gyalogszerrel a szép vidéknek és úgy tervezik, hogy minden egy-napi gyalogjárás után két esti előadást tartanak majd egy-egy előadásra alkalmas városban. A terv nem érdektelen. Kíváncsian várja a színésztársadalom, hogyan fog sikerülni, de a legtöbb kíván-

csisággal várják az eredményt maguk a gyalogturnézók.

— Ez után a hír után térjen át a pletykákra.

— Babay József, a kitűnő író és színpadi író és dr Forgách Antal, a Nemzeti Színház kitűnő művésze ugyan csak igen jó barátok. Ez azonban nem zárja ki, hogy lépten-nyomon ne ugrassák egymást. Minden kis okot felhasználnak egymás ugratására és mindkettőjükkel madarat lehetne fogatni az esetben, ha az ugratás jól sikerült. Legutóbb — mi tagadás-tűrés, emberek vagyunk — a kitűnő Babaynak fizetési meghagyást küldtek a Nemzeti Színházba. Babay ugyanis háziszervő is a Nemzetiben és a naiv fizetési meghagyást küldő nyilván abban a hiszemben volt, hogy ha Babay ott megkapja az ível, akkor rögtön rohan a pénztárhoz, előlegel vesz fel és már küldi a pénzt... Ezt a Babaynak szóló ível véletlenül meglátta Forgách dr, nem sokáig habozott, hanem ráírta az ív hállapjára a következőket: „Mivel a felszótított huzamosabb ideig nem fizetelt és nyilván nem is fog fizetni, dacára hogy ez évi búsás jövedelmei

Délibáb

Angliában még esős időben is
a short diadalmaskodik

megállapíthatók, a ravasz fondorlat és a kötelezettségek alól való tendenciózus kibúvás további megakadályozására ajánlatos volna nevezett ellen a törvényes eljárás haladéktalan megindítása a büntető törvénykönyv stb., stb. . . .” Babay amikor megkapta az így „láttamozott” fizetési meghagyást, bár nem volt aláírva, rögtön tudta, hogy a megjegyzés csak Forgách Antal dr műve lehet. Nem szólt egy szót sem. De elment

egy ügyvéd barátjához, akivel azután egy szabályszerű értesítést küldetett, mely szerint nevezett ellen becsületsértés, rágalmozás és hitelrontás miatt a bűnvádi eljárást megtette.

Hát így szórakozik ma a színpadi író és a színész. Talán mégsem lehet olyan rossz dolguk nekik.

— Ha már a Nemzetinél tartunk, mondja el, mi igaz abból a hírből, hogy a Nemzeti jövőre három magánszínházi tagot fog szerződtetni?!

— Egyelőre csak hírek ugyan ezek, de kétségtelen, hogy ezek a hírek — nem alap nélkül valók. Nagyon kedves és jellemző tényből lehet egy szerződésre máris következtetni. Az egyik prózai színház elsőrendű tagjainak kora tavasztól késő őszig az egyik körüti kávéház terraszán van az asztaltársaságuk. Évek óta így van ez már. Az idén, amikor megnyílt a terrasz, az asztaltársaság minden egyes tagja megjelent — egy kivételével. Nem tudták, mi történt az illetővel, aki különben a színház egyik legmarkánsabb egyéniségű, legtöbbször foglalkoztatott tagja?! Napok múltán kiderült, hogy a

talentumos színművész elhagyta a kávéházi terraszt egy másik kávéházi terrasz kedvéért, amely pontosan a mellett a színház mellett van, amely színház kötelékébe most a művészt — kombinálják.

Ime a kávéházi terrasz mint egy érdekes színházi szerződésnek előfutára.

— Mi ujság a szerelem világában?!

— Az érdekes színésznő, akinek az egyik színész vőlegénye volt akkor, amikor még egy színpadon szerepeltek, de akik később felbontották eljegyzésüket, most újból egy színpadon fognak szere-

Délibáb

A gloucesteri hercegnő
legújabb fényképe,
amelyet Cecil Beaton,

a világhírű fényképész
készített egészen új-
szerű művészi
elgondolással

pelni egy nyári újdonságban. Érdekes, hogy amikor a völegény más színházhoz szerződött, az eljegyzés is felbomlott. Beavatóltak tudni vélték, hogy a színész színházzal együtt ideált is változtatott. A szezon folyamán a színésznő és volt völegénye több helyről kaptak szerződési ajánlatot együttes fellépésre. De mind a ketten következetesen lemondtak ezekről a fellépésekről éppen azért, mert nem akartak együtt szerepelni.

Most egy nyári színház ajánlatot tett a színésznőnek és színésznek együttes szereplésre. Legnagyobb meglepetésre az ajánlatot mindkettőn — elfogadták.

Ebből aztán a színházak és nem színházak is méltán következtethetnek arra, hogy újból visszatért a szerelem.

— Végül?!

— Ismeretes dolog, hogy Muráti Lili milyen szenvedélyes sportoló. És milyen tehetséges is mint sportlady. Muráti már mindenféle sportot űz, a legnehezebbtől a legkönnyebbig. Kiderült azonban, hogy pont a legnépszerűbb sportot nem műveli, a kerékpározást. Mondani sem kell, hogy amikor ez kiderült, ugyan-

A Bois de Boulogne-ban Párizs legelegánsabb hölgyei kosztümös divatbemutatót rendeztek. Az érdekes bemutató részvevői korhű kosztümben jelentek meg

akkor Muráti egy pompás kerékpárt is vásárolt magának.

Persze a vérbeli sportladynek, Murátinak könnyű volt ezt az aránylag könnyű sportot elsajátítania. Muráti három nap alatt már remekül kerékpározott.

Éppen ez volt a baj, mert a könnyű diadal vakmerővé tette a mi kedvencünket és így bekövetkezett az elmaradhatatlan baleset. Muráti bizony erős zúzódásokat szenvedett a baleset következtében, de azért minden fájdalom ellenére aznap még végig tudta játszani szerepét és így elegendő tudott tenni ebben a szezonban utolsó fellépési kötelezettségének...

Híradó. Az Országos Gyermekvédő Liga most adta ki legutóbbi gyűjtési eredményét. Néhány érdekes adatot közlünk.

Tersztyánszky Ákosné a vidéki gyűjtéssel együtt 14.131 P. Óbudai Asszonyok Kulturális Társasága Hirschel Sománé 205.— P, III. ker. Ref. Nőegylet Hladky Miksáné, Maczek Józsefné 178.— P, III. ker. 1zr. Nőegylet Kemény Lajosné 113.— P, III. ker. Ev. Nőegylet Mohr Henrikné 97.— P, III. ker. Ref. Nőegylet özv. Györke Dánielné 61.— P.

Angol
kalapdívat:
fordított viola-
csokor a kalapon

III. ker. Kath. Nőegylet dr Telkessy Ivánné 50.— P. Dr Darányi Kálmáné 16.379.— P. Bornemisza Gézáné 8867.— P, dr Keresztes-Fischer Ferencné 6680.— P, Röder Vilmosné, vitéz Sónyi Hugóné, vitéz Kárpáthy Kamillóné, vitéz Ráiz Jenóné 5667.— P. Özv. gróf Almássy Györgyné emlékére: gróf Majláth Györgyné, dr Lamotte Károlyné, Végh Károlyné 2678.— P, dr Ádám Lajosné, gróf Széchenyi Gézáné 762.— P. M. kir. Legfőbb Állami Számszék, dr Vargha Imréné 1271.— P, M. kir. Operaház dr Palló Imréné 1000.— P.

Déliabál

Magyar királyi Államvasutak Baross téri urnája Bogyós Ottó üzletigazgató védnöksége alatt 3179.— P. Birói urna dr Láng Milticzky Ernőné 2104.— P.

Még egy érdekes hír:

Az egyik nyári revüben tizenegy amerikai slágerszerző mellett az egyetlen magyar komponista Zerinváry Andor aktív tiszt, akinek Vécsey Leó társaságában írt „Csókhivatal” c. operettje nagy sikert aratott. Az új sláger, amít rövidesen mindenki énekel Pesten: „Mon amour ... szívebben ön az úr...”

Két vers

CSODÁS VIRÁG

Csodás virág, félön kerülöd
A napsugárt, madár dalát
S futnál előle megremegve,
Kíváncsi, irigy szem ha lát.

Örök magányban meghúzódom,
Benned mégis mily nagy varázs
Örömmek, bának fénye, árnya,
Kihűlt hosszú, izzó parázs.

A szerelemnek délibábja
Még rajtad, de már halovány.
Hová szállott el messze, messze,
A zengő, drága csalogány?

Ejjel szeretsz te csak kinyílni,
Ha már a földre csend terül
És nem figyel rád senki, senki,
Egypár fáradt szem egyedül.

Ilyenkor némán csillogsz-villogsz
S felvidítsz árva szíveket.
Hány bús léleknek úgy ragyogsz te,
Mint egy megváltó kikelet.

Hány szívet öröl kínok kínja
És már csak halált emleget.
Te szórod harmatcsillogásod
S újból lát fénylő kék eget.

Csodás virág: szent, tiszta könnycsepp,
Vár a szív, a beteg, szegény
S te mindig vigaszt öntsz beléje
A csillagárva, csendes éjbe —
Ezért, ezért szeretlek én.

FELEKI SÁNDOR

DAL

*Mily tájakon fut véled a vonat?
Mily ablakon küsítéd arcodat?
Mi ex a bú? Mi ex a bódulat?*

*Szavaimat, mind ki nem mondhatom,
elhajítom kilyukadt kalapom,
amim volt, nincs, amim lesz, elhagyom.*

*A vonat elvitt, nem tudom hova,
ax ég bolyhos és xöld, mint a moha,
elérlek-é? Nem érlek el soha.*

FORGÁCS ANTAL

(Koch rajza)

Délibáb

Álláspont

írta Torday Sándor

Egy barátom nehéz sóhajjal vallotta meg nekem, hogy látogatóban volt és bizony egy kicsit félt ettől a látogatástól. Egyik gyerekkori játszópajtása férjhez ment és gyermeke született. A fiatal anya természetesen elvárta, hogy kisbabáját régi pajtása meglátogassa, megnézze, megcsodálja és barátom is kíváncsi volt, hogy milyen is az a kisgyerek. De mint a legtöbb férfiember, ő is igen elfogódott érzelmekkel szemlélte az alig két-hónapos csöppséget. Most mondani kell valamit — ezt érezte — és hiába örült, hogy látja a tényleg csinos, jólfejtett, kedves, mosolygós babát, tudta, elvárják, hogy valamilyen formában megdicsérje. Nem mert kijelenteni, hogy a gyermek az anyjára hasonlít, mert nem tudta, nem sérti-e meg a nagymamát, a nagynénit, a nagypapát, akiről valószínűleg már előbb kiderítették, hogy pontosan olyan. A gyerek végeredményben nem hasonlított tényleg senkire sem. Bájos, nyílt tekintetű kisgyerekarc, értelmes homlokkal, arányos gyerektesteस्कével. Csak nézte, nézte a gyereket és nem talált szavakat. Önmagában ígéretet tett a kisgyermeknek, hogy 15 év múlva, amikor a serdülő évek nehézségein kell majd ennek a kis lénynek átküzdenie magát, akkor nem fog barackot nyomni a fejére, nem húzza meg a fülét műbarátsággal, amit minden gyerek utál, nagyképpően nem kérdezi, hogy milyen volt a bizonyítvány, nem üt nagyot a hátára és fejedelmi többesben nem kiáltja oda, hogy: na, mi van a nőkel? Szóval, semmiképpen sem fogja pirulásra kényszeríteni és azt sem fogja az orra alá dörgölni, hogy: ismertelek, amikor ilyen kicsi voltál, mintha erről a gyerek tehetne. Ez mind jó és tiszteletteljes gondolat volt, de mondani kellett valamit. Már a dícsérő jelzők egyik-másikát szinte sugalmazták; a nagymama éppen ebben a pillanatban állapította meg, hogy a gyermek lábfeje pontosan az övével egyenlő, a nagynéni viszont a két-hónapos csecsemő és saját szeme között talált hasonlatosságot. A fiatal anya végül kedvesen, pajtásosan megkérdezte: na, milyen? És ekkor eszébe jutott barátomnak, hogy tényleg ez egy bájos kis gyermek és minden dícséretet megérdemel. Büszkén kivágta: hát ami azt illeti, ez még az én fekete puli kutyámnál is szebb. Senki sem botránkozott meg a kijelentésen, mindenki tudta, hogy ennél nagyobb dícséretet egy kutyatulajdonostól elvárni nem lehet.

A balett-
táncosnő

Akik a táncnak szentelik életüket

A T Á N C P A P N Ő I

Furesa benyomást tett rám, mikor olvastam a két Bolyai, ennek a két zseniális magyar matematikusnak a leveleit. A fiú volt a nagyobb, aki egészen új geometriai rendszert állított fel s csak éppen, mert magyar volt, nem lett világhíresség, mint Gauss, vagy mások, akiket pedig fölfedezéseivel megelőzött. Az az érdekes ezekben a levelekben, hogy az apa folyton korholja és óva inti fiát a matematika csábító fantómjától, ettől a „kegyetlen, telhetetlen istennőtől.” Én is száz és ezer napot töltöttem e kegyetlen, varázslatos démon szolgálatában — mondja. — Ezer álmatlan éjszakán át követtem az útját, nem tudtam szabadulni tőle. És kiszívta minden idegerőmet. Fölégtem, megöregedtem... Nehéz sors egy zsarnoki istennő papja lenni...

Önkéntelenül is eszembe jutnak ezek a levelek, mikor ezt leírom: „a tánc papnői”.

Arra kell gondolnom, hogy milyen különös ellentét vérpezsdítő ritmusokat életre hívni, életörömet sugározni — és önmegtágadó szolgátságában, büvöletében élni egy esodálatos fantómnak. Mert hiszen ezek a szépséget, fiatalságot, szerelmi varázst sugárzó táncosnők, sztárok, kis „balettpatkányok” és revüögrlők éppolyan rabszolgái Terpszichorénak, a tánc zsarnoki istennőjé-

nek, mint a tudós a matematika fantómjának, a bacillusvadász a mikroszkópnak, vagy mondjuk a gépirókisasszony az írógépnek.

Az indiai táncos papnők, a „devadásik”, a jávai gyermektáncosnők, a „bedajak”, a sziámi, burmai, kambodzsai, vagy báliszigeti kis táncosnők már 4—6—8 éves koruktól kezdve tanulják a klasszikus táncpózokat és a finom kéztartásokat. Hosszú éveken át, nehéz gyakorlatokkal, folytonos munkával gyakorolják ezek a táncnak szentelt fiatal gyermeklányok a test ritmikus mozgásait, az ízületek hajlékonyságát, a kéz és a csukló különleges technikáját. Sokszor hihetetlen erőfeszítésre és önmegtágadásra van szükség, míg elsajátítják a sok ezer vallásos, hagyományos táncformulát és odáig jutnak, hogy az egyes mozdulatokat és pózokat kellő művészettel tudják egymásba átönteneni, átfolyatni.

De nemcsak Keleten van ez így, a táncos hagyományok ősi hazájában. Tudjuk, hogy az orosz cári balettben is már ötéves koruktól képezték ki a táncosnőket, kiknek egész fiatalsága szakadatlan munka volt a tánc szolgálatában. S ha pl. a klasszikus balettben nem is kellett az egyes ízületeket, a csuklókat, az ujjakat fantasztikus hajlé-

konyságra kényszeríteni, mint ahogy ez a jávai vagy báli hagyományok megkívánják, nem éppen kisebb feladat volt a spicelés, a forgás, ugrás és a sok balettfigura ezer technikai fogásához törni a testet.

Valóságos zárt, kolostori élet volt ez egy magasabb hivatás érdekében: megszerezni a test fölött a teljes technikai és művészi uralmat.

S vajjon a mai táncosnő sorsa más-e? Hány körülrajongott művésznőről tudjuk, hogy egyszerűen nincs magánélete, nem ismeri az élet mindennapos apró örömeit, ta-

lán még a szerelmet se úgy, ahogy az más nőnek megvan adva. A tánc „démona” a fantázia és a test minden erejét fölszívja magába. Egész nap tréning, próba, este produkció, éjszaka „fászlizás”, kozmetika, mert óvni kell a testet. Óvni kell elővigyázó életmóddal, diétával.

A balettkar, vagy a táncsoportok tagjai sokszor napi 8–10 órai szakadatlan tréningben vannak. S aztán utazni, turnézni, nékülözni, idegen városokból semmit se látni, mert nincs idő és fáradt a fizikum, örül, ha pihenthet.

A keleti táncosnő

Déliskál

> 71 <

A nemzeti
táncosnő

Mindegy, sztár, görli, vagy balettpatkány, egyik sem a maga ura, épúgy robotol, mint a varrólányok. Csak a görli, aki százszor és ezerszer próbál egy-egy mozdulatot vezényszóra, míg az egész görlicsapat egyöntetű precizitással dobja a magasba a lábát — a görli a maga ragyogó szépségével tucatérték, névtelen senki. A primadonna pedig körülraiongott, megcsodált híresség. De mindegyik egy kiesít az élet aszkétája.

Mint a keleti templomi táncosnők, aki-

ket a tánc szolgálatának rendelnek már kisesi gyermekkorában.

És mégis: mindenért kárpótol a tánc, a maga tiszta, különös örömeivel. Akármennyi küzdelmet, szenvedést is ró arra, aki nyomába szegődik.

Mi elragadtatva tapsolunk a szépségnek, fiatalságnak, a test csodálatos ritmusainak, szétsugárzó szerelmi varázsának.

Hogyan is gondolnánk rá, hogy mennyi önmegtartózkodás van ebben a táncos elhivatottságban.

Pallós Ödön

Délibál

A MŰVÉSZNŐ MAMÁJA

Amikor Polgár Jucit az anyja felvitte a színésziskolába beírni, roppant büszke volt a lányára. Hazafelé menet a Nagykörúton a kislány már úgy lépdelt, mint egy nagy primadonna. A művésznő és a mamája. Mert Juci máris művésznőnek képzelte magát, terveiről álmódzott. Már látta, amint belép a színiigazgatói irodába és ott egy nagy kényelmes bőrfotőjben ülve, már hallani vélte a direktor könyörgő szavait:

— De művésznő, legalább tíz estén játsz-sza el a szerepet. Maximális fellépő díjat fizetek önnek.

— Nagyon sajnálom, kedves direktor úr, nem tehetem. Montreaux-ban várnak a jövő hétre...

— Talán el lehetne halasztani az utazást?

— Nem tehetem. Saphir hercegnővel, de Brion gróffal és a kis Potocelli őrgróffal bridzspartira ígérkeztem oda. Nem tehetem, hogy lemondjam. Végre is a társadalmi kötelezettségek...

— Művésznő, ha nem vállalja el a szerepet, kénytelen vagyok kétszáz embert szélnek eresztenei, bezárhatom a színház kapuit, magam pedig mint koldus járhatok ajtóról-ajtóra, hogy a betévő falatom meglegyen.

— Ó kérem, hagyjuk a szentimentális hűrokat. Kérem, ne tépje a szívemet. Végre is annyi művésznő szaladgál szerződés nélkül, miért pont éppen hozzám ragaszkodik?

— Mert csak az ön nevére jön be a közönség, művésznő. Az ön neve garancia, az ön neve az igazi magas művészet, a salakmentes irodalom, a felmagasztosult kultúra.

— Ön kissé túloz, kedves direktor úr. Tudja a módját, hogy kell velem bánni. A szívemet veszi célba. Tudja, hogy az anyagiak nem érdekelnek. Apropos... az anyagiak...

— Előadásonként kettőszáz.

— Szóval hétszázat kínál.

— Nem kettő, művésznő kérem, csak kettőt voltam bátor mondani. Ezer bocsánat — kettőszáz.

— Igen-igen, jól hallom. Szóval ezerkettőszáz esténként.

— Művésznő kérem, a színház maximális bevétele háromezer. Napi költség a művésznő fellépti díján kívül ezeröttszáz. Az adó, a kiállítás, a beállítás, az ügyvédi költségek... ezt nem bírhatja meg ez a színház.

— Hát akkor Isten önnel, kedves direktor úr.

Délibáb

— Művésznő, ne menjen el. Ne hagyjon itt a legnagyobb kétségbeesésben. Adok önnek háromszázat.

— Hagyjuk, kedvesem...

— Megadom az ezerkétszázat...

— Pá, angyalom...

— A teljes bevételt és a ruhatárat...

— Engedjen édes, mennem kell, várnak...

— Művésznő, önnek adom az egész színházat, legyen ön a direktor, legyen minden az öné, nekem csak egy pengőt ad naponta cigarettára. Irja alá a szerződést! Könyörgöm!

— No, Isten önnel, kis direktor, nekem most mennem kell, talán még találkozunk az életben.

— Az életben soha, művésznő! Látja ezt a revolvert? Ha nem írja alá a szerződést, mielőtt kiteszi a lábát ebből a szobából, golyót röpítek az agyamba.

— Ne tréfálkozzunk öregem, most nem érek rá, Pá magának!

Bumm!!

Revolver dördült, vagy mi volt ez?

Juci tompa ütést érzett a háta közepén. Megtántorodott.

— Úgy mégy, mint egy alvajáró — szidta az anyja, — az uccán vagy szívecském, figyelj egy kicsit. Nem veszed észre, hogy percenként beleütöközöl valakibe? Most is majd felborítottál egy kifutófiút.

Juci bámulva nézett az anyjára.

— Azt hittem, hogy a revolver...

— Micsoda revolver? Megbolondultál?

— A revolver... az igazgató... mert nem akartam aláírni a szerződést, könyörgött, művésznő, mentse meg a társulatomat, fizetek kétszázat, ötszázat, ezret. És én nem írtam alá a szerződést...

— Mondd, fiacskám, meg vagy örülve? Meg vagy szédülve? Most irattalak be a színiskolába és máris félrebeszélisz?

És hogy magához térítse az álmódzó leányt, alaposan belecsípett a karjába.

Juci feljajdult:

— Kék foltok lesznek a karomon! És hogy bánsz velem, kérlek, végre is én már művésznő vagyok!...

— Ha nem fogod be a szádát, Juci, két olyan pofont kenek le neked itt a Nagykörút kellős közepén, hogy primadonna-korodban is megemlegeted.

És kis hija, hogy meg nem tette, amit ígért — a művésznő mamája.

Bródy István.

I. kép

A házaspár szalonjában)

Férj (folytatja a beszélgetést): Szóval, tudod már, hogy hova megy?

Feleség: Igen! Kisbúrgózdre.

Férj: Az hol a csudában van?

Feleség: Közel, nagyon csendes hely. Innenre vágyom, megmondom őszintén... Eppen éleket szórakoztam, megújíltam a mondén életet...

Férj: Nem szeretem, ha így beszélsz, mert abból mindig kiderül valami csaláflántság. Miért utazol te pont hogyhívjákra?

Feleség: Köszönöm, hogy féltékenységgel kényeztetesz... Erről egészen leszoktattál az utóbbi időben... Fájdalom, semmi okod sincs a nyugtalanságra... Azért megyek, hogy végre kialudjam magam... Egész nap fekszem majd a strandon, az arcom nem lát festéket...

Férj: Sőtétben fogod magad sminkelni?

Feleség: Még rázst sem rakok fel! Fürdőruha és dírdílt! Ezzel a két toalettal úszom meg a három hetet.

Férj: Csak nehogy hozass Párizsból két tucait dírdílt...

Feleség: Hiába csúfolódsz... Oka van annak, hogy ezt a primitív, csendes helyet választottam. Kicsit megcsömöröltem az emberektől, az idegeimet akarom pillentenni...

Férj: De drágám, sikerül majd pihened olyan helyen, ahol nincs komfort?

Feleség: Ezt én már szépen elképzeltem. Hajnalban kelek. Friss tejet reggelizem, hideg vízben tusolom magam és sétára indulok a végtelen erdőben... Aztán hazajövök, tiszórai — természetesen csupa falusi étel: tejfel, vaj, tojás. — kimegyek a strandra, jó könyvet viszek magammal és barátkozom a napiénnel...

Férj: Vigyázz, meg ne égessd magad ezzel a barátsággal. Hol fogsz ebédelni?

Feleség: Szalonnát sütünk.

Férj: Sütünk? Kettesben? A szakácsnő is viszed magaddal szalonnát sütni?

Feleség: Dehogy! Olgával utazom. Mariskát itthon hagyom, nehogy vendéglőbe járj.

Férj: Szívem, jobb szeretnék vendéglőben étkezni!

Feleség: Isten őrizz! Még rá fogsz jönni, hogy mindenütt jobb, mint otthon.

II. kép

(Történik ugyanott három hét múlva.)

Férj (nézegeti hazatért feleségét): Aránylag, mintha... izé, lefogytál volna... Megártott a falusi koszt?

Feleség: Nem ettünk falusi kosztot. Lenn alig lehet tojást és vajat kapni. A panzióban francia szakács van. Kénytelenek voltunk minden délben és este otthon étkezni.

Férj: Szalonnasütés nem volt?

Feleség: Hozattunk Pestről szalonnát, de nem sikerült a sütés. Az egészből annyi hasznom volt, hogy elégettem a zöldeslila empriméruhámat.

Férj: Mégis vittél magaddal toaletteket?

Feleség: Hát nem mondta Mariska, hogy elhozattam minden holmimat? Kérlek, két napig nem mozdulhattam ki a szobámból, mert nem volt velem a gardrobom, már pedig az asszonyok olyan flancot csaptak!

Férj: ...?!

Feleség: Ott! Igazuk is volt! Nem veheti fel az ember a bárban kétszer egymásután ugyanazt az estélyi ruhát.

Férj: Bár is van ott?!

Feleség: Három. De a Midnight-Follies bárba nem lehet járni.

Férj: Miért?

Feleség: Athallani a szomszédos moziból a zenét.

Férj: Mozi is van?

Feleség: Kettő. De nem olyan, mint Pesten, hogy hetenként játszik új műsort. Itt barátom, minden este vadonatúj film megy, úgyhogy az egész restanciámat végignézem. Mozi után mentünk mindig a bárba és onnan egy levesre a Háromütlü Szamárbá-

Férj: Az micsoda?

Feleség: Praktikus hely. Három óraker nyit.

Férj: Legalább délután aludtál?

Feleség: Hogyan lehet ott aludni? Aki három óraker nem foglalta el helyét a bridzsszalónban, nem kapott jó partit. (Sóhaj.) És hatkor kaszinóba ment az ember.

Férj: Meg is látszik rajtad ez a könnyelmű élet. Megmondom őszintén, nagyon rossz színben vagy.

Feleség: Nem csoda, az éjszaka volt a helyi Motocikl klub nagy yachtestélye és én egyenesen a bából mentem ki a pályaudvarra.

Férj: Rémes! Mikor fogod magad kialudni?

Feleség: Úgy gondoltam, drágám, hogy vannak most ezek az olcsó olasz vonatok... szeretnék elutazni a Lidóra, hogy kipihenjem a nyaralás fáradalmait.

Virginia Field
Hollywood új sztárja
(20th Centur Fox foto)

PEREG
A
FILM

Ma-
lőbe

őben

őnni,

ány-
á...

Lenn
nzió-
vol-
ezni.

t, de
ammi
eslila

eket?
hogy
két
mból
mar
ptak!

eheti
sután

slies

oziból

Pes-
t, Itt
megy.
ignéz-
ba és
ár-ba.

örakor

Aki
vét a
(Só-
ember,
nyyel-
ragyon

volt a
ye és
pálya-

d ki-

hogy
matok...
henjem

báb

Pereg a film

ROVATVEZETŐ SZINETAR GYÖRGY

Magyar filmgyárak júniusi programja

A magyar filmgyárak munkája májusban az elmúlt év azonos hónapjával való összehasonlításban egészen kisméretű volt. A Hunniában mindössze egy film készült, Bókay János „Megvédtem egy asszonyt” című darabja, Ráthonyi Ákos rendezésében, Lázár Mária, Mezey Mária, Vizvári Mariska, Páger Antal, Ajtay Andor, Mihályfi Béla, Donát Ági és Z. Molnár László főszereplésével. A felvételeket május 2-án kezdték meg és május 13-án fejezték be. A film az új évad elején jelenik meg.

A közeli hetek gyártási programja még nem alakult ki teljesen. Most kezdik meg a „Péntek Rézi” című film forgatását Vajda László rendezésében, június 7-én pedig „A piros bugyelláris” című film felvételei kezdődtek meg. Ezt a filmet Pásztor Béla rendezi, főszereplői Somlay Artúr, Kiss Ferenc és Tökés Anna. A belső felvételek mintegy 12 napig tartanak, a külső felvételek Galgahévíz környékén készülnek.

Június végén egy újonnan alakult gyártó cég kezd meg első filmjének forgatását. Első filmül Nyirő József „Úz Bence” című regényét választották és egyelőre csak any-

nyi bizonyos, hogy a főszerepet Jávor Pál kapja. A külső felvételek előreláthatólag a Mátrában vagy a Lengyel-Tátrában készülnek.

A Magyar Filmirodában májusban szintén csak egy filmet forgattak és pedig Mihály István „Papucshős” című darabját. A darabot Vaszary János rendezte, főszerepeit Kabos Gyula, Erdélyi Mici, Vaszary Piroska, Bilicsi Tivadar, Pethes Sándor, Bárczy Kató, Kertész Dezső, Berczy Géza, Orsolya Erzsébet és Szaplóczay Éva játsszák. A felvételek május 17-én befejeződtek.

Ezenkívül elkészülnek a „Borcsa Amerikában” című film belső felvételei. A kis filmexpedíció, amely a film amerikai helyszíni felvételeire Amerikába utazott, június 5-ére visszatért és már résztvehet a műtermi felvételekben. Amint ismeretes, a filmexpedíció tagjai között volt Dayka Margit, Mály Gerő és Hámori Imre is. Ha júniusban még elég idő lesz, akkor megkezdik a „Beszállásolás” című katonatárgyú film felvételeit is. A filmet Nóti Károly írta. A szereposztás tekintetében még eddig nem történt végleges intézkedés.

Külső felvételek a hegyekben
(Fotó Uja)

Pál
g a
zül-

ntén
hály
ara-
Ka-
ska,
rezy
olya
fel-

riká-
kis
rikai
zott,
észi-
sme-
vult
Imre
kkor
tona-
Ká-
még

Hilde Sessak
az „Északi fény“ című
filmben játszik legközelebb
(Ufa foto)

Nagy Verdi-film

Verdi

Az olasz filmváros, a Róma közelében pár éve boszorkányos gyorsasággal és tökélyvel felépített Cine Citta nagy események színtere. Készül a Verdi-film! Az olasz dallamóriás, az opera Shakespeare-je, Verdi József nagy kibontakozása elevenedik meg a Tobis—Itala készülő filmjében.

A film középpontjában az a három nő áll, akinek döntő szerep jutott Verdi egyéniségének, muzsikájának és életének alakulásában. Az első nő Verdi első mecenásának, felkarolójának, Barezzinek a leánya. Barezzi az egész fiatal Verdit gyerekkora óta istápolja. Verdi nyolcéves korában tűnt fel, mint a busettói templomi gyerekórpus széphanjú és páratlan zenei ösztönű tagja. Talán nem is olyan csodálatos: ugyanígy tűnt fel Caruso és Gigli, a háborút megelőző és követő idők két legnagyobb énekese. De Verdi igen korán átpártol az instrumentális zenéhez. 12 éves korában — most eszünkbe kell hogy jusson Mozart, Beethoven, Liszt és Erkel — már segédorgonista a templomban. Tizenhétéves korában már hathatósan támogatja őt Barezzi, akinek lányát Verdi zongorázni tanítja, majd elveszi feleségül. Margherita Barezzi tragikus alakját Germana Paolieri személyesíti meg. Mert a házasság, amilyen békésen, boldogan indul, oly szörnyű véget ér. A házaspárnak egy lánya és egy fia születik, de a két kis gyermeket néhány év múlva gyors egymásutánban elragadja a halál és követi őket szerencsétlen anyjuk. Verdit a hármassorsorcsapás végképpen átforgalmazza a tragikum költőjévé. Ilyen már első klasszikus művében, a „Rigoletto”-ban, 1851 március 11. A „Rigoletto” elkészült, bemutatásra kész, a velencei Teatro Fenice csupa izgalom és csupa bizakodás. Csak egyvalaki elégedetlen és bosszús, Mirate, a színház ünnepelt tenoristája, a mantuai herceg megszemélyesítője. (*Mirate — Benjamino Gigli!*) Nem tetszik neki, hogy az utolsó felvonásban már neki alig van énekelni valója. Nincs áriája! Nyaggatja Verdit. A zeneköltő négy nappal a premiér előtt nekiül, hogy egy „sláger” írjon a tenoristának. Este elhívja gondoláznia az énekest. Kint a Kanale Granden, hogy senki se hallja, Verdi eldúdolja és megismerteti az új betétdalt Mirateval. Ez a betét a — „La donna e mobile . . .” (Az asszony ingatag . . .) Amely eredetileg *nem* volt a darabban.

Marla Cebotari

Késziül Rómában

Mirate elbűvölve énekl, de habzsolja, akire egyikük sem gondolt — a gondolás. És a nagy titokban tartott meglepetésre szánt áriát másnap — a betoppanó szerző és énekes legnagyobb megrökönyödésére — a kis kocsma népe már boldogan énekl a gondolással.

Azt a két énekesnőt, aki Verdi további életében oly nagy szerepet játszott, Cebotari és — Gaby Morley játssza. A tulajdonképpen francia származású *Terezina Stolz* lesz *Maria Cebotari*, viszont az ízig-vérig olasz *Giuseppina Strepponi* (később Verdi második felesége) — a franciák remek prózai színésznője, *Gaby Morley*. (Emlékezésül: Inkognitóban a képviselő felesége, Boldogság, Névaparti nászban az asszony, Félelem, Modern Sámson stb. fő női szerepei.) Gaby Morleyt a BZ am Mittag munkatársa, Ernst von den Decken megintervjuolta, hogy mint megy neki az olasz nyelv és hogy az éneklés. Morley kijelentette, hogy gyerekkorában nyolc éven át élt Olaszországban s egy kis gyakorlás után ma is tökéletesen beszél olaszul. Énekelni pedig... hát énekel is. (A könnyebb részeket nyilván ő, míg a nagy áriát alkalmasint dublóz fogja énekelni helyette.) De különben is inkább Terezina Stolz jut énekléshez a filmben, már pedig Stolzot — Maria Cebotari személyesíti meg, a berlini operaház remekhangú olasz koloratursopránja. (Filmjei közül láttuk Pesten a „Lányok fehérben” címűt.)

A film különben Verdi második házasságával fejeződik be, tehát tulajdonképpen csak az „első virágkort” (Rigoletto, Trubadur, Traviata, Szicíliai vecsernye, Simone Boccanegra) öleli fel vagy ahogy helyesebben mondják, a „második maniera” első felét.

A nagyszabású filmet *Carmine Gallone* rendez, a címszereplő pedig *Fosco Giachetti* lesz. (A Líbiai brigádban láttuk Pesten.) A film először csak olasz nyelven készül, így akarják bemutatni világszerte. De feltétlenül elkészül németül is. Az még távoli terv, hogy francia nyelven is megcsinálják. Akárhogy is lesz, a hangossá vált film egyik legérdekesebbje áll közvetlenül a megvalósulás előtt.

Déliab

Gaby Morley

Benamino Gigli

A
kus
film
átla
me:
baj
me
ner
Vic
vis
am
sz
iga
De

,t
lé

m
v
k
v
le
n
n
f
s
t
f
a

**Eleanor Powell „sárkányt
ereszt” kis barátjával,
Robert Spindolával
(Metro foto)**

1937-ben csak 1 sztár született

A legnagyobb francia szaklap vezérkritikusa összefoglaló cikket írt az 1937/38-as filmesztendőről. Megállapította, hogy a film átlagos színvonala hanyatlott és a jövedelmezősége csökkent. Szerinte az a legnagyobb baj, hogy kevés az új, friss vonzerő a filmen. A franciák „sztárgyártó” kísérletei nem végződtek igazi sikerrel. A szakállas Victor Francen nem pótolta Harry Baurt, viszont Baurt 1936/37-ben „elnyúzták”. Az amerikaiak sem tudták eléggé felfrissíteni sztárgárdájukat. Mindenesetre az egyetlen igazi sztár 1937-ben Amerikában született: Deana Durbin.

*

Öt világváros helyzetjelentéséből ezt a „távíratí tanulság”-ot lehet levonni:

Friss tehetségekre, jó ötletekre és nyugodt léggörre lenne szüksége a filmgyártásnak.

Film a napról

Robert McMath, Michigan állam egyetemének csillagászati obszervatóriumának vezetője olyan filmet mutatott be a napkitörésekről, amelyeneket még idáig a tudós világ soha sem látott. A napkitörések mellett valósággal eltörpülnek a föld leghatalmasabb tűzhányói. A tüzes mészlángok egymillió kilométer magasra törnek fel a Nap felületéről, másodpercenként 700 kilométeres sebességgel lövelő lángjait a Nap a világűrbe. Ezek a kitörések kétségkívül összefüggésben állanak ugyan a napfoltokkal, azonban még sincsen olyan kedvezőtlen hatásuk a rádióra és a táviróforgalomra, mint a napfoltoknak. Robert McMath zseniális szerkezetet konstruált, hogy csillagvizsgálójának teleszkópja állandóan követhesse a Napot pályáján. A kitörésekről készült film a legnagyobb szenzációt keltette tudományos körökben.

Déliab

Hollywood a sajtó ellen

Az amerikai sajtó vezércei egységes állásfoglalásra készülnek a hollywoodi filmvezérek ellen, Hollywood ugyanis már hosszabb ideje rendszeresen támadja, gúnyolja, rágalmazza a filmekben az amerikai újságírókat. És a sajtó ezt nem hajlandó tovább tűrni. Az egész úgy kezdődött, hogy az amerikai filmbírálok kénytelenek voltak megállapítani: a filmgyártást rosszul irányítják; a hangosfilm útja éppen olyan kátyúba vezet, amilyenben a némafilm végezte. A válasz az volt, hogy a hollywoodi filmekben az újságírókat egyre komiszabb beállításban szerepeltették. Részeses, megvesztegethető, szemérmetlen, kellemetlen alakok voltak a filmesek szerkesztői és riporterei. Véletlenül sem akadt közöttük egy rendes ember. Amerikában tisztelik a szó szabadságát és a lapvezéreknek eszük ágában sincs pört indítani a filmgyártók ellen a sajtó munkásainak rendszeres rágalmozása miatt. Ellenben arról tárgyalnak, hogy a jövőben olyan filmről, amelyben az újságírókat kedvezőtlen beállításban szerepeltetik, nem közölnek bírálatot, vagy ismertetést, de még hirdetés sem.

A legjobb üzlet

Amerikában és Angliában a kereskedelmi és gazdasági életben nagy szerepet visznek a különböző ügynökségek. A filmnél is ugyanez a helyzet. Aki Hollywoodban vagy Denhamban boldogulni akar, az nem mellőzheti az ügynököket. Hogy egy ilyen filmügynök milyen hatalmasság, azt csak azok tudják, akik ismerik az amerikai Selznick testvéreket. Myron Selznick 38 éves, de 58 évesnek látszik és legalább 78 éves ember élettapasztalata van mögötte. Az ő ügyfele minden valamirevaló hollywoodi sztár és filmíró, Freddie Bartholomew épúgy, mint Ginger Rogers, Merle Oberon vagy Hugh Walpole.

A filmszerődések 90%-a Myron Selznick közvetítésével jön létre és 10%-a az ő márkát üti. Hetenként több ezer dollár jövedelmet jelent ez, olyan jövedelmet, amelyért nem kell a Jupiter-lámpák fényében és szörnű hőségében megszenvedni.

Rolf Hertog, az ismert filmíró és zeneszerző új filmjéből, mely német és olasz nyelven készül, magyar verzión is eszínálnak. A film címe: Nagyságos asszony, ön sokat van egyedül.

Százötven színész és

színésznő játszik a *Maria Antoinette* című filmben. Főszereplők Norma Shearer, Tyrone Power, John Barrymore, Gladys George és Joseph Schildkraut.

Jeanette MacDonald szabadságot kapott és szabadságát villájában tölti. A népszerű filmsztár nemrég fejezte be „Nyugat lánya” című filmjét.

Walt Csodaországban

Walt Disney legújabb színes rajzfilmje a leg-híresebb angol gyermekkönyvek egyikének, az „Alice Csodaországban” című kis groteszk remekműnek feldolgozása lesz. Minthogy John Tenniel illusztrációi rendkívül népszerűek az angolszász közönség körében és szinte elválaszthatatlanok a könyvtől, Disney Tenniel figuráit mozgalja meg új filmjén. A *News Chronicle* „Walt Csodaországban” címmel kis vezércikket szentel a hírnek.

— Az eredmény klaszszikus lehet — írja, — mert az „Alice” szerzője (Lewis Carroll) bizonyos értelemben a maga korának a Walt Disneye volt. Mindkét művész olyan lényeket alkotott, melyek diadalmasan valódiak maradnak, bármily különös és fantasztikus a külsejük és a viselkedésük. Ha sikerül a film, bizonyosan gazdagabb lesz a világ.

Margaret Sullivant a férje szakította el a filmtől és most a férje hozta vissza a filmhez. Ő írta ugyanis felesége legújabb filmjének forgatókönyvét (Metro foto)

Déliabál

HOLLYWOOD OPERAÉNEKESEKÉT KÉRES

A komoly zene meghódította a filmet is. Hollywoodban egyre többet gondolnak arra, hogy egész operákat filmre vigyenek. Tervezik a „Carmen” megfilmesítését is. De ki legyen Carmen? És ki legyen Don José? Az elkényeztetett moziközönség nem elégszik meg azzal, hogy az illető szépen énekel. Azt kívánja, hogy jó színész is legyen, kitűnő alakja és szép arca sem másodrendű kérdés. Természetesen vannak Hollywoodban elsőrangú erők énekes szerepekre. Ilyenek: *Jeanette MacDonald*, *Lily Pons*, *Deanna Durbin*, újabban: *Glady's Swarthout*, *Florence George*. Egyelőre azonban még mindig kereslet van kitűnő operaénekes színészekben, férfiakban és nőkben egyaránt.

A SVÉD KIRÁLY MINT „FILMSZINÉSZ”

V. Gusztáv, Svédország népszerű uralkodója most lép nyolcvanadik évébe. Ebből az alkalomból jubileumi filmet készít a svéd filmipar. A film bemutatja V. Gusztáv életét és uralkodását. V. Gusztáv 1905-ben lépett trónra, tehát Svédország utolsó harminchárom esztendeje pereg majd le a nézők előtt. Nem marad ki belőle a nagy szerepet játszó munkásmozgalom sem. *Branting* és *Hansson* is megjelennek a filmben.

A Svensk filmgyár hosszas tárgyalás után engedélyt kapott arra, hogy a királyi udvarban a király életéről fölvételeket készíthessen. Ez az első eset, hogy egy uralkodó nem híradóban, hanem filmben mint „szereplő” szerepel.

NYARALNAK A SZTÁROK

A némafilm idején a filmsztárok nyáron voltak a legjobban elfoglalva, mert a napsütéses heteket használták fel a filmrendezők a külső felvételek elforgatására. A hangosfilmmel mindez megváltozott. Egyre fogynak a szabadtéri és egyre szaporodnak a műtermi felvételek. A műtermekben néha kánikulában is telet fotografálnak és esetleg télen készülnek a legszebb fürdőjelenetek. Az itt közölt fénykép „véletlenül” nem valamelyik film vidám jelenete. Két filmsztár a tengeren tölti nyári szabadságát és ott készült róluk ez a mosolygó kép. (Úja foto)

Délibáb

Fürdenek a hollók...

**REPÜLTEK
A FEHER
HOLLOK**

Budapest legvidámabb bohém művész-társasága, a Fehér Hollók az elmúlt hét pénteken tartották évenként ismétlődő nagy hajókirándulásukat. Művészember számára hajnalt jelent a reggeli nyolc óra, amikor a saját zászlójukkal ékesített hajó elindult, azért minden holló jelen volt.

Sarkadi Aladár külön vezérkarral már hat óraker ingujjra gyürkőzve készítette a gazdag büffét, hordókat és jeges dézsákat sorakoztattak fel, Fekete Pál, az operaház tagja volt a csaposlegény, Halmos János a borkóstoló, Delly Ferenc, Kertész Gábor és Dénes György a szendvics-felügyelők, Komlós, a kövér Szenes és Rubinyi, akik egyenkint többet nyomnak száz kilónál, voltak az étvágycsináló előevők.

Ezer móka, zajos vidámság között siklott a fürge hajó a Lupasziget felé, ahol a társaság igazgató-Fehér Hollója, Pártos Gusztó motoroson sietett a hajó elé, melynek szirénái megszólaltak, Fenyő Emil,

Kocsiintsunk!
Komlós Vilmos,
Sarkadi Aladár
és Tihanyi Béla

Her
hajó
kók
sek
fejé

—
rete
tath
mán
viza

—
han
Pár

—
Gé
gy
lév
hé
mé
tós

on
szé
ne
m
ne
m

té
Pá
lé
a

A magas C-t
nem árt olajozni.
Halmos János,
mellette Tihanyi
Béla és Forró Pál

Herczeg Jenő és Balassa János mint a hajó tűzmesterei pedig felfújít papírzaccsókat puffantottak el tisztelgő ágyúlövés helyett. Pártos meghatottan fogadta a fejedelmeknek kijáró üdvözlést.

— Szívem szinte kigyullad a forró szeretettől! — kezdte beszédét, de nem folytathatta. Mert abban a pillanatban Pázmány Ferenc és Nádor Jenő jeges szóda-vízuhatagot fröccsentettek a nyakába.

— Hogy el ne égj! — magyarázták viharos derűtség között a hápogó, elképedt Pártos Gusztinak.

Edvi Illés, Sárkány Gyula és Rónai Géza, a társaság híres festőművész tagjai gyilkos karikatúrákat vázolgattak a jelenlévőkről, Török Rezső pedig, mint a Fehér Hollók nótáriusa, vidám rigmusokban méltatta a kirándulás „történelmi” jelentőségét.

Bárdi Udön a parancsnoki hídra állt és onnan szónokolta:

— Kedves barátaim! Ma örömnapot szerzünk irigyeinknek és konkurrensainknak, akik már régen azt kívánták, hogy menjünk a pokolba. Hát most megtesszük nekik ezt a szívességet. Valóban a Pokolba megyünk!

Harsány nevetés fogadta Bárdi bejelentését, mert az utazás végcélje csakugyan a Pokol volt, a Váccal szemközti szigeten lévő Pokol-csárda. Itt kötött ki a hajó és a következő pillanatban a Holló-fiúk már

úszónadrágra vetkőzve rohantak be a Dunába.

Földes Imre fejcsóválgatva nézte a féktelenül jókedvű lubickolást.

— Érdekes — mondotta, — hogy máskor mindig azon sírtok, hogy bent vagytok a vízben, most meg milyen jól érzitek magatokat benne!

Közben előkerült egy cigánybanda is. Óriási muri kerekedett, még a Dunába is bor csurgott és — amint Eisemann Mihály megjegyezte — a halászok bizonyára csodálkoztak, hogy részeg csukákat és pontyokat fogtak ki a Római partnál.

Késő éjjel indult visszafelé a hajó a kitűnő hangulatban lévő társasággal. A kikötőben megszámlálták a jelenlévőket. Mind a nyolcvanan megvoltak. E sorok írója szerint az előzmények után ez volt a kirándulás legnagyobb csodája.

Forró Pál

Zátony Kálmán a söröspoharak körül
buzgólkodik (Amatőr felv.)

Déliabák

A maharadzsza házasodik

Keleti mese 1938-ban

Az Ezeregyéjszaka színes meséiben vannak csak ilyen csodálatos történetek hatalmas szultánokról és kis bajadékekről, szerelemről és házasságról. De azok mesék. Az ember elolvassa őket, aztán becsukja a hatalmas könyvet és a valószínűtlen, színes mesevilágból a könyvfedél csattanásával egyszerre visszatér a józan, szürke hétköznapba. Most mesét mondunk. A szultánról, aki messziről jött, hogy megtalálja a kis táncosnőt és magával vigye birodalmába és maga mellé ültesse a színaranyból és elefántcsontból faragott trónusra. De ez a mese valóban megtörtént.

✱

Ibrahímnak hívták a hatalmas szultánt, Jahore urát, aki csodálatos márványpalotájából kormányozta birodalmát hosszú esztendőket óta. A márványpalota gyönyörű kert közepén állott. Arnyas lugasok, játékos szökőkutak, csobogó források mesés szép kertjében élt a szultán. Mindene megvolt, amit csak halandó kívánhat. És Ibrahím szultán a gazdag birodalom közepén, a csodaszép kertben levő márványkastélyban sem volt boldog, mert nem volt mellette szultána, akivel együtt bolyonghasson a lugasok között és akivel megoszthassa az uralkodás gondjait.

Felkerekedett egyszer és elindult palotájából messze földekre, távoli világrészekre, idegen országokba, hogy megkeresse azt, aki megadja neki az egyetlen dolgot, ami a maradéktalan boldogságához hiányzik: a szerelmet. Ám a Sors úgy akarta, hogy először csalódnia kellett. Talán tanulnia kellett még a szultánnak. Mert csak azok tudnak igazán emberek lenni, akik már csalódtak. Így történt, hogy feleségül vett egy európai nőt, akinek bölcsőjét Jahoretől sok-sok ezer mérföldnyire ringatták: valahol Skóciában. Elvitte őt birodalmába, azonban rövid idő múlva belátta, hogy a messziről hozott asszony nem az igazi feleség számára. Egy szép napon aztán behívatta a fehér szultánát tróntermébe és így szólt hozzá:

— Távozz...! Távozz...! Távozz...!

Jahore ősi törvényei szerint ezzel a messziről hozott asszony megszűnt a maharadzsza felesége lenni... Lám, milyen csodálatos a maharadzsák élete... Európai ember csak irigy sóhajjal gondolhat rá...

Ibrahím szultán hatvannégy esztendő volt ekkor, de még mindig nem adja fel a

reményt, hogy szerető feleséget talál a földön. Ismét elindult idegen világrészek felé, hogy megtalálja az igazi szerelmet. Nem elefántháton, hanem luxusautón, expresszvonaton, repülőgépen járta Európa országait. Egy szép napon moziba ment a szultán és itt kezdődött az Ezeregyéjszaka ezerkettedik meséje. A film, amit a vászonra vetítettek, Amerikában készült és egy világhírű színészről szólt a főszerepét. A szultán azonban nem figyelte a világhírű színészről szóló játékát, hanem szüntelenül az egyik görült nézte, mondjuk halról a harmadikat, aki ott táncolt a világhírű színészről mögött... hátul. Ibrahím szultán ott a moziban elhatározta, hogy feleségül veszi azt a kis görült. Azonnal hajóra ült és átment Amerikába, hogy megkeresse választottját. Hollywoodban a filmgyár lepergettette előtte a filmet és a szultán megmutatta a rendezőnek, hogy kiért jött át az óceánon. Ám ekkor kiderült, hogy a kis táncosnő már asszony és így a maharadzsza nem veheti őt feleségül. De a hollywoodi görült férjes bált rendeztek az indiai uralkodó tiszteletére. Ezen a bálon egy gyönyörű szép huszonegyéves görült vonta magára a maharadzsza figyelmét. Lydia Cecilia Hill volt a lány neve, aki a legszebb amerikai görülok között az első helyen állt. Percek alatt tüzet fogott a maharadzsza szíve. A szép Lydiának is megtetszett a távolkeleti uralkodó. Nem a hatalma, nem a rangja, nem a vagyona tetszett meg neki, hanem az ember, a férfi, aki hatvannégy esztendő korában is olyan fiatal még, hogy bejárja a világot egy nőért.

Ami ezután történt, azt már könnyű kitalálni. A hatalmas uralkodó megkérdezte a kis táncosnőt, hogy eljönne-e vele a messzi, keleti országba, a távoli Indiába, a mesés szép kertbe, a szökőkutak mellé, a márványpalotába, a színaranyból és elefántcsontból készült trónusra. Es a kis görült megfogta a nagy szultán kezét és elindultak együtt...

✱

Történt pedig ez a csodálatos mese az ezerkilencszázharmincnyolcadik esztendőben, amikor azt mondják, hogy a technika megölt minden igazi romantikát, azok igazolására, akik még hisznek a szívben, május havában, a szerelem havában...

„Elektra“ és „Urhatnám polgár“

Az irodalom egyik legbiztosabb külső fokmérője a siker. És bár ennek a szónak értelmét számtalan ok világíthatja meg, a siker és az irodalom legszerencsésebb egyesülése akkor jön létre, amikor valamelyik mű **időszerű**. Csodálatosképpen ma, amikor tagadhatatlanul történelmi időket élünk, egyre-másra tűzik műsorra a klasszikusok alkotásait és ami ennél még sokkal csodálatra méltóbb, azok a szavak, gondolatok, eszmék, amelyekről azt hittük, hogy por lepte őket, ma lelkünk talaján gyökeret vernek, szívünkben visszhangra lennek. Sophokles Elektra című tragédiája talán fenséges egyszerűségével és megrázó egységével hat.

Agamemnon királyt, amikor a harcból hazatért, felesége kedvese segítségével megölte. A gyilkos az elvetemedett anyával egyetemben Agamemnon fiát, Orestest is ártalmatlanná akarta tenni, de ennek néneje, Elektra megmentette a kis fiút és messze földre vitette, hogy ott Klytemnestra, az anya és Aegistos, a gyilkos király bosszújától megóvja. A királyi udvarban megalázzák, szolgasorban tartják Elektrát, aki egész életét egy nagy napra készíti elő, amikor Orestes visszatér és bosszút áll atyja halálán. És ez a nap elkövetkezett. Orestes csellel jön a királyi udvarba, mint hírnök, aki Orestes halálát mondja el és egy

Timár József és
Tőkés Anna,
Nemzeti Színház
„Elektra“

Délibáb

urnában annak hamvait is hozza. Az elvetemedett lelkületű anya saját fiának halálhírét mint örömhírt fogadja, de Orestes csakhamar felfedi kiletét, megöli anyját és Aegistos, a király sem kerülheti el sorsát. A tragédia beteljesedett, Orestes megbosszulta hős atyjának, Agamemnonnak halálát.

A Nemzeti Színház előadása igen szép és becsületes elgondolása, ha nem is törekszik a tragédiát új fényekkel megvilágítani és valamely kifejezett stílust követni, mégis Németh Antal komoly művészi rendezésének köszönhető, hogy Tökés Anna alakításában gyönyörködhattünk. Döbbenetes erejű Elektrája ugyan nem kutat a szophoklész tragédia mélységeiben, de viszont annál megrázóbban adja vissza a külső események végzetes drámaiságát. Úgy érezzük, Tökés Anna ma a magyar színpad egyik legjelesebb tragikája, akire érdemes bármilyen feladatot bízni. Kifogástalan a többi szereplő is: Szabó Margit királynéja, Garamszeghy Sándor királya, Timár, Nagy Adorján és a törékeny szépségű Szeleczky Zita.

Minden tekintetben kifogástalan Both Béla

a játékmeister munkája. Jaschik Á. díszletei és Nagyajtay P. Teréz kosztümjei. Ki kell emelnünk azonban Endre Béla megkapó tömörségű kísérőzenéjét.

Az Elektra után Molière „Úrhatnám polgár“-a került színre; az úgazda örök komédiája. Jourdain urat felveti a pénz, egyetlen vágya, hogy nemes embernek higgyék és akként viselkedjék. Mindenféle léhűtő népséggel véteti magát körül, vénségére táncolni tanul, belekóstol a filozófiába, ének mestert tart, vívómester jár hozzá és drágábbnál drágább, persze izléstelen ruhákkal cicomázza magát. Leányának kérőjét elutasítja, egyik nemes barátján keresztül egy előkelő marquise-nak udvarol, aki azonban nem sejt semmit, mert az **előkelő nemes barát** értékes ajándékokkal saját **magának** nyeri meg a szép hölgyet. Végül mindenki összefog Jourdain ellen. Leányának kérője áruhában, mint a török szultán fia jelenik meg előtte, fájdalmas, de annál mulatságosabb ceremóniák között keleti rangot adományoz az oktondi Jourdain úrnak, aki

Szörényi Éva, Aghy Erzsi, Lukács Margit és Szatmáry Margit.
Nemzeti Színház — „Úrhatnám polgár“

szlelei
i kell
pó tö-

n pol-
örök
pénz,
higy-
léhűtő
e tán-
ének-
s drá-
hákkal
eluta-
il egy
zonban
nemes
agának
indenki
kérője
jelenik
atságo-
t ado-
k, aki

Kovács Károly, Ághy Erzsi és Gózon Gyula.
Nemzeti Színház — „Urhatnám polgár” (Wellesz felvételek)

hozzáadja leányát. A hű barát pedig elveszi feleségül azt a marquise-t, akit Jourdain ajándékaival hódított meg.

Könnyed és mulatságos Molière, élvezetes mindenkinek egyaránt, mert a bonyodalmas, kedves mese, a sok könnyed élelődés és a mélyebb értelem mindenkinek élvezetet okoz. Németh Antal, bár itt-ott francia hagyományoknak megfelelően rendezte az „Urhatnám polgár”-t, végeredményben erősen a mai elgondolást hagyta érvényesülni. A színészi alakítások viszont, ha különbözők is, meglepően érdekesek sokrétűségben. Mindenekelőtt az olaszos humorra emlékeztető Ungvári, Várkonyi és Major vidámsága. Közülük talán legemberibb Várkonyi Zoltán pompás vívómestere. Bármennyire is szinte rakoncátlan jókedvű Olty Magda játéka, mégis a molièrei levegő csapongó jókedvét érezzük. Ugyanilyen finoman franciás Ághy Erzsi

marquise-a és méltósággteljesen egyszerű Berky Lili. Gózon Gyula azonban annyira benne él a francia színpadok Molière-előadásában, hogy a Comedie Française színpadán is megállná helyét. Ritkán sikerül színésznek ennyire tudatosan megformálni egy alakot, mint Gózon Gyulának sikerült. Az ő Jourdain ura él, gondolkodik, cselekszik, nem megelevenedett karikatúra, hanem valóság.

Millos Aurél balettje Lully bűbajos zenéjére inkább mulatságos, ő viszont néhány kitűnő mozdulattal ismét bebizonyította művészi elhivatottságát. Feltűnt Karina Lya finom táncművészete.

A díszleteket Jaschik Á. tervezte a ruhákat Nagyajtay P. Teréz és a játékmester Abonyi Tivadar tervezte, a szép kosztümöket Nagyajtay P. Teréz. Mindent

Torday Sándor.

RÁDIÓMŰSOR (június 19-25-ig) ÉS ISMERTETŐ CIKKEK

Délibál

Bognár Cecily dr mondja ma 4.45-kor elhangzó előadásáról:

A pályaválasztás mindig fontos kérdés volt, de napjainkban súlyos probléma. A magyarság nagy hibát követett el, hogy e téren már régóta gyámság alá helyezte magát, egyetlen törekvése volt, beülni valami fix-fizetéses hivatalba. A gyakorlati és a szabad pályákhoz nem volt és nincs elég vállalkozó kedve és bátorsága. Pedig ha a körülmények rákényszerítik erre, nagyszerű eredményt tud elérni. Bizonyítják ezt a külföldre kivándorolt magyarok nagy sikerei. Minden világrészben találkozunk magyarokkal, akik ott sokra vitték. Ennek a vállalkozási kedvnek kell irányítania ezen a pályaválasztást. Új területeket kell meghódítani a termelő munka, az egyén és a köz vagyonosodása számára, nem csak az agyontaposott úton haladni, igen fontos minden gyermeket olyan pályára nevelni, amelyhez képessége, tehetsége van, mert csak itt tud igazi eredményt elérni.

Ma már a képességvizsgáló intézetek meglehetősen megbízható felvilágosításokat tudnak adni. Most fejlesztik ki a pályaválasztási tanácsadókat, ezekhez is bizalommal fordulhatnak a szülők. De nem csak választani kell a gyermek számára valami pályát, hanem nevelni is kell erre, már a középiskolában, kedvet, bizalmat kell bele önteni.

BUDAPEST I.

9.30 Hírek.

10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a Belvárosi Főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben Közi Horváth József dr., az A. C. országos titkára mondja. Beethoven: C-dur mise (ének- és zenekarra); Offertorium: Goller: Domine convertere; Koralls változó részekkel; Befejező orgona-zám: Bach: Kettős fuga (C-dur). Vezényel

Berg Ottó; Orgonál Kereszty Jenő. A magán-szólamokat éneklő: Takács Klementin; Moizer Margit, Udvardy Tibor és Litassy György.

11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál Szántó Róbert kelenföldi lelkész. Énekszámok a Dunántúli Énekeskönyvből: 28., 390. és a Hímnusz. Orgonál Zalanfy Aladár. Karének: Händel: Az Urnak útján bízza járj... Éneklő Kéler Marianne, K. Keömley Blanka és a Kelenföldi Evangélikus Énekkar. Orgonán kísér Peschko Zoltán. Vezényel Welter Jenő.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Rajter Lajos. 1. Rossini: Olasz nő Algirban, nyitány; 2. Saint-Saens: Phaeton, szimfonikus költemény; 3. Antalffy-Zsiross Dezső: Lirai szvit; 4. Fuchs Emil: Keleti tánc; 5. Sibelius: Finlandia, szimfonikus költemény; 6. Wagner: Siegfried, idill; 7. Strauss Richárd: Rózsaszalvag, keringő.

Közben kb.

1.05: „Hogyan készült a budapesti Eucharisztikus Kongresszus?” Oláh János előadása.

2.00: Hanglemezek.

1. Mozart: Don Juan, ária az I. felvonásból (Elisabeth Schumann); 2. Beethoven: G-dur romanc, hegedűszó (Geyer Stefi); 3. Bizet: Gyöngyhálaszok, ária az I. felvonásból (Toti dal Monte); 4. Chopin—Sievking: Prelüd, gondokszóló (Pablo Casals); 5. Moniuszko: Halka, ária (Leonid Sobinov); 6. Mendelssohn-Bartholdy: Szentivánéji álom, scherzo (new-yorki filharmonikusok, vezényel Toscanini); 7. Verdi: Don Carlos, ária (Ezio Pinza); 8. Strókin—Prayer: Búcsúdál (Saljapín); 9. Liszt: f-moll etüd (La leggerezza), zongoraszó (Alfred Cortot); Wagner: Tannhäuser — Zarándokok éneke a III. felvonásból (berlini áll. opera ének- és zenekara, vez. Blech); 11. Wagner: Lohengrin, részlet a III. felvonásból (Louis Graveur); 12. Strauss János: Szerelmi dalok, keringő (bécsi filharmonikusok, vezényel Clemens Krauss).

3.00: 1. „Növényegészségügyi szolgálat.” Kern Hermann m. kir. gazdasági főtanácsos, m. kir. kísérletügyi főigazgató előadása; 2. „A zsiszik elleni védekezés.” Baranyovits Ferenc dr m. kir. kísérletügyi gyakornok előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadásorozata.)

3.45: A rádió szalózenekara. Vezényel Bertha István.

4.25: Magyar Derby. Közvetítés a Magyar Lovaregylet budapesti ver-

Délirál

6.05 : „A kisbirtokos és a mezőgazdasági munka.” Kerék Mihály dr előadása.

6.35 : Kerékjártó Gyula hegedül, zongorán kíséri Schwalb Miklós. 1. Rust: d-moll hegedűverseny; 2. Reger: Ária, az a-moll szvit III. tétel; 3. Paganini: Boszorkánytánc.

7.05 : „Rousseau, a muzsikus.” Toronyay Csaba előadása. A dalokat Sennyey Szabó Ilus éneklő, zongorán kíséri Ketter Ernő.

7.35 : Tánclemezek.

8.25 : Hírek.

8.45 : Rácz Zsiga és cigányzenekara muzsikál.

9.45 : Időjárásjelentés.

9.50 : Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Weber: Euryanthe, nyitány; 2. Sibelius: Legenda (En Saga); 3. Alfred Casella: Szerená; 4. Cse-repnin: Vázlatok.

11.00 : Hírek angol és francia nyelven.

11.10 : „Turkish times in Hungary.” (Török világ Magyarországon.) T. B. Marle angolnyelvű előadása.

Passuth László dr

Bp. II-ről 7.50

Délibáb

11.25 : Heilig José és jazzzenekara játszik.

12.05 : Hírek.

BUDAPEST II.

6.15—6.40 : Hanglemezek. Amerikai dalok. 1. Bourdon: Cielto lindo, mexikói népdal (Dusolina Giannini); 2. Tupynamba: Brazíliai dal (Armand Crabbé); 3. Foster: My old Kentucky home, népdal (Gall-curci); 4. Popper: Carry me back to green pastures, dal (Paul Robeson); 5. Stults: The sweetest story, d. (Hulda Lashanska); 6. Schertzi ger: Markita, régi mexikói szerel. dal (John McCormack); 7. Carmina kaliforniai dal (Lane Wilson hangszerezése, Dusolina Giannini).

7.45—7.10 : „A jövőndölés.” Székely Tibor elbeszélése.

7.15—7.45 : Közvetítés a városligeti Fővárosi Pavillonból. Rendőrzene- kar, vezényel Szöllőssy Ferenc. 1. Kuhlau: Az égerfák dombja, nyitány; 2. Waldteufel: Éljen a tánc, keringő; 3. Armandola: Modern ba- lettszvit.

7.50—8.15 : „Maya városok.” Passuth László dr előadása.

8.20—9.00 : Közvetítés a városligeti Fővárosi Pavillonból. Rendőrzene- kar, vezényel Szöllőssy Ferenc. 1. Barna: Részletek Blaha Lujza ked- venc szerepeiből; 2. Dezsőffy György. Valse amoroso; 3. Részletek Erkel Elek: Sárga csikó c. nép- színművének zenéjéből; 4. Jessel: Éjjel a játékboltban.

9.05—9.25 : Hírek.

BUDAPEST I.

6.45 : Torna.

Utána : Hanglemezek. 1. Fricsay Richárd : Kis angyalom, induló (Mária Terézia 1. honvédegyalogezred zenekara, vezényel Figedy Sándor); 2. Popy : Őrjárat (Kristály szimfonikus zenekar, vez. Schmalstich); 3. Waldteufel : Álom, keringő (Max Geiger és zenekara); 4. Sixto : Pasodoble (Kramer és szólistái); 5. Soussa : Hadapródinduló (Adolf Becker nagy katonazenekara).

Kb.

7.20 : Étrend, közlemények.

10.00 : Hírek.

10.20 : „Uj Budapest a régi hírlapokban.” Irta Szentgyörgyi Elvira. (Felolvasás.)

10.45 : „Nyári táncruhák.” (Felolvasás.)

11.10 : Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00 : Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05 : Thoma József zongorázik, Markó Eta énekel, zongorán kíséri Pongrácz László. 1. Bach J. S. : Preludium és fuga (Thoma); 2. Brahms : a) Tündéri szép vagy (Győry Margit ford.); b) Örök szerelem (id. Ábrányi E. ford, Markó); 3. Schumann : a) Fisz-dur románc; b) d-moll románc (Thoma); 4. a) Strauss Richárd : I. Holnap; II. Alkonyi álmom (Győri Margit ford.); III. Halottak napján; b) Liszt : Ha álom mély (Lányi Viktor ford., Markó); 5. Chopin : a) Három

écossaise; b) cisz-moll keringő; c) Fantaisie impromptu (Thoma); 6. Bartók : a) Fekete föld; b) Istenem, istenem; c) Annyi bánat; d) Olvad a hó; b) Hlatky Endre : Én ismerek egy palotát (Melha Armandné verse, Markó).

Közben kb.

12.30 : Hírek.

1.20 : Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30 : Lakatos Flóris és cigányzenekara.

2.35 : Hírek.

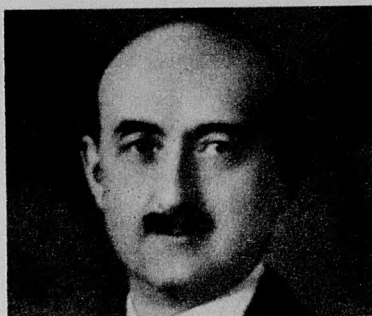
2.50 : A rádió műsorának ismertetése.

3.00 : Árfolyámhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.10 : „Asszonyok tanácsadója.” (Arányi Mária előadása.)

4.45 : Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00 : „A magyar alkotmány eredete.” Deér József dr egyetemi tanár előadása.

Thoma József

12.05

5.30: A rádió szalózenekara. 1. Kertelbey: Nyári szünet, szvit; 2. Walter F.: Szerenád; 3. Stephandesz Károly: Szerelmi keringő; 4. Buttykay Ákos: Bacchanália „A bolygó görög” c. operettből; 5. Járay István: Pavane lente; 6. Szücs János: Mosoly keringő; 7. Gebhardt Rio: Románc, csellószóló; 8. Strauss-történetek (összeállította Korngold).

6.30: 1. „A vásárcsarnokban.” 2. „Segítség.” Thury Zsuzsa elbeszélései.

7.00: Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál, közben Lantos Ferenc tárogatózik. Tárogatószámok: Murgács Kálmán: Emlék; Vaszy Viktor: Hej a mohi hegy borának; Kodály: Hivogató; Igyártó Zoltán: Kelet felől; Népdalok; Amott lefelé; Fúj, süvölt a Mátra szele; Karikós a körtefa virága; Ki tanyája ez a nyárfás; Béborula.

8.00: Hírek.

8.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar Rimcskij—Korsakov-hangversenye. Vezényel Rajter Lajos.

Markó Eta (Amatőr jelv.)

12.05

Délbáb

Bevezetőt mond és a műveket ismerteti Lányi Viktor. 1. Nyitány orosz témákból; 2. II. szimfónia (Antar); 3. Spanyol capriccio; 4. Szaltán cár meséi, szvit; 5. A dongó.

9.40: Időjárásjelentés.

9.45: Tánclemezek.

11.00: Hírek német és olasz nyelven.

11.10: Weidinger Ede jazzzenekara játszik.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

7.30—7.55: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.

8.30—8.55: „Normandia.” Széky Pálma előadása.

9—9.55: Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.

10.00: Időjárásjelentés.

A közvetítőállomások (Nyíregyháza 267.4 m, Magyaróvár 227.1 m, Miskolc 208.6 m, Pécs 204.2 m) e heti műsora:

VASÁRNAP, JUNIUS 19:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

HÉTFŐ, JUNIUS 20:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

KEDD, JUNIUS 21:

Reggel 6.45-től délután 7.30-ig azonos Budapest I. műsorával.

7.30—7.55-ig azonos Budapest II. műsorával.

Utána azonos Budapest I. műsorával.

SZERDA, JUNIUS 22:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 23:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

PÉNTEK, JUNIUS 24:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

SZOMBAT, JUNIUS 25:

Reggel 6.45-től délután 7.30-ig azonos Budapest I. műsorával.

7.30—7.55-ig azonos Budapest II. műsorával.
Utána azonos Budapest I. műsorával.

Hunyady Béláné
10.20 (Fotóház felv.)

Halász Gábor dr.
5.00 (Amatőr felv.)

BUDAPEST I.

6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Kraul Antal: Magyar díszmenet-induló (József nádor 2. honvédgyalozred zenekara, vezényel Szeghő Sándor); 2. Noack: Aranytündérke menyegzője (Xilofón művészenekar); 3. Translateur: Élet a bécsi Práterben, keringő (Lóránt Edit zenekara); 4. Kramer: Polka (Kramer és szólistái); 5. a) Ezt a kerek erdőt; b) Nyisd ki babám az ajtót; c) Piros alma csüng az ágon, csárdások (Farkas Jenő és cigányzenekara).

Kb. 7.20: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: „Isztambul a hétszáz mecset városa.” Irta: Hunyady Béláné. (Felolvasás.)

10.45: Iparügyi negyedóra.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: József nádor 2. honvédgyalozred zenekara. Vezényel Seregi Artur.

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: A rádió szalónzenekara.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: A rádió diákfélőrája. Csabai István dr előadása.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: „Az első magyar kapitalisták.” (A Thurzók.) Halász Gábor dr előadása.

5.30: Zsögön Lenke énekel, zongorán kíséri Schwalb Miklós. 1. Verdi: Lady Macbeth, ária; 2. Puccini: Turandot, ária a II. felvonásból; 3. Denza: Se... (Salver Béla szövege); 4. Ábrányiné Várnay Róza: Altatódal; 5. Garami Béla: Szerenád (Herodekné szövege); 6. Rékai Nándor: Mért kacag és ri az a nóta...

6.00: „Légoltalmi eszközök forgalombahozatala.” Makay—Hollósy Béla hmpszt. százados előadása.

6.15: Suki Tóni és cigányzenekara muzsikál.

7.00: A rádió külügyi negyedórája.

7.15: Kedvelt hanglemezek. 1. Mozart: Török induló, harpszychord-szólo (Wanda Landowska); 2. Di Capua: Maria Mari, nápolyi dal (Gigli); 3. Delette—Emer—Bayle: Dites-moi je vous aime, dal (Lucienne Boyer); 4. Saint-Saens: A hattyú, cselló-szólo (Pablo Casals); 5. Powell—Varna—Delette: Rendez-moi mes montagnes, dal (Tino Rossi); 6. Moretti—Aubret: L'hotel des amours faciles, dal (Lucienne Boyer); 7. Friml: Indián szerelmi dal, hegedű-szólo (Fritz Kreisler); 8. Reynolds—Romberg: Vizszontlításra, dal (Nelson Eddy); 9. Singler—Hoffmann—Wagner: Little man, dal (Connie Boswell); 10. Haváji dal (King hangszerelése, Bing Crosby); 11. Yradier: La paloma, tangó (Géczy Barnabás és zenekara); 12. Abrahams: Show me the way to romance, keringő (Frances Day); 13. Liliukalani—Kennedy: Aloha oe, haváji dal (Bing Crosby); 14. Lescsenko: Csucsik, orosz népdal (Lescsenko).

8.00: „Pompeji végnapjai.” Hangjáték három részben. Edward Bulwer regénye nyomán írta Szilágyi Ödön. Rendező Barsi Ödön.

Déliab

6.15: „A korszerű honvédelemről és a honvédségről.” v. Barabás Emil ny. altábornagy előadása.

6.45: Dr Langsfeld Gézáné magyar nótákat zongorázik.

7.10: „Ami láthatatlan.” Nyirő József elbeszélése. (Felolvasás.)

7.40: Operaelőadás ismertetése.

7.50: „Traviata.” Opera három felvonásban. (Hanglemezről.) Szövegét írta Piave, zenéjét szerezte Verdi. Személyek: Violetta Valery — Anna Roza; Flora Bervoix és Annina — Olga de Francs; Alfred Germont — Alessandro Ziliani; George Germont — Lugi Borgonovi; Gaston — Giordano Callegri; Baron Duophol — Arnaldo Lenzi; Obigny márki és Grenvil doktor — Antonio Gelli. A milánói Scala zene- és énekkarát vezényli Carlo Sabajno.

9.50: Hírek, időjárásjelentés.

10.15: Angyal Árpád és jazz-zenekara játszik.

11.00: Hírek angol és francia nyelven.

11.10: Farkas Jenő és cigányzenekara muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.45—7.10: „Egyenletesen forog-e a föld?” Tolmár Gyula dr előadása.

7.15—7.45: Hanglemezek. 1. Csajkovszkij: a) Induló; b) Keringő a „Diótörő” szvitből (berlini filharmonikusok, vez. Borchard); 2. Delibes: a) Sylvia, pizzicato-polka (berlini filharmonikusok, vezényel Borchard); b) Coppélia, mazurka (berlini filharmonikusok, vezényel Borchard); 3. Lehár: Egyveleg (Ultrafon-zenekar); 4. Kálmán: Marica grófnő, egyveleg (nagy szimfonikus zenekar, vezényel Ábrányi Emil.)

8—8.20: Hírek.

8.25—9.45: A rádió szalózenekara.

1. Mackey Percival: Bumerang;
2. Hippmann: Falusi ünnep;
3. Pachernegg: János főherceg, szvit;
4. Jacobi Viktor: Részletek a „Sybill” c. operettből;
5. Pécsi József: Fatime szerelmi dala;
6. Lehár: Részletek az „Éva” c. operettből;
7. Poldini: Fegyvertánc;
8. Jessel: Részletek a „Fekete erdő lánya” c. operettből.

Nyirő József
7.10 (Reklámélet felv.)

Tolmár Gyula dr
Bp. II-ről 6.45
(Halmi felv.)

BUDAPEST I.

6.45: Torna.

Utána: Hanglemezek. 1. Ábrahám: Lesz még szőlő (Zsoldos szöv.), induló (Kalmár Pál); 2. Bayer: Babatündér, keringő (Paul Godwin zenekara); 3. Pörschmann: A víg postakocsis, harmonikaszóló (Walter Pörschmann és harmonikazenekara); 4. Rajnai dalok, egyveleg (Ferdy Kaufmann és zenekara); 5. Sousa: A szabadságharang szava, amerikai induló (Beka katonazenekar).

Kb.

7.20: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: „Somlay Károly elbeszéléseiből.” (Felolvasás.)

10.50: A Szent István emlékév országos bizottságának ünnepi ülése az Országház kupolacsarnokában. Beszélő Dövényi Nagy Lajos.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12.05: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Offenbach: Orfeusz, nyitány; 2. Strauss: Falusi fecskék, keringő; 3. Beethoven: Török induló; 4. Mascagni: Paraszttbecsület, ábránd; 5. Borsay: Fülemlüle-nóta, egyveleg; 6. Blankenburg: Induló.

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Hanglemezek.

1. Händel: Xerxes, largo, ária (Gigli); 2. Bach—Pollain: Müzett, gordonkaszóló (Pablo Casals); 3. Mozart—Adam: Bravurváltozatok (Szabó Lujza); 4. Donizetti: Lammemoori Lucia, kettős a II. felvonásból (Gigli és Ezio Pinza); 5. Tarrega: A-dur gitáretüd (Segovia); 6. Thomas: Mignon, ária az I. felvonásból (Geraldine Farrar); 7. Verdi: A szicíliai vécsernye, ária (Ezio Pinza); 8. Massenet: Thais, meditáció (hegedűszóló: Gunderson, kíséri a bostoni Promenadezenekar); 9. Offenbach: Hoffmann meséi, babaária (Hedwig von Debicska); 10. Puccini: Bohémélet, kettős az I. felvonásból (Valobra és Cecil); 11. Liszt: Az Este-villa

vízijátékal, zongoraszóló (Walter Rehberg); 12. Sadero: Velencei dal (Tito Schipa); 13. Strauss János: Keringők (összeállította Schmalstich, szalónzenekar).

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: „Mit üzen a rádió?”

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: „Kutyák.” Thurzó Gábor elbeszélése.

5.30: A rádió szalónzenekara. 1. Scasola: Karaván, intermezzo; 2. Szirmai Albert: Andaluziai szerenád; 3. Waldteufel: A legkedvesebb, keringő; 4. Huszka Jenő: Álmodok, álmodok, dal; 5. Dal; 6. Lehár: Részletek a „Paganini” című operettből; 7. Kreisler: Szerelmi öröm.

6.20: „Látogatás a híres földgázkútnál és gyógyfürdőknél.” Közvetítés Hajduszoboszlóról. Beszélő Budinszky Sándor.

7.00: „Magyar nóták.” Utry Anna énekel, kíséri Sára Elemér és cigányzenekara.

Dalok. I. rész. Arató nóták: Ne menj, rózsám, a tarlóra; Búzavetés immár sárgul; Meg kell a búzának érnei; Búza közé szállt a dalos pacsrta; Pi-piros a pipacs virága; Sűrű csillag ritkán ragyog; Tízet ütött már az óra. II. rész. Huszka: Sohase járj olyan helyen (Endrödl szövege); Balázs Árpád:

Thurzó Gábor
5.00Utry Anna
(Tóth Margit f.)
7.00

Déliabál

Debrecenbe voltam (Farkas Imre szövege); Hajdu H. András: Éjjel, nappal gondolok; Murgács: Az asszony, ha veszekszik (Cselényiné szövege); Sándor Jenő: A te esküvőd lesz; Garami Béla: Madár se jár (Pápai Molnár szövege); Schack Manka: Hogyha tudnék parancsolni (Melháné szövege); Szávozdné Richárd: Aki a szerelmet tagadni meri (Kubányi szövege).

8.00: „Szíriusz.” Hangjáték. Herczeg Ferenc regényéből írta Nagy Sándor és Szilassy Gyula. Zenéjét szerezte és a Budapesti Hangverseny Zenekart vezényli Farkas Ferenc. Rendezi Szilassy Gyula.

Személyek: Szergiusz, tanár — Földényi László; Tibor Ákos gróf — Uray Tivadar; Rózsa — Bajor Gizi; Orvos — Somló István; Ápolónő — Ladomerszky Margit; János szolga — Várnai László; Tibor Gergely gróf — Thuróczy Gyula; A hercegnő — Pécsi Blanka; Gvadányi gróf — Ilosvay Ferenc; Caffarelli — Bánhidó József; Udvarmester — Pethő Pál; Első hang — Szabó Ferenc; Második hang — Galantai Zoltán.

Utána kb.

9.20: Hírek, időjárásjelentés.

9.45: Szabó Kálmán és jazzhármasa játszik.

10.30: Magyar Szimfónikus Zenekar. Vezényel Schuler György. 1. Suppé: Szép Galathea, nyitány; 2. Siklós Albert: Bihari szvit; 3. Lortzing: Facipótánc; 4. Strauss János: Déli rózsák; 5. Zeller: Madarász, egy-

veleg; 6. Bizet: Az arlesi leány, II. szvit; 7. Schuler György: Horthy induló.

Közben

11.00: Hírek német és olasz nyelven.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.25—6.55: A rádió szalóznzenekara.

1. Dohnányi: Marche humoresque (hangszerelte Rajter Lajos); 2. Musszorgszkij: a) Könyvek; b) Gopak, kisorosz tánc; 3. Lósonczy Dezső: Harlekin farsangja, burleszk; 4. Ravel: Menüett; 5. Liszt: E-dur polonaise.

7—7.25: „Utazás Nyugatafrikába.” Pély Zia előadása.

7.30—7.55: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főlórája.

8—8.20: Hírek, ügétőversenyeredmények.

8.25—9.40: Hanglemezek.

1. Mateo: Induló (Ultrafón jazz-zenekar); 2. Huszka Jenő: A két veréb, dal (Szántó Gyula); 3. Hans Löhr: Vibrafón-keatingó (Herbert Hertrampf); 4. Buzzi—Phillippon: Lolita, dal (Berthilé Arnalina); 5. Jessel: Ólomkatonák díszszemléje, orgonaszóló (Eddie Dunstedter); 6. Parish—Carmichael: Csillagkőd (Boswell-növér); 7. Sowerby: A halász dudája (Rambler jazznégyes); 8. Blues és slowfox (haváji gitár: Serge Krotkov); 9. Mercer—Carmichael: Lazy bones, dal (Paul Robeson); 10. Rubino: Canta morena, pasodoble (Kramer és szólistái); 11. Eberhardt—Cadman: At dawn, dal (Nelson Eddie); 12. Cozziani—Andrés: Cigányvágó, tangó (Andrés-négyes); 13. Glombig: Verébpolka (tífinkó és okarinaszóló, Ernst Mittelbach); 14. Quintero—Garcia: Spanyol dal (Jaime Plana); 15. Foti—Cali: La cicalota, szicíliai népdal (Rosetta Ferlito); 16. Kettelbey: Kolostorkertben, orgonaszóló (Reginald Foort); 17. Néger dal (George Doshier); 18. Ager: Vokálhármas Boswell-növér); 19. Kramer: Il quartino strabillante (kларinészóló, Kramer és szólistái); 20. Gertrude Lawrence: Egyveleg (ének: Gertrude Lawrence).

9.45: Időjárásjelentés.

RÖVIDHULLÁMU MŰSOR

1938 június 25—26-án, szombatról vasárnapra virradó éjjel a HAT 4 hívójeles adóállomáson, 32.88 méteres hullámhosszon, 9125 kilocikluson

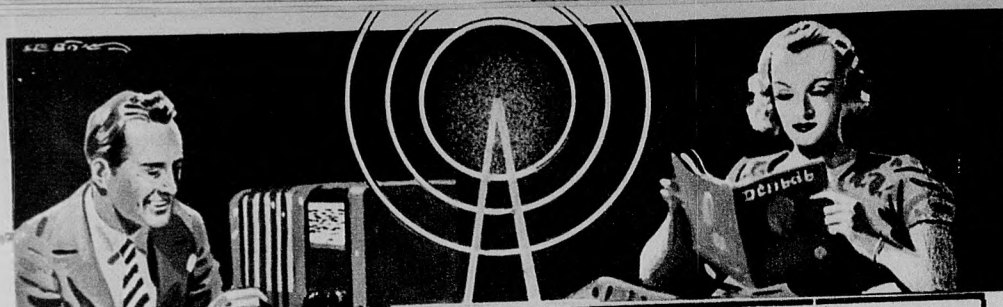
Éjféltől 1 óráig.

Schuler György (Marian felv.)

10.30

Délibáb

Újrendszerű külföldi zeneműsorunkban a függőleges oszlopok között megtalálhatja a kedvene műsor-számait. Ha például tánczenére vágyik, egy szempillantást kell csak vetni a negyedik oszlopra s abban nyomban megtalálhatja, hogy milyen időpontban hallhat tánczenét. Ahol az éppen kedvező időpontot megtalálta, tekintsen vízszintesen az állomások rovata-ra és tudni fogja, hogy melyik állomásra kell beállítania a gépet.

Ha pedig kedvene állomása van s ennek műsorára kíváncsi, akkor az abécé sorrendjében következő állomások közül ki-keresi azt és mel-léte vízszintes sorban megtalálja, hogy mikor és milyen zenét hallhat onnan.

Kilowatt és hullámhossztáblázat egészíti ki e műsor-újdonságot.

		A külföld zenei műsorai		Június 19. vasárnap				
Kilowatt	Hullámhossz	Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		
3	437			22.20	21.00			
100	357	1.30	20.00	18.00	22.30	19.25		
100	316		18.30	21.00				
32	325		20.10					
17	364			12.25		21.15		
60	1875		19.00	18.17		22.15		
60	1571		22.30	20.00	1.00			
150	1500	21.35	21.05	19.15				
25	251							
100	331		24.00	18.00	20.00			
10	259	20.10	21.00	17.50		18.45		
100	456			20.00	19.10			
100	291			20.00		19.10		
120	382		19.10	20.00				
50	342	21.05	22.05					
150	1304		21.00	21.45	23.00	23.30		
50	368		19.45	21.40	23.15			
12	269		21.00	17.50				
100	405	20.00	24.00	19.10				
14	299		18.20	18.00		18.45		
120	470		17.15	18.30		22.25		
60	215	20.30		18.15	23.00	22.35		
60	420	21.00		19.45	23.15	18.30		
55	426		22.30	20.00				
100	349	20.30	21.45		23.00	19.30		
120	1339		13.15	21.00				
			17.00	18.00	22.15			
120	507	20.00	15.35	18.20				
			19.10	22.30				

A m
 Frankfu
 meg. 1
 Nagy
 19.10: E
 cegnő c
 Verdi: A
 A csehs
 Mi az

J		Opera Szimfónia
		18.25
		20.00
		21.15
		24.00
		19.55
		21.15
		20.15
		21.30

Amit érdemes meghallgatni...

Frankfurt műsora lapzártáig nem érkezett meg. **18.00: Hamburgból:** Böszörményi Nagy Béla Liszt-műveket zongorázik. **19.10: Breslauból:** Dostal: Nofretete hercegnő című operettje. **20.00: Berlinből:** Verdi: Alarcosbál című operája lemezeken. **A csehszlovák állomások egymást relézik. Mi az anyaállomás műsorát közöljük.**

20.30: Strasbourgból: Berlioz: Faust elkárhozása című operája. **21.00: Milanóból:** Rossini: A szevillai borbély című operája. **21.45: Luxembourgból:** Részletek Offenbach, Bazin, Lehár, Kálmán, Suppé és Strauss O. operettjeiből. **22.00: Warszawából:** Ada Sari énekel.

A csehszlovák állomások egymást relézik. Mi az anyaállomás műsorát közöljük.

Június 20. hétfő					A külföld zenei műsorai	Június 21. kedd				
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
18.25	14.40	18.00			Beograd		20.30	18.25		21.45
20.00				19.10	Berlin	24.00	20.00	19.10		
	18.25	19.10		18.00	Breslau		23.30	21.35		
	16.15				Brno		17.40	22.15		18.35
	20.35 21.10	19.05 21.45		18.15 20.35	Bucaresti és Radio Romania	19.45	18.15 19.15	12.25		21.45
21.15	22.30	19.10		18.30	Deutschlands.	20.10	22.30	18.40	23.00	
	21.35	19.00	23.00	23.30	Droitwieh		22.30	21.40	23.15	
					Frankfurt					
	18.00	19.10			Hamburg		19.10	20.10	22.30	
		14.05		18.00	Kassa-Kosice		18.00	16.15	17.00	
24.00	22.30	20.00		19.10	Köln		19.15		20.30	
19.55	19.10	22.40			Königsberg			19.30	23.00	
	19.10	20.00			Leipzig	24.00	20.00	19.10	18.20	
	21.00	21.30	22.25	23.30	London Reg.	23.30	20.20		22.25	
	22.20		22.50		Luxembourg			21.45	22.50	
	22.20		23.15	19.40	Milano	21.00	17.15	19.30	23.15	
	22.15	21.15			Mor. Ostrava		19.30			
	19.10	21.00			München			20.40		21.20
		18.00		22.30	Pozsony-Bratislava	18.00	19.30	17.40		22.30
21.15	19.30	18.20		17.00	Praha	21.05	22.35	18.20		22.00
20.15					Radio Paris		20.15			
21.30	17.15		23.10	19.40	Róma		19.30	22.00	22.40	
	20.45	22.15		18.00	Stockholm		22.15	19.30		
		18.30		19.30	Strasbourg	20.30		19.30		
	18.10 19.00	16.00 21.10	17.00	22.00	Warszawa		19.00 22.00	16.00 18.00	17.00	22.30
	17.10 19.10	20.00 22.30			Wien	20.00 24.00	18.20 21.15	12.00		14.10

Amit érdemes meghallgatni...

Frankfurt műsora lapzártáig nem érkezett meg. **20.00: Prahából:** Pizskáček daljátéka: Szerafin gyöngyei. **21.00: Milanóból:** Wagner: Tristan és Isolda című operájának részletei. **21.30: Strasbourgból:** Monsigni: Rose és Colas című vígoperája.

A csehszlovák állomások egymást relézik. Mi az anyaállomás műsorát közöljük.

19.10: Münchenből: Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok című operája. **19.25: Wienből:** Leoncavallo: Bajazzók című operája. **20.10: Berlinből:** Részletek a legszebb német operettekéből.

A csehszlovák állomások egymást relézik. Mi az anyaállomás műsorát közöljük.

Június 22. szerda					A külföld zenei műsorai	Június 23. csütörtök				
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
	21.30	20.00		18.50	Beograd		21.30	20.30		18.50
19.10	20.20	20.00	22.30	21.30	Berlin	24.00	20.00	20.10		19.10
	24.00	19.25	21.00		Breslau		20.00			18.00
	22.15	19.30		22.50	Brno		18.00	16.00	22.15	
	19.00 20.15	18.15 21.45		19.25 20.50	Bucuresti és Radio Romania	19.45	19.20 20.30	21.45	18.15	
24.00	22.30	19.10	15.15		Deutschlands.	23.00	22.30	16.00		19.10
	22.00	21.20	23.00	23.25	Droitwich	21.20	22.20	19.15	22.55	23.30
					Frankfurt					
24.00		19.10		20.00	Hamburg	24.00	22.30	19.10	20.00	
	20.10	19.30			Kassa-Kosice		18.00	12.45		18.45
	20.30	20.00	19.10	22.15	Köln	24.00	20.15	19.10	22.30	
24.00	20.00	19.25			Königsberg	24.00		20.00		19.25
		19.10			Leipzig	19.10	20.45			
	23.25	18.30	22.25		London Reg.		19.45	20.40	22.25	23.30
	22.05	20.20	23.00	21.00	Luxembourg	21.30	20.15	18.25	23.00	
21.00	19.40	22.10	23.15		Milano		17.15	19.30	23.15	
	18.00				Mor. Ostrava	21.25	17.00	16.15		
	21.10		19.10	24.00	München	19.10	24.00			21.00
	18.00	21.10		22.30	Pozsony-Bratislava		20.35	18.00		22.30
20.00	18.20	16.15		22.15	Praha		21.30	18.20		14.10
	22.30	21.00			Radio Paris	20.30	20.15			22.35
	22.10	21.00	22.45		Róma		17.15	19.30	23.10	
	19.45	21.00		22.15	Stockholm		20.15	21.30	22.50	23.00
21.30	20.30	19.30			Strasbourg	21.45	19.30	20.30		
	21.10 22.05	16.00 19.30	17.00		Warszawa		19.05 23.00		17.00 19.35	
	15.30 22.30	13.15 16.00		14.10	Wien	19.25 24.00	16.00	13.15	20.20	18.20 19.10

Amit érdemes meghallgatni...

Frankfurt műsora lapzártáig nem érkezett meg. **20.00: Bucurestiből:** Bizet: Carmen című operája. **20.00: Königsbergből:** A mesterdalnokok III. felvonása. **21.00: Brnóból:** Thomas: Mignon című daljátékának III. felvonása. **21.10: Hamburgból:** A bolygó hollandi részletei.

A csehszlovák állomások egymást relézik. Mi az anyaállomás műsorát közöljük.

19.10: Berlinből: Lemezek operákból. **20.00: Breslauból:** A klasszikus német operettek legjobb részletei. **20.15: Kölnből:** Lehár: A víg özvegy című operettje. **21.00: Milánóból:** Zandonai: Ut az ablakon át című háromfelvonásos daljátéka. **22.00: Warszából:** A meglepetések órája.

A csehszlovák állomások egymást relézik. Mi az anyaállomás műsorát közöljük.

Június 24. péntek					A külföld zenei műsorai	Június 25. szombat				
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
	22.45	21.00		18.00	Beograd		21.00	22.15	23.45	18.20
	20.30	20.00			Berlin	2.00	19.10	20.00	22.30	
24.00	19.10				Breslau	24.00		20.00	22.30	18.40
21.00	17.40	17.00			Brno		14.15	17.45	22.30	18.35
20.00	18.40 19.20	18.15			Bucuresti és Radio Romania			18.17 21.45	20.15	19.15 23.00
	22.30	20.00	23.00	18.00	Deutschlands.		22.30	19.10	23.00	15.15
21.35	22.40	20.00	23.15	23.30	Droitwich	21.35	20.00	22.15	23.15	
					Frankfurt					
21.10	18.10	19.10			Hamburg	24.00	18.30	20.10	22.40	
	21.20			18.00	Kassa-Kosice		17.35	16.10		12.00
	20.55	19.10		22.15	Köln	2.00	19.10	20.15	23.00	22.35
20.00	19.10		23.00		Königsberg	24.00	20.00	21.00	22.40	19.10
20.00	18.20	19.10	22.30		Leipzig	1.00	18.15	19.10	21.00	
20.00	23.30	21.00	22.25		London Reg.		21.15	19.30	22.30	
20.30	22.05	20.15	23.00		Luxembourg		21.15	20.30	23.00	22.45
21.30		19.30	23.00		Milano	21.00	19.30	17.15	23.00	
	19.10	21.00		19.10	Mor. Ostrava		13.00	17.45		
21.00	24.00	18.45	22.30		München	24.00	18.10		22.20	
	12.45	18.00			Pozsony-Bratislava		18.00	19.35		17.35
21.00	18.20	19.30		22.20	Praha			18.20		22.15
23.00	22.30				Radio Paris	22.05	20.15	21.10	23.00	22.35
	21.00	19.30	23.10		Róma		17.15	19.30	23.00	
	22.15	20.30			Stockholm		18.30	19.30	22.15	
	19.30	20.30			Strasbourg		21.45		23.00	18.45
22.00	18.10	16.00 19.40	17.00 21.10		Warszawa	18.10	19.00 19.35	16.00 21.10	17.00	
24.00		16.00 19.10		14.10	Wien	12.00 24.00	18.00	20.00	13.15 22.30	14.10

**Legény Elemér,
Fóthy János,
Fedák Sári,
Boross Elemér**
a nagy sikerrel
zárult „Könyv-
napon“
(Wellesz felv.)

**Pallay Anna új
táncelőtelmé-
nyének volt
nagy siker mel-
let bemutatója
a Művész Szín-
házban. A ra-
gyogó számok
közül kiemel-
kedett Hubay
Jenő zenéjére
eltáncolt
„Ünnep
a falun“. Tán-
colták: Nagy
Ani, Eröss Éva
és Darvas
Marika
(Várkonyi foto)**

**P. Berezik Sári mozgalművészeti iskolájának vizsga-
előadásáról. A „Táncszívt“ szereplőinek csoportja**
(Schöner felv.)

A futballvilágbajnokság során a magyar válogatott vasárnap Lilleben 2:0 arányban legyőzte Sváje válogatottját s így esőtörtőkön a svéd csapattal került szembe az elődöntőben. Jelenet a Magyarország—Sváje mérkőzésről

Fehér Lola,
a „leggyorsabb“ magyar nő
— énekesnő szeretne lenni

**Bemutatjuk
a legjobb magyar all-round atlétahölgyet**

Az újságíró sok esetben jelen van egy sportkarrier megszületésénél. Még egészen jó emlékezünk. Amikor Csák Ibolya két évvel ezelőtt hazajött a dicsőséges berlini olimpiásról, felkerestük őt a szénatéri pályán. A szerénységéről közismert bajnoknő csak pár szóban nyilatkozott önmagáról. Ekkor bemutatott e sorok írójának egy egészen fiatal gyermekleányt, mint a magyar női atlétika jövőendő reménységét...

Azóta alig két esztendő múlt el. Az idő azokat igazolta, akik bíztak ebben a törékenytermetű szőke kislányban. És most ismét kötelességünket teljesítettük, amikor riportot írunk Fehér Loláról. (Bocsánat, hogy csak most említjük a nevét.) Az ok: a legutóbbi nagy női viadalon öt versenyszámban győzött. Főlényesen beállította a női sprintrekordot és a szakértők véleménye szerint ma ő leg„all round“-abb és legfejldőképesebb versenyzőnk...

Meleg nyáreleji nap* a szénatéri saia-

Fehér Lola, az atlétanő

Fehér Lola,
mint
működvelő
színésznő
diákkorában
(Prosslt fel.)

kon. Az ember azt hiszi, hogy ez könnyű lefolyású interjú lesz. Pedig „hősnőnk“ már a nyolcadik kört futja. Végre Véghváry tréner úr leparancsolja a szorgalmas kislányt a pályáról. Lihegve megáll előtünk.

— Lola, az interjú után még öt percig szkipelni! — hangzik el a mester parancsa, amit Lola készséggel tudomásul vesz. Leülünk az egyik gátra. Ennél stílusosabb helyet nem is lehet kitalálni.

Fehér Lolában kellemesen csalódnának azok, akik a női atlétát a külföldi képeslapok illusztrációi alapján képzelik el. Alakjában nincs semmi felesleges izom. Így az alakja gazellaszerűen kecses. Szőke loknis haja finomvonású halvány arcot keretez. Élénk kék szeme mindig mosolyog.

— Hát halljuk, Lola, hogyan jöttek létre ezek a ragyogó eredmények?

Legyint.

— Ugyan, még messze vagyok a célotól. Ezt azonban nem akarom elárulni, mert nagyképűségnek vennék. Tulajdon-

Fehér Lola evez

— Ha már itt tartunk, megmondhatja kedvenc művésznőit is.

— A magyar dalokat Bodán Margittól hallom a legszívesebben. Az operacékesnők közül: Relle Gabi és az olasz Guglielmetti. A férfiak? Gigli, Svéd Sándor.

— Mondja Lola, sportban milyen fejlődést várhatunk magától? Mi lesz Tokióban?

— Nehéz dolog és sok mindentől is függ. Nagy baj az, hogy kevés a nemzetközi viadal. Ritkán találkozunk a lengyelekkel és a többi extraklasszis hölgycsapattal. Ez a hiány megnehezíti a fejlődést. Azonkívül a testsúlyomat gyarapítani kell. Nem vagyok hízársra hajlamos. Nem tudom elérni az ötvenkét kilót.

Ezért a tulajdonságért bizonyára sok divathölgy irigyli Fehér Lolát.

Folytatja:

— És végül Tokio... Ha minden úgy megy, mint ahogy elképzeltem, remélem, ott leszek. Ehhez 12 mp-t kell futni száz méteren. Tudja, milyen nehéz ez. Különösen egy nőnek.

— Lola, a most következő kérdés mindig érdekes, ha csinos, fiatal kislányról van szó. Különösen, ha őszintén fog felelni. Volt már szerelmes?

Láthatólag meglepi a kérdés, de azért talpraesett a válasz.

— Szerelmes tízéves koromban voltam utoljára. Ideálom Douglas Fairbanks volt. Legújabb szerelmem — ha annak lehet nevezni — Charles Boyer.

— És a férjhezmenés?

— Arra még nagyon ráérek. Előbb akarom a 12 mp-t elérni, mint a tűzhelyet. Azért megnyugtatom leendő férjemet, hogy két éven belül mind a kettő megvalósul. De azért ne ilyen formában írja meg. Sokan cinikusnak fognak gondolni. Pedig nem vagyok az. El sem hinné, hogy nem is olyan régen még sírva fakadtam, ha nem nyertem meg a versenyemet. De egyébként is idealista vagyok.

Most megjelenik ismét Véghváry úr — Lola tréncre, — aki a szkippelésre emlékezteti tanítványát. Bizony egészen kétség elbeszélgettünk. A Széna tér fölött már az alkony terpszkedik lassan el. A pályán már csak néhányan vagyunk. És már az elrohanó autóbusról nézünk vissza, amikor Fehér Lola világos dresszes alakja eltűnik az öltöző bejáratánál.

Sugár Andor

Délibáb

képpen az Ibolya világsikere után gondoltam arra, milyen szép lenne egy hasonló eredményt megérni. Komolyan dolgoztam, lemondtam a szórakozásról, a táncról — ez ment a legnehezebben, — szóval egészen sportszerű életet folytattam. A salakpályán mindennap három órát dolgoztam. Télen sem hagytam abba a sportot. Megtanultam síelni. Azonkívül tenniszezek, evezek... Sőt még a foglalkozásomra is marad időm.

— ????

— Bizony, dolgozó nő vagyok. Iparművész. Magyaros motívumokat és díszítéseket festek és hímezek. Üvegekre, bonbonnierekre és kulacsokra... Szeretem munkámat... azonban keveset jövedelmez. Más lenne egy nyugodt tisztviselői állás. Azt hiszem, ennek megvalósulása nyomtatná az eredményeim is.

— Más vágya?

(Fellelkesülten.) — Igen, van egy titkos vágyam és tervem. Énekesnő akarok lenni. Akik eddig hallották a hangomat, mindnyájan rábeszéltek, hogy képeztessem ki. Többször felléptem már előadásokon. Ne higgye, hogy a feltűnési vágy miatt akarok tanulni...

ERKÖLCSTELEN TÖRTÉNET

Írta: KIRÁLYHEGYI PÁL

A hamutálcica olyan volt, mint egy temető. Rengeteg cigaretta fekiúdt benne, félig elhamvadva, holtan és Marjay Antal csak szivta egyre a nehéz egyiptomikat, a szájpaddlása égett, a feje megfájdult, de nem tudta abbahagyni, mert lázasan gondolkodott és minden pillanatban határozottabban érezte, hogy ez nem mehet így tovább. Egyszerűen nem lehet kibírni, valamit ki kell találni.

Ijedten felugrott és gondosan nézte magát a tükörben. Az arca ijesztően sápadt volt, de egyébként nem volt semmi különösebb baj. Markáns férfiarc nézett vissza rá a tükörből, igen, a negyven éve meglátzott, az kétségtelen, a szeme alatt finom ráncok éktelenkedtek, ez a sok álmatlanul átvergődött éjszaka sem tett jót neki, de haja még úgy, ahogy van, a fogai épek, jó ruha alatt a kezdődő pocak sem látszik és általában eléggé tetszett a nőknek eddig még mindig, ha nem is volt valami veszedelmes Don Juan. De most — ezt határozottan érezte — a Micivel valami baj van. Szórakozott, ha együtt vannak a kávéházban és bár az eljegyzés hivatalosan is megtörtént, gyakran fáj a feje, ha gyengéden akar közeledni hozzá és mindig felragyog, kivirul, megszépül, ha valamelyik barátjánője, vagy fiatalember ismerőse közeledik az asztalukhoz. Kerüli a meghítt együttléteket és soha, soha még nem volt egy meleg szava hozzá, nem volt egy símogató mozdulata, sőt az ő gyengédségeit is idegesen, majdnem sértődötten fogadja. Igaz, hogy Mici alig múlt huszonegy éves, lehet, hogy már túlfőreg hozzá, viszont szegény lány, mire vár, Istenem, jobb házasságot nem köthet, mintha neki adja a kezét, aki gazdag ember, a birtok ugyan az utóbbi időben leromlott, bajok vannak, mert képtelen odafigyelni, képtelen akármire is figyelni, ami nincs. Micivel valami összefüggésben.

Olyan hirtelen szakadt rá ez a kínos, nagy szerelem, hogy nem tudott védekezni ellene. Az is baj, hogy túlságosan rabszolgája lett a lánynak, persze, így van az, ha az embernek nincs gyakorlata a nők körül, minnyárt megmondta neki, minnyárt leborult előtte, elbizta magát a lány és most itt a baj.

Valamit ki kell találni és már hajnali három óra és holnap ezet dolog várja, tárgyalni kell emberekkel, fizetni kell, venni kell és biztos, hogy megint mindent rosszul fog csinálni. Jaj, túlfőreg a lányhoz, abba kellene hagyni az egészet, amíg nem késő. Vagy talán... Mit? Ja, persze, a Magda. Hihetetlen, hogy ez nem jutott előbb eszébe. A Magda! Bár lehet, hogy a lány nem

emlékszik rá, hiszen csak egyszer találkoztak, akkor is nagyobb társaságban, de nem baj, majd megmagyarázza neki a dolgait, biztosan lehet vele beszélni. A Magda jól fogja játszani a szerepét, hiszen színész, csak Pesten legyen, ezek a színésznők mindig utazgatnak, az ember nem lehet biztos bennük.

Ettől a Magda-ötlettől egy kicsit megnyugodott, óvatosságból azért bevett egy kis brómot is, hogy biztosítsa az alvást és reggel kábultan ébredt, megreggelizett, megfürdött és remegve tárcsázta fel a szép, vöröshajú színész nő telefonszámát. Álmos hang felelt a vonal másik végén, pedig már tizenegy óra múlt, persze, ezek a színésznők délig szoktak aludni. Megmondta nevét, a lány bizonytalanul emlékezett, de amikor azt mondta, hogy szerződésről van szó, Magda hangja élénkebb lett, de mintha egy kis gyanakvás lett volna benne. A színész nő, aki nagyon szép, vöröshajú lány volt, keveset játszott, a direktorok részvéltlensége miatt, de mindenki ismerte Budapestben.

Délután öt órában állapodtak meg az egyik dunaparti kávéházban, de Marjay már egy órától kezdve percenként megnézte az óráját, mert nagyon ideges volt. Négy órakor már beült a kávéházba, lapokat kért, de nem tudott figyelni az eseményekre. Különbösen is, ahogy a címeket átfutotta, minnyárt látta, hogy az újságokban csupa kellemetlen hírt közölnek. Csupa gyilkosság, meg sikkasztás, meg letartóztatás, meg öngyilkosság. Az egyik cikket végigolvasta, mert arról szólt, hogy egy szép, fiatal szőke lány agyonlőtte szerelmesét, reménytelen szerelem miatt. Sónajtott és valami irigységfélért érzett az áldozat iránt. Mennyire szerethette az a szép, szőke, ismeretlen lány, ha revolvért tudott fogni rá. Milyen fureskák is a nők, Istenem.

Hirtelen megdöbbsant a szíve, mert megjelent a kávéház ajtajában Magda. Türelmetlenül körülnézett, rajta is átszaladt a pillantása, de nem állt meg, továbbnézett, mintha keresne valakit. Fél öt volt. Marjay felugrott, elébesített és az asztalához vezette. A színésznőn látszott, hogy nem ismerte meg, kutató pillantással nézte a férfit és várt. Marjay izgatottan beszélni kezdett:

— Látom művész, nem ismer meg, de ez nem is fontos. Én telefonáltam, kicsit ideges vagyok, engedje meg, hogy azonnal a tárgyra térjek. Egyszer találkoztunk csak, nem baj, ha nem emlékszik rám. Marjay Antal földbirtokos vagyok és halálosan szerelmes vagyok valakibe.

Délibáb

A színésznő szemei kerekre nyíltak a csodálkozástól:

— És ezért akart találkozni velem? A telefonban valami szerződésfelét értettem, Mingyárt gyanús volt nekem a dolog, azért is jöttem korábban, mert idegesített az ügy, azt hittem, valaki viccből ide akart csalmi.

Marjai türelmetlenül legyintett:

— Tessék kérem végighallgatni. Sajnos, nagyon komoly dologról van szó, senki sem akar itt viccelni kérem. Én halálosan szerelmes vagyok egy bizonyos hölgybe, kérem és a hölgy, hogy úgy mondjam, nem nagyon érdeklődik irántam. Azt hiszem, túlságosan biztos a dolgában. Lehet, hogy butaság, amit akarok, lehet, hogy ki fog nevetni, de meg kell próbálnom, mert az életem függ az ügy sikerétől. Kérem, ne nevelsen, tudom, hogy ócska trükk, de sokszor bevált és én nem vagyok író, csak egyszerű földbirtokos. És önnel szeretném féltékenyvé tenni a szóbanforgó hölgyet. Ha jól tudom, a művésznő jelenleg szabad, én boldogan megfizetem a szokásos fellépti-díjának a háromszorosát is, ha hajlandó eljárni egy-két órára abba a kávéházba, ahol az illető hölgy található és...

Marjay nem tudta tovább folytatni. Valami biztatást várt. Magda fényes, nagy szemei gyanúsán csillogtak, megfogta a férfi kezét:

— Azt hiszem, értem. Nem valami tisztességes dolog, de bevallom, szükségem van a pénzre és azt hiszem elvállalom az ügyei. Bár nem bízom túlságosan a sikerben.

— Miért nem?

Magda rágyujtott:

— Mert ha egy nő szeret valakit, akkor nincs szükség ilyen erkölcsstelen és erőszakos módszerekre, ha pedig az illető hölgy nem szereti őnt, akkor hiába minden. Akkor nem tud féltékenységet kicsiholni belőle. Akkor a maga hölgye örülni fog, hogy lerázta a nyakáról.

— Az már az én rizikóm. Szóval vállalja?

— Vállalom.

— És most beszélhetek a hölgyről?

— Beszéljen.

Marjay beszélt, azzal a bőbeszédűséggel és lelkesedéssel, ami a szerelmes embereket annyira jellemzi és Magda szomorúan hallgatta. Egyre reménytelenebbnek látta az esetet, de nem akarta még jobban elkeseríteni ezt a szimpatikus fiatalembert, így hát csak bölintott néha és vigasztalni próbálta.

Másnap délután hatkor együtt jelentek meg a kávéházban. Mici még nem volt ott, vártak, majd Marjay hirtelen Magda kezére tette a kezét és halkán mondta:

— Most legyen nagyon kedves hozzám. E pillanatban lépett be Mici a kávéházba. Ő a szóbanforgó hölgy.

Magda felmézett:

— Az a kis köpcös?

Marjay szíven találva, alig tudta kinyögni:

— Igen — és ő is arrafelé nézett, odament a lányhoz, üdvözölte. Mici bágyadtan engedte, hogy megcsókolja a kezét és felügyelt, amikor Marjay valami bocsánatkérésfelét dadogott és magyarázta, hogy fontos ügyben beszélnie kell Magdával, de lehet, hogy az est folyamán még találkozhatnak. Aztán visszament Magda asztalához.

„Az a kis köpcös”, nem ment ki a fejéből, folyton ezt a mondatot hallotta és rémülten látta, hogy bizonyos fokig Magdának igaza volt. Mici igazán kicsi volt és széles vállával, tömzsi lábaival, ahogy állt az asztal előtt és hagyta, hogy a pincér lehámozza róla a kabátját — volt benne valami köpcösszerű. De ezt a szót Marjay mindig csak férfiakra alkalmazva hallotta és volt valami szomorú abban, hogy valaki Micit „kis köpcös”-nek tudta látni.

Magda ok nélkül, hangosan felnevetett, mintha hangosan csiklandozná:

— A nevetésem ne zavarja. Hadd higgye a hölgy, hogy kitűnően szórakozunk.

Marjay mosolyogva bölintott és közelebb hajolva a lányhoz, súgva mondta:

— Most sügni szeretnék magának valamit, de nem jut semmi érdekes dolog az eszembe.

Magda egy „önfeledt” mozdulattal megfogta a férfi kezét, aztán jól megjátszott műzavarral elkapta újra:

— Kezd érdekelni engem a játék. Furcsa, hogy nincs kész szövegem, mint a színházban, de itt nem is a szöveg a fontos, hiszen a közönség, a kis tömzsi hölgy úgysem hallhat semmit abból, amit mondanék.

Mici látszólag közömbösen fecsegett időközben megérkezett barátjával, de látszott rajta, hogy idegesíti Marjay és Magda bizalmas kettőse a másik asztalnál. Vera, az egyik barátja meg is jegyezte.

— Furcsa dolog. Ne haragudj szívem, de én nem túrnám, hogy nyilvános helyen ilyen démonnal mutakozzék a vőlegényem. Elvégre el vagytok jegyezve.

Mici dühösen rágta a körmét, de mosolyogni próbált:

— Az ilyen nőkre az ember nem lehet féltékeny, szívem. Hadd szórakozzék Antal, de különben is valami olyasfélért mondtam, hogy üzleti ügye van a művésznővel.

Másról beszéltek, de Micit idegesítette a dolog. Nem volt féltékeny, csak a barátnői előtt szégyelte, hogy Antal, aki olyan eszméletlenül szerelmesnek mutatkozott, most váratlanul felbukkan ezzel a vöröshajú színésznővel és édesdeden fecsegnek. Az embernek mégis csak van hiúsága. Fejfájásra hivatkozott és korábban elment, előzőleg azonban kiszámított hidegséggel biccentett oda Antal asztalához, üresen mosolygott, de nem úgy sikerült a dolog, ahogy elképzelte. Amit ő hidegségnek szánt, az bosszankodásnak hatott.

Néhány perccel később Magda felállt:

— Azt hiszem, mára elég volt. A hölgy megsértve távozott. Szép eredmény. A füg-

göny legördült. Holnap kezdődik az előadás újra.

Marjaj bólintott:

— Helyes, De ha nincs más dolga, elvihetném műsorom kívül valami rendes helyre vacsorázni. Talán kimehetnénk a zöldbe.

Magdának nem volt más dolga. Alig merete bevallani magának, hogy tetszik neki ez a rokonszenves fiatalember ezzel a nagy, buta bánatával a szívében. Olyan esetlenül tudják elviselni szegény férfiak a szerelmi bánatot. Nem való nekik.

Múltak a napok, Magda mindennap megjelent a kávéházban, de Mici nem járt már be olyan szorgalmasan, mint azelőtt. Elhidegült a viszony Antallal, a lány határozottan meg volt sértve. Antal nagyon jól érezte magát Magdával és egyre kevésbé érdekelte Mici véleménye a dologról. De ezt még önmagának se merete bevallani.

Ájult meleg volt Pesten. Marjaj az egyik budai kiskocsmában azt mondta Magdának:

— El kellene menni a Balatonhoz. Iszonyú meleg van Pesten.

— Jó. És vége a megbízatásomnak? Vagy folytassuk, ha visszajött?

Antal zavartan mosolygott:

— Úgy gondoltam, hogy együtt mehetnénk. Talán maga hozna valakit gardedám-nak, ha szükségesnek tartja.

— Hiszen a tömzsi hölgy Pesten van.

— Igen. De jó lenne, ha megtudná, hogy együtt utaztunk el nyaralni. Biztos, hogy ettől féltékeny lenne.

Magda bólintott:

— Rendben van.

Másnap elutaztak Siófokra.

Felejtethetetlen napokat töltöttek el együtt.

Antal boldog volt, ha Magda közelében lehetett és szívében egyre halványodott Mici képe. A „gázsit“ pontosan fizette, különböző kifogásokkal halasztotta az elutazást, aztán mégis csak vissza kellett menni Pestre és kezdődött újra a kávéházi komédia, bár Antal már szívesen abbahagyta volna az egészet, Micit tömzsinek, csunyanak, önzőnek, jelentéktelennek látta Magda ragyogó szépsége és kedves szellemessége mellett.

Mégis a kávéházban történt a dolog. Aznap Mici egyáltalában nem mutatkozott és Antal olyan boldognak, könnyűnek érezte magát, mint még soha életében. Belenézett Magda nagy kék szemébe:

— Nem bírom tovább teljesíteni a kötelességemet, kénytelen vagyok leszállítani a gázsiját. Vagy ha tetszik, új szerződést köthetünk.

— Milyen feltételekkel?

— Ön köteles minden nap, minden órában szeretni engem, köteles visszavonulni a színpadtól és hátralevő életét azzal eltölteni, hogy jó feleség legyen.

— Maga tisztára megbolondult. Mi ez? Házassági ajánlat?

— Igen. Megbolondultam, de nagyon szeretem magát. Legyen a feleségem, Magda.

— Jó, jó — mosolygott a lány, — ismerem ezt. Maga csak nem akarja tovább fizetni a gázsimat és azt hiszi, olcsóbb, ha elvesz feleségül. Hát Isten neki, legyen magának igaza.

Megilletődötten hallgattak. Aztán Magda megszólalt:

— Mondja Antal, ha a maga Micije megtudja, hogy házasságot kötöttünk, nem lesz ez gyanús neki?

— Dehogy, majd megmagyarázom, hogy csak egy bizonyos üzleti ügyről van szó.

— Értem. Az más.

A RÉGI KULISSZÁK VILÁGÁBÓL

Építik a Nemzeti Színházat

Herceg Grassalkovich Antal a' hatvani kapun kívül a' Kerepesi-úton levő üres telekét folyó szeptember hava 22-dikén, hogy „ott és azon magyar nemzeti theatrum építtessék“ tökéletesen által írta, engedte és megbízotta által resignálta, (mint az előttünk fekvő ajándékával másolata mutatja). Az ajándéklevél következtében a' bent érdeklött üres fundus többek jelenlétében táblabíró uradalmi praefectus Andrassy Mihály úr, mint tisztelt ő hercegségének e végre megbízottja által tekintetes Földváry Gábor alispánnak a' helyszínen általadatott 's ugyanezen alispány által ts ns Pest vármegye részéről a' benn kitett cébra átalvétellett. Ennek következtében sept. 26-dikán a' játékszín fölépítése iránt az alkú megtételék Zitterbarth építőmester úrral s az építést tegnapelőtt, azaz őszelő 28-dikán elkezdték.

Bár a szép akarat kapcsolva maradjon erővel!

(Rajzolatok, 1835—27. szám.)

Déliabál

A Nemzeti Színház „Coriolan“ előadásáról

Shakespeare műveinek csak tűrhető, de nem pedig kielégítő előadást igénylünk színpadunkon; mert azon két-három színész, kiből a' shakespearei mélyebb jellemzés fellegéhez lélek, kedv és erős akarat van, jó előadást nem képes eszközölni. Coriolan harmadik ízben adatik színpadunkon 's a három közül a' mai volt legkevésbé tűrhető. Szerem — nem — tudás, hűledezés, akadozások, zavar mind az összes előadásban, kivált a' tükében éldelhetelenné tevék e' különben nagy jelességű művet. Ezt akadozások egy pár helyt majdnem hoszús kitorésre ingerlek a' nézőket, mint például azon jelenésben, hol a' száműzött Coriolan Tullus Aufidius' házába belép. Itt Egressy Gábornak néhány perig kelle várakoznia, a' legnagyobb zavarban, szótlan és tétlen, mert kihez szólnia kell vala, nem jelent meg a' maga idejében. Ilyenekért akár színész, akár ügyelő hibái, szigorúan kellene fenyíteni!

(Megjelent 1843-ben.)

A Délibáb

HUMORA

HOGYAN KELL NYARALNI?

— Humoreszk —

Lapunkhoz mostanában rengeteg érdeklődés érkezik: *hová menjünk nyaralni, hogyan kell viselkedni, mit kell felvenni, stb., stb. Helyszüke miatt egyszer és mindenkorra megadjuk a választ, mindenki használja fel azt, ami szájaíze szerint való.*

Bakiis. Hogy lehet-e a Balaton mellett férjhezmenni? Azt hisszük, igen. Minden városban van anyakönyvvezető, a kisebb falvakban a bíró is összeadja az embert. Mindenesetre célszerű vőlegényről gondoskodni. Ha kérdését úgy értette, hogy lehet-e férjet találni balatoni nyaralás alkalmával, erre is igennel felelhetünk. Vigyen magával egy ötvenezer pengős takarékkönyvet és diszkréten mutogassa. Azonkívül széles körben mesélje azt, hogy Kegyed nagybátyja az Angol-Magyar Bank elnöke és egyetlen vágya, hogy

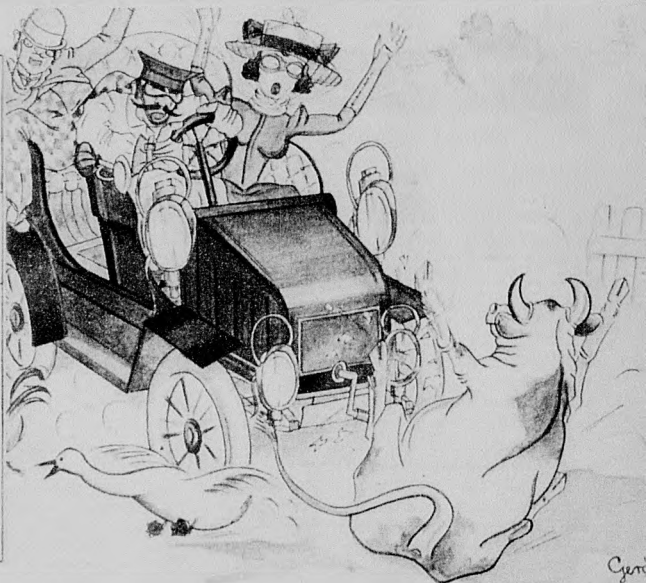
az Ön vőlegényének vezérigazgatói állást adhasson. Az sem árt, ha egyedül megy le a Balatonra, mert édesapja, vagy édesanyja esetleg távoltartaná Magácskától a bizonytalanabb jellegű vőlegényjelölteket. Ha receptünk netán nem válna be és Kegyedke takarékkönyv nélkül jönne haza, amit a lovag úr véletlenül magához vett és utána nyomtalanul eltűnt: akkor is jól járt, mert a szerzett tapasztalatok egy vagyonnal felérnek.

Fiatalember. Hogy lehet-e Balaton mellett nősülni? Azt hisszük, igen. Minden városban van anyakönyvvezető, a kisebb falvakban a bíró is összeadja az embert. Mindenesetre célszerű menyasszonyról gondoskodni. Ha kérdését úgy értette, hogy lehet-e feleséget találni balatoni nyaralás alkalmával, erre is igennel felelhetünk. Helyesen teszi mindenesetre, ha előzően gondoskodik nyugdíjas állásról, ahol havi nyolcszáz pengő fixe van. Reméljük, hogy ez nem fog nehézséget okozni Önnek. Hiszen leveléből úgy látjuk, hogy a helyesírással nagyjában tisztában van, bár bizonyos, hogy ezt a mondatot: nősülni szeretnék, nem úgy kell leírni, hogy nössülni szeretném. Ha nyaralásra nem volna elegendő pénze, kérje vissza elemiiskolai tandíját, amihez, leveléből ítélve, kétségteljes joga van. Azt kérni tőlünk, hogyan kell leendő feleségét meghódítani? Megjegyzni, hogy kisebb hibái vannak, nagyon szereti az italt és nem tud leszokni a huszonegyezésről. Említ, hogy négy-öt liter bor nélkül egy napig sem bírja ki és ilyen állapotban mindenkit megver, aki közelében van. Ha közben véletlenül kártyázik és veszít, fojto-

A SZOKÁS HATALMA

A manikűrös-kisasszony falun

Autós week-end 1888-ban

be, d
beszé

gati
togat

hísz

takar

'dogg

jon b

ban

mar

vehet

Sz

ruha,

vetke

lamé

empr

ezüst

kal é

kaltu

szony

landó

vat,

regge

nem

nem

A káb

minél

gyon

egyik

hölgy

szerű

délelő

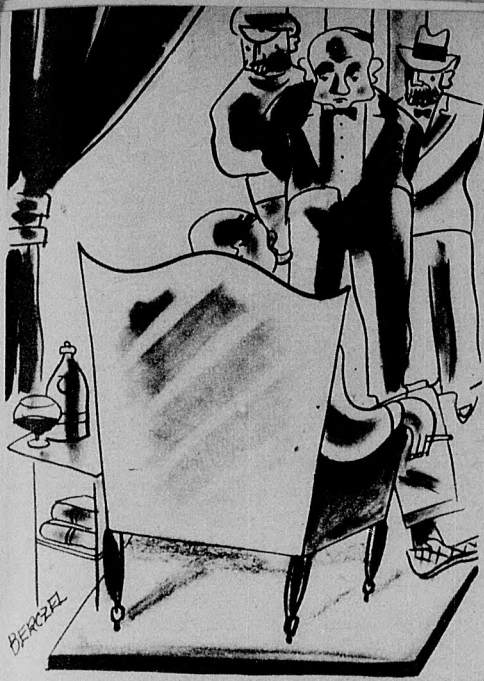
radt,

azután

szóba

Cyri

Dé

AZ IGAZI INAS

— Boesánat, hogy kopogás nélkül rontok be, de két betörő úr óhaját méltósággal beszélni ... (Berczel)

Egy megközelíthetetlen hölgy

gatni kezdi az ellenfelét. Ha nyer, nem fojtogat senkit, hanem hazamegy a pénzzel. Azt hisszük, mindez nem akadályozza meg, hogy takaros asszonyhoz jusson és megtalálja boldogságát. Ajánljuk, hogy mindent előre valljon be menyasszonyának és borközi állapotban verje meg őt. Ha ennek ellenére megmarad Ön mellett, akkor nyugodtan elveheti. Egymáshoz valók.

Szépasszony. Strandra nem elég az úszóruha. Az idén kialakult divat szerint a következőket kell magával vinnie: fekete ezüstlamé fürdődressz rókaprémme, nyerselyem empriné fürdőtrikó szattyánbőrbeléssel, ezüstretiküllel, short cifraszűr rézgombokkal és karikás ostonnal, térdig erős csizma kalucsnbőröből, hozzá úszályos menyasszonyi ruha. Utóbbi fürdőlepedőnek használandó. A fürdőlepedő viszont idén nem divat, otthon nagyon jól fel lehet használni reggeliző abrosznak. Az igazi divathölgy nem megy a vízbe mezítelen lábakkal, hanem gyapjúharisnyát ölt, lábszárcsavarral. A kábra elegáns túristabakancsot illik húzni, minél nehezebb szögekkel. Az ilyesmí nagyon megkönnyíti az úszást. Közlése, hogy egyik előkelő pesti strandon megjelent egy hölgy, akin nem volt más, mint egy egyszerű sima, mintázatlan fürdőtrikó és egész délelőtt ebben az egyetlen dresszben maradt, majd bement a vízbe, félórát úszott, aztán nyugodtan leült a parton, nem állt szóba senkivel, nem flörtölt és nem rú-

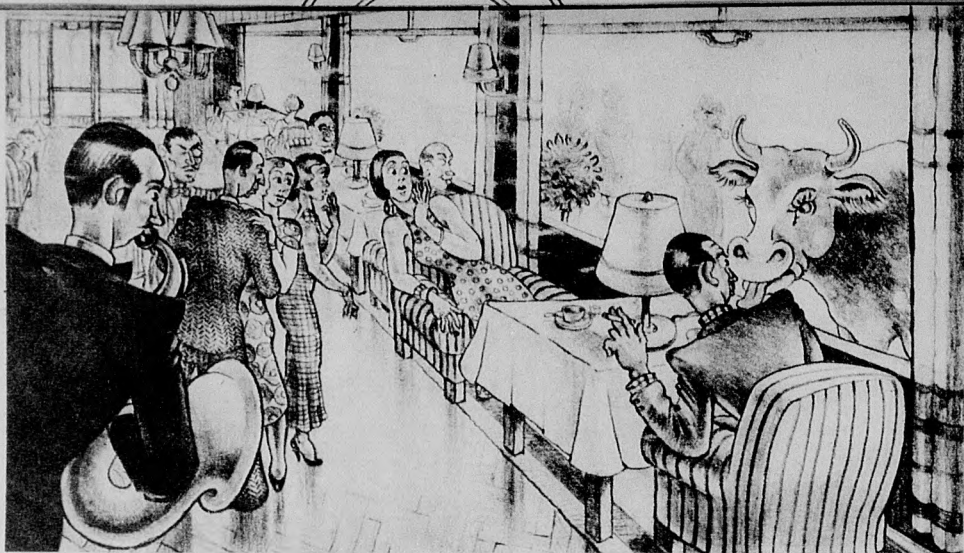
szta magát: bennünket is felháborított. Hová jutunk, ha a strandot eredeti rendeltetésének megfelelően használják? Nagyon helyes, hogy a többi nő kínzte ezt a maradi hölgyet. Üdvözlét.

Pesti polgár. Azt írja nekünk, hogy felesége Biarritzba akar menni, ön Norvégiába, anyósa a Semmeringre, húga Abbáziába és a gyermekek, egy fiú és két lány, Tirolt részesítik előnyben. Önnek összesen harminc pengő áll rendelkezésére és azt kérdezi tőlünk, hogy mit tegyen? Hosszasan gondolkodtunk a probléma felett és úgy találtuk, hogy közmegelegedésre nem oldható meg. Nem volna rossz ötlet, hogy beszerez tiz pengőért egy ventilátort és otthonába hűvös levegőt varázsol. Kedves anyósának azonban biztosan reumája van és így a friss levegő nem tesz neki jót. Az sem volna utolsó dolog, hogy családjával együtt beül a párizsi expresszbe, nem vált jegyet és megvárja, amíg letartóztatják. Az eljárás, amit Ön ellen indítanak, annyi bonyodalommal jár, hogy közben elérkezik szeptember és Ön megszabadult a nyaralás gondjaitól. Legkitűnőbb megoldásnak azonban azt találtuk, hogy Ön kölcsön kér még húsz pengőt, az ötven pengőt beküldi alulírottak, e sorok írójának, akinek nyaralásához pontosan ez az összeg hiányzik még és én miközben nyaralok, szívesen gondolkodom Önre és kedves családjára.

Berend Pál

> 65 <

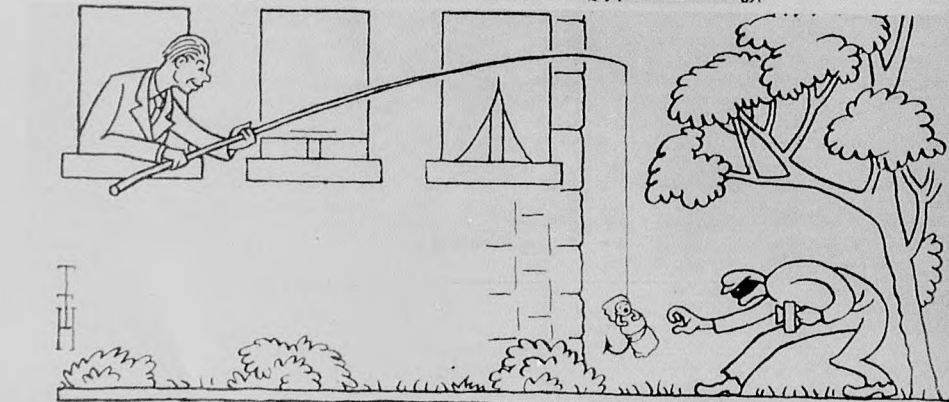
Déliláb

Riadalom egy vidéki
ötórai teán
(Pierre rajza)

Igy tálal forró levest
a boxbajnok felesége
férjének

> 66 <

Igy kell fogni a gyermekrablókat...

Délihábi

Azt
den
Délut
gyöng
két l
kabát
Egy
valy
maga
fel a
dót v
Az
dezte
Buj
fekete
bordó

—
Kös
Min
A
amely
Gál
kat r
Kinn
benne
Bujdó
jelkes
látta

25

—
A
koron
Nev
a feh
Az
keres

—
Eteln
a bar
azóta
is úg
volna
hogy
A
Vasta
cipő.
csere
neslác

—
Ekk
a bo
vállát

—
forgal
és kü
ahonn
Szere
hogy
cipője

Déli

Krémszínű csipke

Irta: S Á S D I S Á N D O R

Azt mondták rá, hogy különc, mert minden nap egyedül jött ki a vasútra, sétálni. Délután háromkor letette a krémszínű gyöngyfonalát, amelyből végeérhetetlen csipkét horgolta és ment a szekrényhez a télikabátjáért.

Egy küssé kopott volt a télikabát, de tavaly tetett rá a fekete prémet. A sapkáit maga horgolta. Őt-hatféle színű sorakozott fel a szekrénye alján, de legtöbbször a bordót vette fel.

Az anyja már nem is szól, nem is kérdezte. Csak sóhajtott.

Bujdosó Erzsébet megállt az ajtóban a feketeprémes kabátjában, a sajtóhorgolású bordó sapkájában és azt mondta:

— Öt-re forralja fel Juli a tevizet...

Köszönt és kiment.

Mindennap így ment el,

A Hüsi közön keresztül, a Dobay uccára, amely a vasúthoz vezetett.

Gál, a patikus éppen fejfájás elleni porokat mért ki az uradalmi intéző feleségének. Kinn a pusztnak lakott az intézőné, nem volt benne a falusi pletykákban, nem tudta, hogy Bujdosó Erzsébetre haragudni illik és őszinte lelkesedéssel mondta, ahogy a patika előtt látta elmenni:

— Gyönyörű leány...

A patikus örökké fagyos füleit dörzsölte. — Szép, csak túl van a legszebb férfikorban...

Nevetett saját viccén, úgy nevetett, hogy a fehér por ráomlott szeplős kezefejére.

Az intézőné a kirakatablakhoz állt, azon keresztül lesett kifelé.

— Istenem, nyolc éve csináltatta Koharits Etelnél ezt a fekete télikabátot, amikor én a barna kosztümömet kaptam. Tutyitalp lett azóta az én barna szövetemből és rajta ma is úgy áll ez a kabát, mintha most hozta volna ki a boltból. Hiába, születni kell arra, hogy valaki elegáns lehessen...

A patikusné jött ki a lakásból nyíló ajtón. Vastag pargépongolya volt rajta és posztócipő. Nagy kontya a nyakába csúszott és a cseresznyeduntyos magját köpkölte a szenesládába.

— Kiről beszélsz, Milikém?

Ekkor meglátta a kirakatablakon keresztül a bordósapkás leányt, megrántotta széles vállát.

— Hja úgy! Megy a vasútra, lesi az új forgalmistát. Pedig az öccse lehetne Wlascics és különben is, úgy hallottam, Gyöngkőn, ahonnan idehelyezték, menyasszonya van. Szeretném megmondani a kisasszonynak, hogy hiába strapálja magát, kár a talpalt cipőjét koptatni...

Hullott a hó, az állatorvosék kertjében a fenyőkön csillogott a fehérség és Bujdosó Erzsébet felnézett a szürke decemberi égre. Sietve lépdelt odébb, de Bárány szígyártó udvaránál megállt, mert a gyerekek hőembert csináltak.

Dicsér-tes-sék... — köszönt ki az öt Bárány-csemete, ő pedig nevetve szólt vissza:

— Szénből csináljatok neki szemet és orrot. A kezébe meg adjatok cirokseprűt...

A sorompónál a negyednégyes vonat fűtült. Éppen akkor ért be, amikor a bordósapkás leány a másodosztályú várótermen keresztül kilépett a sínek közé. Wlascics, a forgalmista volt szolgálatban. Rövid bekecsben hajlongott Erzsébet előtt.

— Kisztihand... Nem félt ilyen hidegben kijönni?

— Mit szól hozzá, nem félttem...

A mozdonyból opálos gőzök szálltak, a vonat indult kifelé. Az étkezőkocsi ablakában házisapkás férfit látott Erzsébet, mellette bubifrizurás nőt, aki csészét tartott egy kisgyerek szája elé. Odébb katonatiszt cigarettázott, aztán már csak a szakácsot látta fehér blúzban, kötényesen... A vonat elment...

Bujdosó Erzsébet arra gondolt, jó volna egyszer leülni egy ilyen étkezőkocsiban, kinézni az ablakon, finom teát inni keksszel és... Igen, ez a cigarettázó katonatiszt ott ülhetne vele szemben és kínálhatná feléje az ezüst cigarettatárcáját. — Mikor érünk Pestre? — kérdezné ő, a tiszt mosolyogva felelne: — Van még idő, kisasszony, nyugodtan cigarettázhat. — Ezzel kezdené, de többet is mondana. Lassan, csöndes szóval és egészen közel hajolna hozzá, mert a vonat zakatolása miatt alig hallja, amiket mond.

Végigsimította fekete kabátján a tavaly vett prémet és sóhajtott.

A vonat már elhagyta az őrházat. Csöppnyi füst lengedezett csak utána, az is hamar szétfoszlott a hidegben.

Erzsébet megindult szokott sétájára a sínek mentén. A Virág pék segédje jött vele szemben. Most szállt le a vonatról. Süteményt visz minden nap Fürjesbe. Bizonyosan van egy-két maradék kifli vagy sósperec a kosara fenekén. Jó lenne venni két darabot és séta közben elpogtatni. De nyolc fillér sok pénz, néha éppen ennyi hiányzik ahhoz, hogy egy gombolyag krémszínű gyöngyfonalat vehessen a Fein-boltban.

Köszön a Virág pék segédje, éppen csak a sapkájához érinti ujját, úgy köszön jónapot, mert a „kezét csokolom“ meg a sapkaemelés csak a kuncsaftoknak jár. Ők pedig kenyeret esznek a reggelihez és a délutáni teához is.

MERCEDES AUTÓ

8 személyes, 70/100 lóerős, pompás cabriolettével, kompresszoros motorral eladó. Okmányszerüleg igazolható, hogy negyvenezer pengőbe került. Adó negyedévi 90 pengő. Kipróbálható. Ára 6500 pengő. Megtekinthető bármely hétköznapon délelőtt PAIZS GÉZÁNÁL, Dohány ucca 12. sz.

Még valaki köszön, kalapleemelve, udvariasan köszön.

Sötétkék, bársonygalléros télikabátos férfi, szokás a bajusza, a szeme szürkéskék.

— Szabadna érdeklődnöm, melyik úton jutok legközelebb a faluba?

Bujdosó Erzsébet a Dobay uccára mutatott. Nem szólt, de szép fehér arca piros lett, mint a nyugati ég alján az ég.

A fatelepnél járt már és életében tudja Isten hányadszor olvasta el: „Léger Bernát fatermelő rakterülete.” Visszanézett és látta még, hogy a sötétkék kabátos elegáns férfi laktáskát visz. Lehet, hogy főbíróékhoz megy vendégségbe. Két eladó lány van a háznál, szinte naponta hozza a vonat az elegáns férfiakat. Nyáron rakettel, télen puskával, néha sítalppal jönnek. Ötvenezer pengő hozományt kapnak a főbíróányok és négyszobás berendezést. Az idősebb húszéves. Bujdosó Erzsébet huszonhét lesz vízkereszt napján. Négy hold szőlője van a ház körül. Tavaly negyven hektó bor termett, tavaly jutott a télikabátjára való perzsalábra és az anyja is vett négy méter olcsó ruhaszövetet. Idén még rosszabb volt a termés, Mihály bácsi, a vincellér lopja a szőlőt, a felesége piacra viszi eladni, drága a raffia, a kekkő, a hiányzó tőkét is kell pótolni, nem, az idén még csak két méter fehérneműnek való batiszot sem vehet.

Felnegy egészen a Vértes-majorig. Német ember a bérő. Másfél éves kislánya van. Szei a neve. Most kezd gagyogni. Kövér, tejszagú kislány. Ismeri már őt és gömbölyű karjával körülfonja a nyakát. Drága kis szöszke. Olyan jó a szorítása, pillanat alatt sok mindenfélét gondol Bujdosó Erzsébet, aztán leteszi a kislányt, de még egyszer megcsókolja. A német asszony friss kolbásszal kínálja, tegnap ölték, muszáj megkóstolni, mert másként megharagszanak.

— Falatot csak. Rézi, mert otthon vár a team...

68

A teája! Harmadszor főzik ki máma és lehet, hogy citrom se jut bele.

Megy hazafelé, Sötétedik, csak a hó világít. Benéz a forgalmi iroda ajtaján. Wlasics ott áll a távtrókészülék mellett. Nagy, fekete fiú... Szentelen. Néhányszor szóba áll vele és máris meg akarta csókolni a levelet hullató hársak alatt. Erőszakos... és különben is, menyasszonya van Gyöngön.

Nem, nem szereti ezeket a hangoskodó, durva férfiakat. Molnár, a gőzalmi könyvelő összetörte tegnap az üvegeket a kaszinóban, Schneidernek az a csunya hecce volt nyáron a társulat primadonnájával, a szolgabíró délben is törkölypálinkát iszik és káromkodik... Igen, az a tiszt az étkezőkocsiában, ahogy elegáns mozdullal a szájához vitte a cigarettát... Vagy a szőkebajuszú, a laktáskával. Az biztosan tud kívülről néhány Ady-verset és új színdarabokról beszél... Kár a főbíróányoknak, azoknak csak tenisz kell, meg brizds, meg flört...

A harmadszor kifőzött teába valóban kevéske citrom jutott, de Erzsébet nem azért volt szomorú, Arra gondolt éppen, hogy miért is horgolja ő ezt a rengeteg krémszínű csipkét, amikor kopogtak az ajtón.

A kekkabátos, a laktáskás lépett be. Bujdosó Erzsébet fehér arca megint vörös lett. Hát igen, be kell vallania, mindig erre várt, arra, hogy valaki eljön érte, ezért nézte le a Wlasicsot, meg az izákos szolgabíró, meg a többi... És most itt a csoda... Itt áll díyatós szabású kabátban, finom kesztyűvel a kezén, ránéz a kék szemével és bemutatkozik:

— Radó Árpád, a Háztartási Rt. képviselője... Szabadna ajánlani új típusú mosógépeinket... Itt a modell, csinos füzetben teljes használati utasítással és havi részletfizetéssel is adjuk...

Erzsébet nézte a harmadszor főzött sötét teát, hallotta, hogy az anyja mond valamit, hallotta, hogy becsukódik az ajtó, de csak ült mozdulatlanul, kezében az éveken át smirghizett sárga kiskanállal.

— Talán bizony nem ízlik a tea? — kérdezte sötétödten az anyja.

— Izlik — mondta csendesen és szájához emelte a csészét.

Fehér volt újra az arca. Lerakta az üres edényt, az asztáros abroszt, aztán felvette a gyöngyfonalat és leült a lámpa mellé, tovább horgolni a krémszínű csipkét.

Egyéni arcápolás. Az összes szépség-
hibák szakszerű kezelése bámulatos
eredménnyel.

PAIZS KATÓ kozmetika

Budapest, IV. Ferenciek tere 3. szám.

Zsíros, pattanásos, miteszteres bőrét
rendbehozza a P.A-TÓ keverék. Ára
P 3.— Díjtalan tanácsadás. Tanítvány-
képzés. Telefon : 183 -267

Tu

Ar
„Pag
növe
gaszt
a zse
kire

Me
való
keine
vend
a ki
növe
egysz
közö
és ö

Hu
dik
tenci
alaku

Batár

Dé

Tudósítás az első Hubay-díj hangversenyéről és beszélgetés a Hubay-díj két fiatal hegedűművész nyertesével

Amikor Hubay Jenő, a magyar „Paganini” elhunyt, a fiatal zeneakadémiai növendékek, hegedűművészek serege vígasztalhatatlan volt. Elment Hubay Jenő, a zseniális művész, a kiváló zenepedagógus, kire maradnak itt a fiatalok?

Mert Hubay Jenő nemcsak mestere, de valóban atyai pártfogója is volt növendékeinek. Mindig tudta szegényebb sorsú növendékeiről, hogy mikor jön a legjobbkor a kisebb-nagyobb támogatás. Buzdította növendékeit, díjakat tűzött ki nekik, egyszóval mindig és minden körülmények között mellettük állt erős támaszként, igaz és önzetlen pártfogóként.

Hubay Jenő szelleme továbbra is örködik a fiatalok felett. A nagy művész intencióinak megfelelően, a nemrégiben megalakult Hubay Jenő Társaság a fiatal

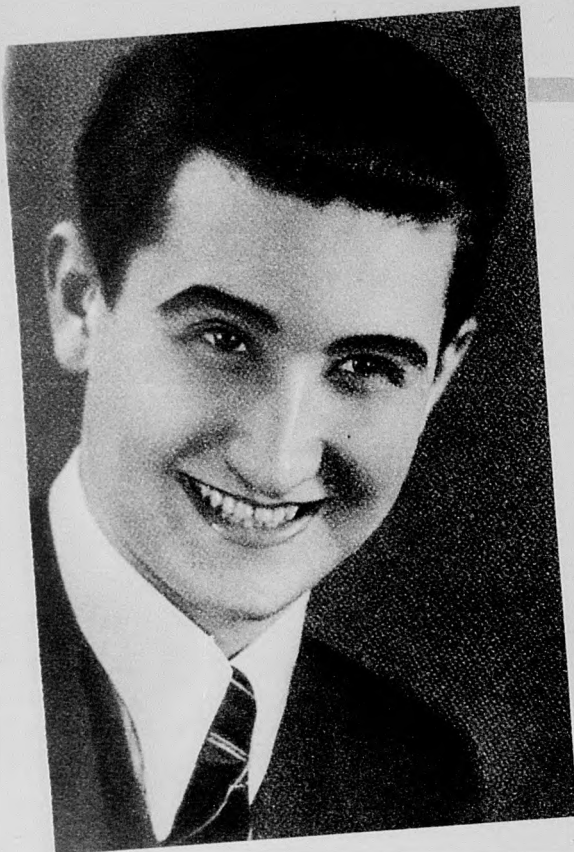
hegedűművészek pártfogását tűzte ki egyik céljául. Így került sor az idén először a Hubay-díj nyilvános pályázati hangversenyére. Ez az érdekes hangverseny, ahol a közönség sorai között a zsűri is helyet foglalt, a Zeneakadémia nagytermében zajlott le.

*

A közönséget annyira érdekelte a fiatal művészek felvonulása, hogy parádésan, zsúfolásig megtöltötte a földszintet és a hatalmas karzatokat. A földszint első sorában ott ült Hubay Jenő özvegye, Dohnányi Ernő, a Zeneművészeti Főiskola igazgatója és a zsűri: Barré Emil, Melles Béla, Temesváry János és Kemény Nándor hegedűművészek. Aműsor hét fiatal pályázót tüntetett fel. Valamennyien IV. osztályú növendékek. Mindegyik fiatal

Batári József, a Hubay-díj második győztese tanárával, Zathureczky Edével (Arlen felv.)

Bálint Dezső, a Hubay-díj első győztese
(Fotóház felv.)

művésznek Paganini egy-egy caprice-ját és Hubay Jenő egy-egy művét kellett eljátszania. A pályázók heten voltak. Négy lány: Szervánszky Sári, Havas Kató, Mayer Blanka, Szabó Helén és három fiú: Bálint Dezső, Batári József és Adler Viktor.

*

A hangverseny előtt néhány perccel forró drukk uralkodott a művészsobában, ahonnan a pályázók a dobogóra, a közönség elé elindultak. A hölgyek részben hegedűjüket hangolták, részben a puderosdobozzal játszottak. A férfiak frontja nem kevésbé volt izgatott, csupán a csinos, magas, fekete hajú Bálint Dezső mosolygott nyugodtan. Ő volt a legelső szám, ő végig leghamarabb.

— Igyekszem nagyon jól játszani — mondotta, — de úgy a lány-, mint a fiú-

kollegáim nagyon tehetségesek. Nem baj, ha nem nyerek, majd legközelebb újra indulok.

Jóslata nem teljesült.

Pagani XIII-ik caprice-ját játszotta és Hubay Jenő II-ik csárdajelenetét. Már az első hangoknál, amelyek hegedűjéből kiáradtak, érezni lehetett, hogy rendkívül tehetséges muzsikus. A publikum olyan lelkesen megtapsolta, mintha egy új Szigeti József állt volna a pódiumon.

*

Utána jöttek a többiek. Valamenyien különös kedveltjei az égnei. Fiatalok, szépek, tehetségesek. Szervánszky Sári komoly energikus ifjú hölgy Hubay IX-ik csárdajelenetével brillirozott, Batári József kissé idegesen, de csodálatosan. Hubay: Zefirjét adta elő. A legcsinosabb s egyben legesélyesebb versenyző Havas Kató volt, akit azonban vonójának szakadása elütött a győzelemtől. Adler Viktor, Szabó Helén és Mayer Blanka is nagy tapsvihart kaptak. A hangverseny után a zsűri kihirdette rögtön az ítéletet. Az első 200 pengős díjat Bálint Dezső kapta, a második, százpengős díj boldog nyertese Batári József lett.

*

Természetes, hogy ők voltak ketten a legboldogabbak.

— Gabriel Ferenc növendéke vagyok — mondotta Bálint Dezső, — IV-ik osztályba járok, művészképzőbe. Igazán meglepetés számomra ez a nyeres. Kétszáz pengő, óriási összeg.

Elmondja, hogy néha napi hat-hét órát is gyakorol. A legnagyobb élő hegedűművésznek Szigeti Józsefet tartja.

Ugyancsak Szigeti az ideálja a második díj nyertesének, Batári Józsefnek is.

— En Zathureczky Ede növendéke vagyok — mondja boldogan. — Most játszottam először ilyen nagy közönség előtt és ha eleinte volt is kis lámpalázam, később mindent beleadtam. A száz pengőből nyaralni fogok...

Két fiatal művész elindult.

Vajjon tíz év múlva melyikük nevét hirdetik óriási betűkkel a párizsi, londoni, budapesti koncertek plakátjai?

György László

Délibáb

A TENORISTA

★ Irta: LENGYEL JÓZSEF

A függöny lement. Elemi erővel dübörgött fel a taps a nézőtérről. Óriási volt a siker. Péter meghatva hajlongott a függöny előtt. Ezt a nagy ünneplést nem is remélte. Félt az első pesti fellépésétől. Külföldön már híres tenorista volt, mikor elhatározta, hogy végre hazalátogat. Boldog volt és az ünneplés után sietett az öltözőjébe, hogy utána valahol egy jó kis magyaros vacsorát foyaszszon el. De az ünneplés még az öltözőben is folytatódott. Folyton jöttek az emberek s Miska, az inas — akit még hazuról hozott magával — alig bírta az emberekkel. Mindenki beszélni akart vele, gratulálni, autogramot kérni... De ez a roham is elmúlt s nyugodtan hozzáfoghatott az öltözködéshez. Csak az impresszáriója és az Opera igazgatója maradt vele. Várták, hogy elkészüljön és elvigyék a banketre. Ő ugyan jobban szeretett volna máshová menni, de ha muszáj, elmegy velük.

Miska egy urat jelentett. Békessy szolgabíró. Péter örömmel fogadta, hiszen az ő szolgabírója volt, mikor még segédjegyző volt vidéken. Nagy örömmel üdvözölték egymást s Péter Békessyt is meghívta a banketre. Az urakat előre küldte s ő ottmaradt Miskával, hogy most már tényleg befejezze az öltözködést.

*

Amíg öltözködött, eszébe jutott minden, ami volt. Kis segédjegyző... a főjegyzője... a leánya, Etelka... Istenem, milyen szerelmek voltak egymásba. Az volt a tervük, hogy az öreg átadja majd a jegyzőséget... ő lesz a főjegyző és elveszi majd Etelkát. Aztán a nagy felfedezés egy vadászon... Egy híres karmester is ott volt. Este borozgatás közben énekelt... a karmester a nyakába esett... felcipelte Bécsbe... tanult... első fellépte már siker... világhíresség lett... S Etelka... megfogadta, hogy visszajön érte... eleinte mindennap írt neki... amíg tanult... aztán a sikerek, a világtársaság kifújta fejből ezt a romantikus szerelmet. Szülőföldjére már csak az inasa emlékeztette. Több mint két éve semmit sem hallott Etelkáról. S most Békessy meg-

jelenése felkavarta az emlékeket... Talán meg kellett volna hívni őket... De minek? Jobb elfelejteni mindent. Etelka egyszerű, kedves kislány, de nem világhíresség feleségének való...

Mire megérkezett a hotelbe, mindez kiment a fejből s boldogan fogadta újra a gratulációkat. Ettek, ittak. Azaz mindenki ivott, csak Péter nem. Vigyázni kell a hangra. Vacsora közben azonban véletlenül a szomszédja poharát kapta fel s kiitta a tartalmát. Ijedten állapította meg, hogy pezsgő volt benne. De remekül ízlett. Régi, jó ízek szaladtak össze a szájában. Az egy pohár pezsgő hatása rendkívüli volt. Érezte, hogy fokozatosan becsíptöle, s bolondos jó kedve támadt. Tréfálkozott, kacagott, mindenkit elbűvölt kedvességével, s közben, mintha észre sem venné, egymásután szedte el szomszédjai poharait és sorban kiürítette.

Mire vége lett a vacsorának, Péter már a cigány előtt állt és a szolgabíró nagy öröme, régi, szép magyar nótákat énekelt. Az impresszárió halálra ijedt, hogy mi lesz ebből, az igazgató könyörgött, hogy hagyja abba, menjen haza lefeküdni, holnapután énekelnie kell, de Péterrel már nem lehetett bírni. Kirobbant belőle a volt segédjegyző duhajtsága s most már nyakalta az italt s teljes erőből énekelt. Riadtan menekült mindenki s a végén egyedül maradt Békessyvel, mint régen...

Már a cigányok is elfáradtak, s Péter ártatlanul, berúgva botorkált az ablakhoz... kinyitotta, hogy egy kis friss levegőt szívlasson. Éles, hideg szél csapott az arcába. Mélyet lélegzett, s mire visszament az asztalához, már alig tudott beszélni. Miska vitte haza és fektette le.

*

Rettenetes fejfájással ébredt és rémülten vette észre, hogy nem tud beszélni. Teljesen berekedt. Azonnal orvost! Az orvos eljött, megvizsgálta, s a fejét csóválta. Mi baj? Nem tudja még... várni kell... Holnap énekelnem kell! — suttogetta. — Nem lehet, el kell halasztani!

Négy nap múlva két híres gégespecialista

jött. A torok nem javult semmit, Alapos vizsgálat... suttogás... fejesóválás... Péter mint egy hulla, feküdt az ágyon. Mardosta a lelkiismeret s rettegve gondolt a jövőre.

A másik szobában tanácskozott a három orvos. Péter lemászott az ágyról, a fülét az ajtóhoz nyomta és hallgatódzott. Mindent hallott. Valószínűleg sohasem fog tudni énekelni... beszélni igen... de az énekhangja elveszett...

Ájultan esett össze. Miska találta meg és fektette vissza az ágyba. Ott nyöszörgött, kínlódott s mikor Miska egy pillanatra kiment, reszketve kotorta elő revolverét, hogy végezzen magával. De már olyan gyenge volt, hogy a fegyver kihűlt a kezéből. Deliriosus lázba esett... idegösszeomlás. Napokig eszméletlenül feküdt, lázalmában rettenetes dolgokat suttogva...

Mikor tíz nap után egy reggel bágyadtan

kinyitotta a szemét, nem tudta, hol van... nem emlékezett semmire. Nézte a plafont, az ablak felső részét... behunyta a szemét... fájt a világosság...

Egy meleg, sima kéz érintésére rezgett össze. Nehezen fordult arrafelé s azt hitte, hogy újra lázálma van. Egy szöke, kedves arc mosolygott rá, de a szeméből hullottak a könnyek. Etelka volt.

— Etelka — suttogta.

— Nem szabad beszélni, Péter. Istenem, csakhogy már itt tartunk...

— Etelka...

— Csitt... Arra kíváncsi, hogy kerültem ide? Miska írt... azonnal jöttem.

Egy hét múlva Etelka menni akart. Péter még gyenge állapotban ült egy fotőjben és nézte az Etelka csomagolását. Mikor odament hozzá, hogy elbúcsúzzék, Péter megfogta a kezét és halkán mondta:

— Etelka... én visszamegyek magával.

A régi kulisszák világából

Virág Benedek — Kazinczy Ferenchez a színiélet ügyében

...A' teátrómról vagyon ugyan már egy két szó a' Museumban is, p. o., hogy az a' nyelvnek, Erköltsnek oskolója, de ez nem elég arra, hogy a' régi fanyarságban 's hal ítéletben megrögzöttek szelíd érzésre 's jobb vélekedésre hozhassa és végre arra, hogy kiki megismerje annak hasznát 's méltóságát. Most sokan azt mondogatták, hogy a' Magyar nem komédiázni való. Igaz, hogy úgy értik, a' mint láttatnak érteni, hogy nem bolondnak való. Meg kellene tehát magyarázni, mi a komédia in sano sensu és minek kell annak lenni, Ezt a' tárgyat tsendes, fel-emelkedett elmével, tiszta 's könnyen folyó magyarsággal és szívre ható kifejezésekkel — helyel — közzel — szükség volna írni. A' nyavalyás szem irtózik a' világosságtól, lassan-lassan reá szokik. Igen sokan nem tudgyák, mire való a' teátrum. Némelyek akarják tsak risu diducere rectum; mások látni 's tán pityeregni a' lacrimosa poemákra. A' magyar teátrómi darabokat a' magyar természethez kell alkalmaztatni. A' dévaj

darabok is mutassanak nagyságot 's nemeséget.

(Kazinczy Ferenc levelezése.)

Az első színházi villámlás

A Magyar Theatrum naponként tökéletesedik és a' játszódo személyek magok viseletét nem lehet nem kedveleni. Most egy játékjokban a dörgést-villámlást olly valóságosan és természet szerint producalták, hogy a' Theatrum is meggyult miatta és a' nézők ijedtekbe futni kezdettek vólt, de hogy ezen meleg játékból a' néző publicumnak nagy alkalmatlansága ne legyen, a' tüzet csak hirtelen, igen kevés kár vallás után el oltották.

(Magyar Mercurius, 1794.)

Az első szó...

Az első szót a megnyílt Nemzeti Színházban Lendvay Márton mondta az „Árpád ébredése”-ben:

„Ki kelt föl engem? Gyász fiú, ki vagy te? Kinek lefordított szövétnékén Elhúnyt világnak hamva szendereg?”

... Ezek voltak a híres művész első szavai...

Déliab

Ne
kezt
relm
háza
mint
nélki
közre
Colb
többé
Utó
anya
Nem
zódó
tékba
mjnt
delm
Náp
nándó
pressz
terrén
sárol
elmen
volt
sokáig
rozták
előbb
brand
tötték,
csak
útjuka
ban é
hatták,
rossz
moro
erről
hettek
Rossz
fáradts
ismerő
hogy
hassa.
volt a
került
is, hát
De
tan kins
elhagyj
láthatat
Szer
nezebb
lentett.
Beethov
Schindl
nit, vég
Déli

(Folytatás)

Nemsokára fontosabb események következtek életében, elvette feleségül régi szerelmét, Isabella Colbrandot. Mint legtöbb házasság, itt is a szerelmen kívül, melyet mint láttuk, megoldottak a fiatalok esküvő nélkül is igen jól, anyagiak is játszottak közre. Míg Rossini fiatal kezdő volt, addig Colbrand szerelme alig volt több egy többé-kevésbé múló játéknál.

Utóbbi években azonban az ifjú mester anyagiakban hatalmasan megnövekedett. Nemcsak tantiémjeinek köszönhetette fokozódó jólétét, hanem a Barbaja játékbankjának is, mely többet hozott jóval, mint az összes operák, noha ezek jövedelme is tekintélyes volt.

Nápolyban kitört a forradalom, I. Ferdinándot elkergették és Barbaját, Rossini impresszárióját súlyos veszteségek érték. Más terep után kellett néznie. Bécsben vásárolt hát színházat magának. S miután ő elment Nápolyból, nem sok keresnivalójuk volt Colbrandnak és Rossininak sem. Nem sokáig gondolkoztak tehát, hanem elhatározták, hogy követik Bécsbe Barbaját, de előbb összeházasodnak. A mézeshegyeket Colbrand Bologna mellett fekvő birtokán töltötték, de a mézes „hetek” tulajdonképpen csak pár napig tartottak. Aztán folytatták útjukat a császárvárosba. 1822 februárjában érkeznek meg. S csodálkozva tapasztalhatták, hogy a bécsi nép nem kevésbé mámorosan szereti a zenét, mint az olasz. S erről hamarosan igen kellemesen győződhettek meg.

Rossini még alig pihente ki a hosszú és fáradtságos utazást, mikor felkereste egyik ismerősét, kérve, tegye számára lehetővé, hogy a nagy zenetítánt, Beethovent láthassa. A császárhoz mindenestre könnyebb volt a bejutás, mint őhozzá, ki félig siketen, került minden érintkezést még jóbarátaival is, hát még ismeretlenekkel.

De egy muzsikussal számára kimondhatatlan kinszenvedés lett volna az a tudat, hogy elhagyja Bécsset anélkül, hogy Beethovent láthatta volna.

Szerencsére, Colbrand bája még a legnehezebb kérdésekben is nagy segítséget jelentett. Tudta, férje mily rajongással szereti Beethovent, sikerült tehát annak jóbarátját, Schindlent rávenni, jelentse be hozzá Rossinit, végre elérkezett ennek a napja is.

Schindlen és Rossini kocsiba ültek és szótlánul kocogtak a kedélyes kocsis állandó kotyogását észre sem véve Felső-Döblingbe, hol a mester egy szerény egyemeletes házban vett szállást magának.

Bár be voltak jelentve, a bejutás mégsem folyt le simán. Beethoven éppen rossz kedvében volt és kiüzent gazdasszonyának, hogy senkit sem kíván látni. Végre hosszas várakozás után mégis megjelent a küszöbön a két vendég előtt. Rossini nem tudott németül, Beethoven pedig alig pár szót olaszul. Így hát — bár papírral, ceruzával értekeztek, — alig tudták megmagyarázni egymásnak mit is akartak mondani.

Végül Beethoven vidáman megveregette Rossini vállát és ezt rajzolta fel nagy ákom-bákom betűivel a blokkra:

— Csak írjon minél több ilyen szép „borbélyt” és barátságosan integetve visszavonult szobájába. Néhány pillanat múlva már hatalmas akkordok szűrődtek ki az ajtón, hogy a távozók lába szinte gyökeret vert a küszöbön. Nemrégiben született, utolsó zongoraszonátájának drámaian fenséges hangjai mellett léptek ki az uccára.

— Milyen porszem vagyok én őhozzá képest — sóhajtotta Rossini. De meglátva a szomszédban egy cukrászüzletet, nyomban elpárologtak gyötrő gondolatai és barátját karjánál ragadva, húzta be az édes gyönyörök tárházába.

8.

Közel három hónapot töltött az ifjú pár Bécs városában és ez az idő úgy tűnt előtük, mint egy szép álom. Bécs még saját hazájuknál is nagyobb ünneplésben részesítette őket. Ha megjelentek vasárnap egy parkban, hol térczene játszott, a karmester azonnal lekopogta a zenekart és az illusztris mester felé fordulva, annak valamely népszerű számát kezdte vezényelni, mit szerencsére a zenészek is kóta nélkül ismer-tek.

— Köszönöm, kedves karnagy úr a figyelmét — szólott a szünetben a szerző, de őszintén szólva jobban örültem volna, ha olyasmit játszik nekem, mit kevésbé jól ismerek. Nem is képzeli, milyen unalmas dolog az embernek mindig saját szerzeményeit hallani!

A jó bécsiek már valóban nem tudták, hogyan járjanak kedvében. Egyik operaelőadás után, melyet a mester személyesen vezényelt, az igen nagyszámú bécsi

jött. A torok nem javult semmit. Alapos vizsgálat... suttogás... fejesóválás... Péter mint egy hulla, feküdt az ágyon. Mardosta a lelkiismeret s rettegve gondolt a jövőre.

A másik szobában tanácskozott a három orvos. Péter lemászott az ágyról, a fülét az ajtóhoz nyomta és hallgatódzott. Mindent hallott. Valószínűleg sohasem fog tudni énekelni... beszélni igen... de az énekhangja elveszett...

Ájultan esett össze. Miska találta meg és fektette vissza az ágyba. Ott nyöszörgött, kínlódott s mikor Miska egy pillanatra kiment, reszketve kotorta elő revolverét, hogy végezzen magával. De már olyan gyenge volt, hogy a fegyver kihullott a kezéből. Deliriosus lázba esett... idegösszeomlás. Napokig eszméletlenül feküdt, lázalmában rettenetes dolgokat suttogva...

Mikor tíz nap után egy reggel bágyadtan

A régi kulisszák világából

Virág Benedek — Kazinczy Ferenchez a színiészet ügyében

...A' teátrómról vagyon ugyan már egy két szó a' Museumban is, p. o., hogy az a' nyelvnek, Erkölsnek oskolája, de ez nem elég arra, hogy a' régi fanyarságban 's bal ítéletben megrögzöttek szelíd érzésre 's jobb vélekedésre hozhassa és végre arra, hogy kiki megismerje annak hasznát 's méltóságát. Most sokan azt mondogatták, hogy a' Magyar nem komédiázni való. Igaz, hogy úgy értik, a' mint láttatnak érteni, hogy nem bolondnak való. Meg kellene tehát magyarázni, mi a komédia in sano sensu és minek kell annak lenni. Ezt a' tárgyat tsendes, felemelkedett elmével, tiszta 's kömnyen folyó magyarsággal és szívre ható kifejezésekkel — helyvel — közzel — szükség volna írni. A' nyavalyás szem irtózik a' világosságtól, lassan-lassan reá szokik. Igen sokan nem tudják, mire való a' teátrum. Némelyek akarják tsak risu diducere rectum; mások látni 's tán pityeregni a' lacrimosa poemákra. A' magyar teátrómi darabokat a' magyar természethez kell alkalmaztatni. A' dévaj

kinyitotta a szemét, nem tudta, hol van... nem emlékezett semmire. Nézte a plafont, az ablak felső részét... behúnyta a szemét... fájt a világosság...

Egy meleg, sima kéz érintésére rezzenet össze. Nehezen fordult arrafelé s azt hitte, hogy újra lázálma van. Egy szőke, kedves arc mosolygott rá, de a szeméből hullottak a könnyek. Etelka volt.

— Etelka — suttogta.

— Nem szabad beszélni, Péter. Istenem, csakhogymár itt tartunk...

— Etelka...

— Csitt... Arra kíváncsi, hogy kerültem ide? Miska írt... azonnal jöttem.

Egy hét múlva Etelka menni akart. Péter még gyenge állapotban ült egy fotójben és nézte az Etelka csomagolását. Mikor odament hozzá, hogy elbúcsúzzék, Péter megfogta a kezét és halkán mondta:

— Etelka... én visszamegyek magával.

darabok is mutassanak nagyságot 's nemeséget.

(Kazinczy Ferenc levelezése.)

Az első színházi villámlás

A Magyar Theatrum naponként tökéleteseedik és a' játszódó személyek magok viseletét nem lehet nem kedveleni. Most egy játékban a dörgést-villámlást olly valóságosan és természet szerint producalták, hogy a' Theatrum is meggyült miatta és a' nézők ijedtekbe futni kezdettek vólt, de hogy ezen meleg játékból a' néző publicumnak nagy alkalmatlansága ne legyen, a' tüzet csak hirtelen, igen kevés kár vallás után el oltották.

(Magyar Merkurius, 1794.)

Az első szó...

Az első szót a megnyílt Nemzeti Színházban Lendvay Márton mondta az „Árpád ébredése”-ben:

„Ki kelt föl engem? Gyász fiú, ki vagy te?
Kinek lefordított szövétnékén
Elhúnyt világnak hamva szendereg?”

... Ezek voltak a híres művész első szavai...

Déliab

olasz kolónia megtudta, hogy aznap ünneplik Colbrand nevenapját. Megjelentek hát villája előtt, melyben díszes társaság, főképp énekesek, muzsikuskok gyűltek össze és hatalmas éljenzésbe kezdtek. Addig éljeneztek, míg a házigazda ki nem nyitotta az ablakot és felesége egy áriát el nem énekelt. De a tömeg a mestert akarta hallani. Ezt is elérték: feleségével együtt egy duettet adott elő.

A párolgó vacsorát már kezdték feltálni az éhes vendégseregnek, de a potyakoncert közönsége nem volt éhes és éktelen lármával követelte a hangverseny folytatását. Már az összes vendégénekese „felléptek”, mikor végül is Rossini megsokalva a dolgot, becsukta az ablakot és holtfáradtan az éhségtől, lakmározni kezdett. Kint vésztlő csönd támadt. Rövid szünet következett az ovációban, úgy látszott, mintha haditanácsot tartanának. Hirtelen egyetverő ordítás tört ki, az istenadta nép jogait követelte. S ha a Polizei nem lépett volna közbe, talán kökövön nem marad a villában...

Bécs után Párizs és London következett. Mindenütt hódotat, dicsőség... és rengeteg pénz, különösen Londonban. Itt egy ízben Rossininak énekelnie kellett s ezért magáért 200 fontot kapott. Londonban IV. György nagy pompával fogadta. Három hónapi szereplés után feleségével együtt 2500 fontot kap az operától.

London után Párizsba teszi át a székhelyét. Mikor az operába megy, inkognitóban akar maradni és egy páholy mélyéből hallgatja az előadást. De valaki felismeri,

Vadevezősök könyve

A vízi turistasport hasznos tudnivalóit és szokásait tárgyalja ez a pompás, 128 oldalas kis kézikönyv. Ne szálljon vízre enélkül, mert ez minden szabadevezős kiskátéja. Ára bérmentve 50 fillér. Megrendelhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

mfre az egész közönség hátatfordítva a színpadnak, csak őt figyeli. Másnap a színház igazgatója kírja a plakátra: „Rossini személyes jelenlétében” és az emberek verekednek a jegyekért.

Népszerűsége páratlan Párizsban is. Csakhamar kinevezik az olasz operaház igazgatójának. De oly rossz adminisztrátor, hogy majdnem csödbe juttatja a színházat.

Párizsban inkább dicsőségében sütkérezik, mintsem komponál. Ir ugyan egy alkalmi operát X. Károly koronázására, „A rajnai utazás” címmel, de ebben a tákolmányban csak önmagát ismétli.

Párizsban rengeteg olasz énekessel lehetett akkoriban találkozni. Napoleon valóságos telepítést végzett s kit szépszerével, kit erőszakkal invitált Párizsba.

Paisiello, az első „Sevillai borbély” hírneves szerzője tíz évig volt a párizsi olasz operaház igazgatója. Zingarelli mester már kevésbé idillikus körülmények között került Napoleon városába. A jámbor ember azt hitte, hogy a franciák talán olajba főzik, mert semmi áron nem akart tudni arról, hogy kedves olasz városait elhagyja. Egyik reggel aztán két francia szurony villogása barátságosan meggyőzte arról, hogy mégis szebb az élet a világ fővárosában.

Igen, a franciák hatalmas császára az egész világról összecsdítette a híres muzsikuskokat, elsősorban az olasz művészeket. Drezdai hadiszákmányként Paer, Rossini egykori tanítómestere került horogra. Salieri még őt megelőzően, saját jószándékából költözik Párizsba s óriási sikereket arat.

Maga a császárné, Mária Lujza nem kevésbé kedveli az olasz muzsikuskokat. Férje gyűjtőszeszvedélye úgy látszik hamarosan ráragadt, mert akit nem a férje hódított meg Párizs számára, azt ő csalogatja oda. „Vestalin” hírneves szerzője, Spontini az ő protekciójára került Párizsba s a magas ajánlás következtében zeneigazgató lett belőle hamarosan. És persze, nem állhatott el lent a nagy kísértésnek a leghíresebb olasz tenorista, Girolamo Crescentini sem, aki itt még talán tombolóbb sikereket aratott, mint saját hazájában.

Igy hát Rossini Párizsban számtalan híres olasz muzsikussal találkozik, kikkel sülve-főve együtt van. Alig komponál valamit, inkább régi műveinek előadásánál működik közre. Az olasz kolóniában, mikor felesége nincs jelen, felelevenítik a régi olasz emlékeket.

— Mondja csak el Mester, hogyan is volt az a híres eset az „Odoardo e Cristina” bemutatójával Velencében? — kérdi az egyik énekes, aki maga is szerepelt e nevezetes estén.

— Nos, elárulhatom most már, mi történt, régi bűneimért majd megbocsátanak a műzsák, talán még a feleségem is, ha megtudja. Hát az Odoardó-val az történt, hogy Nápolyban fülig szerelmes voltam jelenlegi feleségembe és bár szerződéseim szerint rö-

videsen be kellett volna fejezmem az operát s be is kellett volna tanítanom, semmi kedvem sem volt otthagyni Nápolyt. A velencei direktor egymásután írta a sürgető leveleket. S hogy kissé megnyugtassam, minden nap küldtem neki egy-egy zeneszámot. Éppen, ami kéznél volt, legtöbbet egy régi operából, „Riccardo e Zoraide”-ből, ezt Velencében amúgy sem ismer senki! Végül már nem lehetett tovább húzni a dolgot és búcsút véve szerelmemtől, elutaztam Velencébe. Hogy az előadáson mi történt aztán, ugyis tudjuk mindnyájan.

— Hogyne — kacagott a tenorista s szinte a könnyei potyogtak közben a nevetéstől. — Mivel éppen az én áriám közben történt a „baleset”, hadd mondjam én el. Nos, alig kezd bele partnernőm áriájába, a nézőtér második sorában egy úr rögtön elkéneklie az egészet. Mindenki csodálkozva fordult felé. Mikor az én áriámra került a sor, az illető úr még hangosabban éneklie, mint aki remekül ismeri már azt, ami ezután következik. A közönség nevetni kezdett és én alig tudtam a mozgástól befejezni az éneket. A nagy duett után mindenki körülvette az éneklő urat, ki egy sokatutazó kereskedő volt és megostromolták, honnan ismeri úgy a csak ma bemutatott operát?

— Hát hogyne ismerném — felelte, — hiszen alig pár hónapja Milánóban hallottam, igaz, hogy akkor „Riccardo e Zoraide” cím alatt.

— A színházi vállalkozó oda volt, az egész város a botrányon mulatott. Persze, súlyos szemrehányást tett nekem — vette át a szót Rossini.

— Mit akarsz, impresszárió — feleltem neki, — szép zenét küldtem neked, ez elég. Hiszen, ha nem vagy vak, láthatad, hogy csupa használt kótalapot kaptál tőlem s

Fehér angórannyulak

Gyönyörű szép fajtszták, darabonként 8 pengőért eladók.

●
Megtekinthető:

**Heinrich Gyula, Budapest,
I. kerület, Mártonhegyi út
38. szám.**

Délibáb

hogy antikvárszámokat veszel kézhez.

— Hát Il. Mohameddel mi is történt? — kérdezi egy híres szövegíró.

— Hálstennek, semmi botrányos. De majdnem az lett volna, ha fel nem találom magam. Tudjátok, honfűtársaink, mily ropant babonások, Jobban félnek a jettatore-tól, mint az eleven ördögtől, aki mindenre bajt hoz, ha találkozik vele az ember, de neki magának semmi baja sem történik. Nagyban dolgozom hát Maometto secondo, Il. Mohamed partitúráján, mikor bekopogtat a színházi vállalkozó, megnézni, hol tartok munkámban.

— De alig nézi meg a kézirat címlapját, rémülten kiált fel. — Mio dio! Tönkre akar tenni engem? Nem tudja, hogy Vetignano herceg, a maga szövegírója egy — jettatore? — Hogy megnyugtassam a kétségbeesett embert, leültem a zongorához és míg jobbkezemmel írtam a kótát, a ballal a jettatorek elleni szokásos jelet csináltam, két ujjamat, mint a bika szarva, lefelé fordítottam, hogy így elűzzem a gonosz szellemet.

— Remélem, Tell Vilmos szövegírója nem jettatore? — kérdezte Monsieur Levasseur, aki a herceg szerepét kellett hogy énekelje a párizsi bemutatón. — Nem szeretném, ha a csillár a fejemre hullana előadás közben.

— Vagy az én fejemet el ne találják majd az alma helyett — folytatta Norruit.

Éjfélig beszélgettek még, otthon Rossini már bosszúsan várta felesége. Megszokta, hogy férje mellett háttérbe szoruljon, mert a vidám és bohém természetű mester nem nagyon vette szigorúan a családi tűzhelyet.

*
Olaszország a felszabadulás mámorát ünnepelte. S mint Párizsban Auber „Portici néma” című operájának, úgy itt Rossini „Tell Vilmosa”-nak is viharos sikere volt. Mindkettő olaj volt a lappangó tűzre.

A francia közönség is melegen ünnepelte

már a nyitány remekül pezsgő, pattogó induló-dallamát s még jobban tűzbe jött a „gróf, a gróf a vízbe-fült” híres kórusától. De igazán csak otthon, Olaszországban érezték meg az opera szabadságtias szellemét. A szerző mintegy a szabad Svájc levegőjét akarta operájában éreztetni, azért írt bele remek „Jóder”-eket is, de az egész mű izzó, magávalragadó lendületében soha nem szűnő, forró hazaszeretete érezhető.

S amint Auber „Portici némá”-ja nyomán Párizsban kirobbantak az elfojtott szenvedélyek, úgy Olaszország is lázba jött Tell Vilmostól.

Rossini talán élete legátütőbb sikerét aratta. Mindössze 37 éves volt. Fiatal, gondtalan, derűs kedélyű, vidám. S megmagyarázhatatlan módon, máig is érthetetlenül, abbahagyta az operáírást. 29 operát írt, de a harmincadikhoz hozzá sem fogott élete hátralevő négy évtizedében sem. Megfoghatatlan rejtély, hogyan volt képes a sikerek bődítő mámoráról egy kézmozdulattal örökre lemondani. Kiábrándult a külső sikerekből talán? Vagy úgy érezte, nem tud már népszerűségének ily magas ormán továbbra is megmaradni? Unta-e az ünnepléseket, vagy sértetlen fényben akarta megőrizni élete hátralevő részét, — ki tudja? — Allitóltag ezt hajtogatta:

Nagy tűz volt

Tolnai Nyomdai Műintézetében

s ebből kifolyólag a raktárakat nagy részben ki kellett ürítenünk. A felhalmozott különböző lapokat, könyveket helyszűke miatt feltűnően olcsón eladjuk. Felajánlunk Tolnai Világlapja vagy a Délibáb kiválasztott szép régi példányából 10 füzetet, melynek rendes ára 2 pengő volt, **80 fillérért**. Ha három ilyen 10 füzetből álló csoportot vesz át egyszerre, **1 pengő 90 fillért** kérünk érte bérmentve. Megrendelhető az újsághoz utján úgy vidéken, mint Pesten, ha pedig postán kívánja, az összeg előre küldendő be. Ez esetben kérjük a megrendelést lapunk kiadóhivatalának Budapest, VII, Dohány u. 12 beküldeni. Az összeg bélyegben is beküldhető.

— Nem akarom megérni, hogy azt mondják, no, Rossini már semmi újat nem mond nekünk. Mindenkinél éreznie kell, hogyan csinálhat szép „abgang”-ot, hogyan távozhat úgy, hogy ne kelljen sajnálkozni fölötte: — hej, szegény Rossini, de megöregedett a muzsikád!

Bologna mellett teljesen átengedte magát a polgári élvezeteknek. Halászott, festegetett, pástétomokat csinált, sőt nagy gyönyörűséget talált benne, ha valamelyik jó emberének, egy bíborosnak, vagy hercegnek megküldhette legújabb szerzeményét, azaz egy finom pástétomot vagy legalább is annak receptjét.

Megválasztották városatyának, szorgalmasan bejárt az ülésekre és roppant komolyan tárgyalta a legéletbevágóbb kérdéseket: hány frankkal emelik az éjjeliőrök fizetését, a város kapuját hogyan fessék át és hasonlótak.

A bolognai forradalom nem kímélte meg az ő személyét sem. Elkergették s ő sietve költözik vissza Párizsba. Villát vesz, melyet nagy kényelemmel rendez be. Igaz, kényelme fokozására előbb még Olaszországban elvállik feleségétől, kitől talán a nagy korkülönbség is teljesen elidegenítette.

Persze, hiányzik neki a házi kényelem; meglopják, becsapják. Megnősül hát memsokára ismét, ezúttal óvatosabban, igen gazdag, de kevésbé szép nő, Olympia Pelisser nevű úrnőt vezetve oltárhoz. De a forradalom nem hagyja Párizsban sem nyugodni, Firenzébe költözik, majd ismét és véglegesen visszatér Párizsba. Kótalapot alig vesz a kezébe, megírja még Stabat materjét, egy spanyol abbé kedvéért s végül Missa sollemnisét, hatyúdálát.

Gyönyörű öregségét élvezi. Nem tehet egy lépést sem Párizsban, hogy az emberek meg ne álljanak, ha elköszízik előttük. Óriási társaságot él, Párizs mellett, Passyban vesz villát magának és hódolói óriási tömegével véteti körül magát.

Zeneestjein meghíva lenni a legnagyobb „sikk” Párizsban. Látogatói nem győznek hízelegni neki, holott ő — legalább is úgy mutatja, — semmitől sem irtózik jobban a hízelgésnél.

— Ó, hogyan szólítsam önt? — kérdi egy előkelő ifjú leány, ki egyszer felkeresi őt, — A zene istenségének? A műzsák felkent papjának? A művészet hőroszának?

Ha Rossini félbe nem szakítja, még egy órát áradozott volna.

— Legjobban szeretném, kisasszony, ha édes kis szívecskémnek nevezhetne.

S ezzel ott is hagyta roppant zavarával a látogatót.

Lakása kicsinek bizonyult a rengeteg vendég befogadására. Felesége, igen fukar hölgy lévén, nem szerette, ha a vendégek sokat fogyasztanak. De a házigazda jókedve és szeretetreméltósága mindenkit elbűvöl.

— Üljön zongorához, mester — kérlelik, tudva, mennyire szeret énekelni régi műveiből és zongorán saját magát kísérni.

— Jó, jó — hagyja magát kérlelni az ösz mester, — de már úgy elhíztam, hogy csak középen tudok játszani. Ha magas hangot ütök le, jobbra, ha mélyet, balra fordulok le a székről!

De a következő pillanatban már le is ül és még mindig gyönyörű hangján énekelni kezd.

A leghíresebb énekesnők megtiszteltetésnek tartják, ha duettet énekelhetnek vele. Pedig oly hőség van s a tűlzúfolt szobában oly szorosan állanak az emberek, hogy nem öröm énekelni. Ha a frissföket találják az inasok, utat kell maguknak vágnia a tömegben.

Itt mondják el a legfrissebb színházi pletykákat is, miket Rossini mester látható gyönyörűséggel szürcsöl magába.

Több, mint húsz éve nem volt már színházban. Nem tette be a lábát egyetlen operába sem, még ha saját műveit játszották, akkor sem.

— A mai fiatalok már nem tudnak énekelni! — kiáltott haragosan és megmutatta, hogyan kell bel canto énekelni, az olasz muzsika mézédés dallamosságával, forró lüktetésével, csillogó pompájával.

A „mai fiatalok“ közül sokan jelentek meg az öreg külön estélyein is, de nem csukták be a fülüket, — Wagner és Verdi muzsikája lázba hozta már akkor a félvilágot.

Olykor bent a városban, a Chausse d'Antin 2. sz. alatt pazarul berendezett kis palotájában rendezte estélyeit. A tabló a szokott volt: a mester a zongoránál, mögötte néhány énekes, a háttérben a hallgatóság.

Éjfélig is elhúzódott egy-egy ilyen házi hangverseny, tele muzsikával, tréfálkózással, énekléssel. Forró nyári estéken kinyitották az ablakot, hogy a „nép“ is hallja istenített bálványát, Rossinót.

S kint az uccán majdnem olyan heves viták keletkeztek szünetben, mint bent a szalonban. A régi és új zene hívei szinte hajbakaptak néha s előbbieket csak az ismét felcsendülő Rossini-muzsika ellenállhatatlan varázsának segítségével arathattak győzelmet. Elvégre a küzdelem egyenlőtlen volt, az „ellenpárt“ valóban nem állíthatta oda Wagnert és Verdit énekelni az ucca másik oldalára...

Különösen a Conservatoire két fiatal művésznövendéke folytatott egymással szenvedélyes vitákat. Törzsvendégei voltak a Rossini-hangversenyeknek s úgyszólván minden héten elzarándokoltak ide, hogy ha csak tisztes távolságból is, élvezhessék vagy szidhassák az uccai potya-közönség kórusától kísérve a régi olasz zenét. De meggyőzni nem tudták egymást.

A hold ezüstös fénnel világította meg a házakat, a fákat, kerteket. A tündöklő

Jövedelem és szórakozás

Kedves időtöltés és mégis hasznothajtó foglalkozás hölgyek számára, ha otthon szabadperceikben különböző apró munkákat készítenek könyvkötésből visszamaradt bőrhulladékból. Többek között: kalap- és gomblyukrózásokat, különböző zsebkés, szemüveg és óra bőrtokokat, retikülbe való apró bőrtárgyakat stb. Vidékre 1 kg-os mintacsomagot 96 fillér előzetes beküldése ellenében bérmentve küldünk. Megrendelhető a **DÉLIBÁB** kiadóhivatalában, Budapest, VII, ker., Dohány ucca 12.

augusztusi estén az éjszaka titokzatos hangjai tündéri harmóniában olvadtak össze a villából kiszűrődő zenével.

Bent hosszabb szünet keletkezett, kacagás, hangos beszélgetés hallatszott. De erre már a két ifjú muzsikus nem volt kíváncsi. Ballagtak hát tovább, a város szíve felé. Lelkük telítve volt Rossini kecses, bájos, légiesen könnyed, de mámorosan dallamos muzsikájával.

Egy-egy meteor széles ívben hullott le előttük, végtelen messziségekbe.

Szóltanul lépdelték egymás mellett, csak hébe-korba fütyörésztek egy-egy dallamot. Hirtelen megálltak egy hirdetőtábla előtt. Hatalmas betűkkel Verdi Alarcosbáljának díszelőadását jelezték az olasz operaházban. Mosolyogva néztek egymásra.

— Igen, a hulló csillagok! Ismeretlen világból jönnek, fennen, gögösen, vakító fénnel ragyognak s mint kihűlt meteorok hullanak alá ismeretlen mélységek felé. Aztán újjak jönnek, új fényt, új tüneményes ragyogást gyujtva fel a horizontokon. A természet örök rendje ez, barátom, örök körforgása az isteni akaratnak.

— De vannak állócsillagok is — vetette közbe a másik. — Az emberi nagyság fénye sugárzik belőlük. A halhatatlan szellemé, mely túléli a világot s túléli az összeomló csillagrendszereket is. Fennen világítanak, lángoló fároszként mutatva az utat a törékeny hajóknak, melyek nélkülük céltalanul, szárnyaszegetten imbolyognának a partatlan tengereken.

És tovább folytatták útjukat. Egycikű Rossini, a másik Verdi melodiáit fütyörészte.

(Vége)

Delibáb

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélről egy megcímzett és felbélyegzett válaszbortéket küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbibá” szerkesztőségének, Budapest, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem örzünk meg és semmi körülmények között sem küldünk vissza

B. Gyuláné. (39.) Ha heti biztosítással előfizető, akkor mindig meg kell lenni a legutolsó három hónapban megjelent teljes példányoknak.

R. Ferenc. (250.) Ilyen tárgyú könyv a mi kiadásunkban nem jelent meg. Leghelyesebb, ha valamelyik helyi könyvkereskedéshez fordul.

Lakodalmom után, Abony. (7.) Hát erre el lehet készülni, kedves Asszonyom, hogy az élet és a házasság más, mint a jegyesség. A jegyesség rövid ideig tartó állapot, sok látogatással, készülődéssel, tervezgetéssel. A házasság az álmok beváltása, a valóság, amely nem lehet olyan mesészerű, mint a jegyesség. Ne csodálkozzék azon, hogy férje nem hoz haza mindennap virágot, cukrot, hogy napjai nem telnek el látogatással, vásárlással. A házasság sok-sok hétköznapból áll és éppen az az asszony feladata, hogy megszépítse a hétköznapokat, költészetet varázsoljon a szürkeségbe. Ha csüggedt arccal jár-ke, állandóan azt hangoztatja, hogy unatkozik, csalódott, férje megújja ezt a panaszkodást. És keres majd olyan valakit, aki nem ennyire felhőkben jár, hanem közelebb van a valósághoz és ezért jobban megértheti őt. Ugy-e nem ezt akarja? Hát akkor abba kell hagynia a panaszos nyafogást és beilleszkedni a hétköznapokba.

Fogadó. (252.) A szerzők egymásközi megállapodásától függ, hogy melyik részéről nagyobb tantiemben. Tehát esetenként változik s így a fogadást egyikük sem nyerte meg.

Baba. (9.) Ha virágot kapott, egyenesen a Maga nevére hozták, akkor nem férjének, hanem Magának illik megköszönni. Nem kell

a dolognak túlzott jelentőséget tulajdonítani s férje féltékenységi jelenete egyáltalán nem volt indokolt. Az illető fiatalember jól érezte magát Maguknál a vacsorán és hálából a meghívásért küldte a pár szál virágot. Irjon néhány sort, amelyben megköszöni a fiatalember figyelmességét és ezzel a dolog a lovagiasság szabályai szerint elintézését nyert. Ha férje kifogásolja az illetővel való baráti kapcsolatot, intézze lehetőleg úgy, hogy minél kevesebbet találkozzanak. Nem érdemes egy harmonikus házasságot egy harmadik, még pedig egy közömbös harmadik kedvéért megbolygatni.

Dalos madárka. (11.) A cseresznye- és meggyeszőzban igazán nem probléma, hogy milyen üdítő italt ad a vendégeinek. Itt közöljük a meggyeszőrp készítési módját, ha ezt adja, elveti a szeszitalok gondját. Teljesen ép meggyet veszünk, kimagojuk. Azután szitán áttörjük alaposan. Néhány szemet épen különveszünk. Az áttört levelet főni tesszük tiszta, épzománcú lábasban, adunk minden liternyi léhez 25 dkg cukrot, ha savanyú, többet. Mikor jól felforr, üvegekbe töltjük, adunk minden üvegbe néhány, egész szemet és egy-két magot jól összezúzva. Lekötjük, kigőzöljük. Ha likőrt akarunk belőle készíteni, télen minden literhez adunk 3 deci 96 fokos tiszta szeszt és ezzel állni hagyjuk legalább hat hétig.

B. feleség. (13.) Gyakorta előfordul, hogy a gyermekek az édesapjukhoz aki valójában ahogyan törődik velük, jobban vonzódnak, mint az édesanyjukhoz. Éppen azért, mert kevesebbet törődik velük. Az anyát már nagyon is megszokták, természetes a gondoskodása, viszont az apánál, aki messzebb áll tőlük, minden kis gyöngédség, minden jó szó nagy kegynek számít. Semmi esetre se tegye azt, hogy a gyerekeknek megmagyarázza, hogy mennyivel többet tesz Ön értük, mint az apjuk. Ez méltatlan cselekedet volna. Ha a gyerekek nagyobbak lesznek, úgyszólván belátják, milyen jó, áldozatos édesanyjuk van. És Ön valójában nem a háláért tesz így, hanem mert édesanya és az anyák sorsa az önfeláldozás a gyermekekért.

Vidám félóra. (15.) Ne tegyen Magának szemrehányást, amiért olyan jól mulatott. Férje sem haragudhat, hiszen nem előre kitervezett mulatság volt, hanem a véletlen kedves játéka. Ezek a hirtelen támadt mulatságok szoktak a legjobban sikerülni. Azért mert férjes asszony, még táncolhat, éppen úgy, mint a leányok. Egyébként is ha valaki huszonhatéves, nem kell melankólikusan megállapítani, hogy elmúlt az ifjúság. Nem múlt el, sőt csak most kezdődik! Tehát ne búsuljon, nem tett semmi rosszat, kicsit jól érezte magát és ez még nem bűn!

Válaszúton, Füred. (17.) Azt vesszük ki lefelől, hogy Maga két udvarlója közül nem azt szereti, aki feleségül kérte. És azért írt nekünk levelet, hogy hogy beszéljük rá a másikra, aki ugyan nem ígér házasságot, sőt azt hangoztatja, hogy egyelőre nincs szándékában nősülni, de viszont Maga sze-

reti. M
relmére
aki lek
akarná
embele
bízni, a
de Ma
de ha
szereth
kiszere
hatja
aki egy

Hold
szönni,
gyan a
ne lepő
ves dol
az éjje
ságot
megérte
nap, ha
megkös
De meg
nincs is

Bánh
pest k
sal, el
látásra,
vesen e
Egy-egy
is össze
elkerül
tődés n

Ügyv
barátság
köteless
denben
az az é
viszony
üzleti
kedves
foglalko
jük, hog
dul el a
ismer,
Igyekez
jének a
is elhint

Doroth
csak fog
könnyű
el a fon
hamar
kikapott
het a fa
kat kapl
kéleteser
védi az
legalább
lőnben n

Molnár
sége e
történt?
nek csú
kedett,
szőnö vi
sétált ma
szájára v

reti. Mi, sajnos nem tudjuk rábeszélmi a szerelmére, mert nem jellemes, egyenes ember, aki leköt egy leányt anélkül, hogy feleségül akarná venni. A másik talpig férfi, talpig ember, olyan, akinek a szavában meg lehet bízni, akire egy életet lehet alapítani. Igen, de Maga szerelmes, írja nekünk. Elhisszük, de ha arra gondol, hogy az ember sohasem szeretheti azt, akit nem becsül, hamarosan kiszerezet udvarlójából. És tiszta szívvel nyújthatja kezét annak a becsületes embernek, aki egy életre vállalja társának, feleségének.

Holdas éj. (19.) Éjjelizenét meg szokás köszönni, még pedig mindig olyan módon, ahogyan az illető helyen szokás. Kisvárosban ne lepődjön meg az éjjeli zenén, gyakori, kedves dolog. Általában az a szokás, hogy az, aki az éjjeli zenét kapja, egy pillanatra világságot gyújt a szobájában, jelezvén, hogy megértette, hogy neki szól a muzsika. Másnap, ha találkoznak az éjjelizene adójával, megköszönhetik szóban is a figyelmességét. De mégsértődni igazán nem lenne helyénvaló, nincs is semmi értelme!

Bánhidya Anna, Derecske. (21.) Ha Budapest környékére mennek nyaralni, háztartással, el kell készülniök a gyakori vendéglátásra. Vasárnaponként pesti ismerősök szívesen ellátogatnak a környéken nyaralókhoz. Egy-egy vasárnap néha tíz-tizenkét vendég is összeverődik. Ezt nem lehet semmiképpen elkerülni, legalább is anélkül nem, hogy sérződés ne származzon belőle.

Ügyvédné. (23.) Nem helyes politika, ha barátságatlan férje üzletfeleivel. Az asszony kötelessége, hogy férje mellett álljon és mindenben az ő érdekeit képviselje. Nos, férjének az az érdeke, hogy irodájának feleivel baráti viszonyt tartson fel, így biztosítsa azoknak üzleti hűségét. Önnek az a feladata, hogy kedves és szívélyes legyen, kirándulásokon foglalkozzon férje vendégeivel is. Nem is értjük, hogy miért annyira görgös és miért fordul el azoktól az emberektől, akiket nem is ismer, csak ellenszenvet előlegez nekik? Igyekezzen megváltozni, mert így csak férjének árt és ezenkívül még a házasságban is elhúnti a vizzály magvát.

Dorothy, Angel, B. (25.) A gyöngytálcát csak fagyöngyből érdemes készíteni, mert az könnyű és széle nem éles, tehát nem vágja el a fonalat. Az üvegyöngy vagy porcellán hamar tönkreteszi a legerősebb szálát is, kikoptatja, széthull az egész! Színeznit lehet a fagyöngyöt, nagyon csinos kis tálcákat kaphatunk így általa. Ezek a tálcák tökéletesen felfogják az étel melegét, tehát védi az asztalt, az abroszt. Meleg tál alá legalább félcentis gyöngyből készítsük, különben nem elég hőfok.

Molnár Ella, Adony. P. (27.) Kár olyan kétségbe esetnek lenni. Végeredményben mi történt? A szomszédunkban lakó, agglegénynek csúfolt negyvenéves férjével megismerkedett, miután, mint szomszédok, úgyszólván viszonyban voltak. A férfi néhányszor sétált magával a korzón s a kisváros már a szájára vette, hogy sikerült meghódítania az

agglegényt. Most egyszerre elmaradt a séta, az illető udvariasan köszön, ha találkoznak, azután tovább megy. Mi ennek az oka? Lehet, hogy túlságosan megtetszett maga neki, túlságosan jólérzi magát ahhoz a társaságában, hogy hű maradjon elvéhez, az agglegényiséghez. Most küzködik magában, viaskodik, mi erősebb, a szerelme, vagy a megrögzött elve? Az az érzésünk, hogy hamarosan vissza fog térni s igaza lesz a kisvárosi pletykának. Ha nem térne vissza, nem érdemes búsulni, akkor csakugyan abból a fajtából való, amelynek nem szabad nősülni, mert magányos természete folytán csak rosszul sikerülhet a házassága.

Lévay J. (29.) Nem szabad úgy felfognia a dolgot, hogy „gonosz mostohát” kap a házhoz. Azon, hogy szegény édesanyja oly korán meghalt, sajnos, nem lehet változtatni és Maga egész életében sínylette a hiányzó anyai szeretetet. Édesapja, most, hogy megnősül, nemcsak feleséget, hanem magának édesanyját is keresett. Bizonyos, hogy olyan nemes lélek, mint az édesapja, csak megfelelő élettársat választhatott, aki magának is szerető, gondos édesanyja lesz. Ne fogadja mostoháját daccal, ellenségeskedéssel, ne tegye ezt szerett édesapjának, akinek nagyon fájna s ne tegye ezt azért sem, mert nem helyes polihika. Legyen kedves, barátságos, egészen bizonyos, hogy az új anyuka is ilyen gondolatokkal közeledik az új nagylányához.

A múlt számban megjelent keresztrejtvény megfejtése

Vizszintes sorok. 1. Hatodik emelet. 13. Apológia. 14. Tele. 15. Gobineau. 16. Iser. 17. Iso. 18. End. 19. Óleme (emekő). 20. Atrocitás. 22. Nis (sín). 23. sóz. 24. Sage. 25. Cic. 26. Oláh G. 28. 11. 29. Ess. 30. Alak. 33. Ké (ék). 34. Hő. 36. Bb. 37. bariton. 40. Iskolai. 43. Erély. 44. Az éter hajósai.

Függőleges sorok. 1. Hagia Sophia. 2. Apostol. 3. Toborzás. 4. Oli. 5. Donec. 6. Igenis. 7. Kiadta. 8. Eau. 9. Etíl. 10. Lesence. 11. Elemi iskola. 12. Terescsényi. 19. Ósel. 21. Ágika. 27. Gable. 31. Abih (hiba). 32. Bíró. 35. Ósz. 36. Bot. 38. Rej (jer). 39. Tés. 41. Ké. 42. Ar.

Jutalmazott megfejtők névsora.

Helyszüke miatt csak a jutalmazottak teljes nevét és a helység kezdőbetűjét közöljük.

A múlt számban megjelent keresztrejtvény megfejtői közül Nagy Zsófia, K. és Szőllőssy Éva, V. púderkompaktot, Szalay Jánosné, Gy. és Benedek Elvira, Sz. levelezőlapalbumot, Kiss Gyula, P. nyakkendőt, Serényi József, M. csavaros frónt kaptak, az alábbiak pedig könyvjutalomban részesültek: Spiegel Vera, B. Balogh Etelka, Bp. Molnár József, N. Fehér Károly, C. Szabó Rezsóné, Gy. Polónyi Oszkár, V. Szigethy Lőrinc, Z. Nemes Istvánné, E. Horváth László, Cs. Tisza György, F.

Déliabál

ego ÜZENETEI

D. Ferencné, Gy ... (46.) Nem írt jeligét, de válaszukból remélhetőleg magára ismer. 1. Amennyiben havi vagy negyedéves biztosítási előfizető, úgy a kötvényen kívül a legutolsó előfizetése nyugtájának is mindig meg kell lennie. 2. Mi is azt hiszszük, hogy jó volna mindkettőjüknek, ha még egy gyermeket felnevelhetnének. De jól nézzék meg azt a gyermeket, akinek jóságukat, gondoskodó, ápoló, nevelő szeretetüket adják! Nem hiszszük, hogy a szóbanforgó kislány megfelelné, 13 éves korában már nem volna szabad olyan piszkosnak és olyan meggondolatlanul, hálátlanul pletykásnak lennie! Kérdés, hogy volna-e türelmük hosszadalmas, sok csalódással járó megnevelésére... Őszinte-e a kislány, vagy csak pletykás? Jól figyeljék meg, mielőtt magukhoz veszik, hiszen erre van lehetőségük... Nincs a rokonaik között tízévesnél fiatalabb gyerekek, akit örökbefogadás nélkül is felnevelhetnének? Kár volna, ha házasságuk békés nyugalomát feldulná a rosszul megválasztott kislány vagy kisfiú, az örökös csalódásnál jobb a gyermektelen házcsönkje...

B-i szőke leány. (50.) Az „elhidegült” férfiak modorára még több hűvös tartózkodással kell reagálnia a huszonegy éves leánynak. Ha ő — most már ritkábban — meglátogatja magukat, akkor beszélgesse vele úgy, mint bármelyik más ismerősével. És ne tegyen fel mindent erre az egy kártyára! Járjon társaságba, tanuljon, dolgozzon minél többet; ha ez a férfi szereti magát, majd szól... A férfiak elmaradásának sok olyan oka is lehet, amelyet nem mondhatnak meg huszonegy éves szerelmüknek.

Részvét. (66.) Ma már nem fejezzük ki részvétünket franciául és a névjegyre írt „p. p.” (pour prendre part — részvétünk jeléül) és „p. c.” betűknek igazán nincs létjogosultságuk. Nyugodtan írhatja magyarul „őszinte részvéttel X. Y.”, ha nem akar levelet írni. De mi azokat is megértjük, akik nem tudnak részvétnyilatkozatot küldeni gyászoló ismerőseiknek... Látogassa meg a fiatalasszonyt és szorítsa meg a kezét... Vagy ha később találkozik vele, tekintettel, magatartásával, szokatlanul több tiszteletadással fejezze ki, hogy vele érez... Ilyen esetben sok tere nyílik a segítségnek, tanácsadásnak, ügyek elintézésének, állás-szerzésnek, új megélhetési forma megválasztásának és aki ilyen téren siet a sorstól hirtelen fejbeköltintott kis család segítségére: az bizonyította be legszebben részvétét...

Bűn-e a szerelem. (999.) Pedig bele kell törödni abba, hogy csak egyszer hetenként

látja azt a fiatalembert, sőt, jó volna, ha egyszer sem látná... Huszonkét éves fiatalasszony, akinek saját bevallása szerint „mindene megvan” és csak a jómódorú férfi feltűnése óta veszi észre, hogy „üglátszik, csalódtam házasságomban”... Nem féltékeny az ura? Jó volna, ha magának komoly elfoglaltsága lenne, háztartás, gyerek és még valami munka kell az olyan nagyon fiatal, értelmes asszonynak, mint maga, akkor nem lesz érkezése azon tételödni, hogy csalódott-e vagy sem...

Kísért a mult... (37.) Ha mindent megmondott a komoly, szerelmes fiatalembernek, akivel jegyet váltott; akkor most már nyugodtan térjen napirendre szomorú évei fölött... Miért gyötíri magát, képzeletét, hiszen völegénye megmondta: ilyenek szereti magát, mint amilyen. Ő bizonyára ismeri a sokat flörtölt fiatal lányok mai típusát és tudja, hogy egyetlen nagy becsületes, szenvedélyes szerelemtől szomorúbb és érettebb lesz a fiatal nő, de jobb, igazabb is... A maga kötelessége, hogy megbékéljen, vígan, boldogan minden érzését annak a megértő fiúnak adja, aki megígérte, hogy visszaszerzi hitét az életben, a boldog szerelemben. Ha úgy látja, hogy szomorúsága fokozódik, akkor esküvőjük előtt keressen fel egy idegortost, akiben megbízik; lehetséges, hogy valami nyugtató orvosság fel-élénkíti és felkelti magában az életörömet...

Nagy tehetség. (79.) Ha a tizenkét éves fiú zenetanára is azt mondja, hogy rendkívül tehetséges a gyerek; akkor érdemes meghozni az ajánlatot, a pesti utat, hogy ő felvételre jelentkezhesék a Zeneakadémia megfelelő osztályára... De maguk, a jó szülők, a legritkább esetekben tudják eldönteni: valóban olyan tehetséges-e a gyerekek, hogy kiképzése áldozatát megérje és rendes tanulmányaitól elterelje zenei jövője... Ma már nem kell kísérletezni, útjából oktanulni kikökönteni a fiatal, (akinek az ilyesmi mindig beláthatatlan következményű lelki rázkódtatással jár) mert hiszen minden szülőnek mód adatik szakemberek, művésztanárok megkérdezésére... Ha ezzel a lehetőséggel élének az emberek: nem szaladgálna annyi félbemaradt zseni, pályátvesztett fiú és leány a művészi élet minden területén.

Előfizetési árak:

¼ évre 2 pengő 50 fillér, ½ évre 5 pengő

Szerkeszti: **TOLNAI SÁNDOR**
Kiadótulajdonos: **TOLNAI NYOMDAI MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.**

Kiadásért és szerkesztésért felel:
TOLNAI SIMON

Budapest, VII, Dohány uca 12.

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat RT. mélynyomó-körforgó gépein,
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma:
14—23—39 és 14—23—50

Délibáb

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten nyakkendőket, púderkompaktokat, bakelit szalvétatartókat, levélzáralbumokat és értékes könyvjutalmakat osztunk ki. Megfejtési határidő június 23. Minden borítékra ráírandó: Rejtvenymegfejtés

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
k	i	t	e	r	ö	t	e	l	e	l	e	t
14	a	v	a	s	u	t	i	k	i	t	e	r
15	t	o	p	g	z	a	n	r	a	b		
17	o	r	a	t	ö	r	i	u	m	a	b	
	20	s	a	s	o	k	a	n	g	m		
24	25	z	u	26	m	a	k	a	28	d	e	
29	d	e	t	30	b	a	i	a	32	e	i	
33	a	a	h	e	35	a	v	36	r	e	v	ü
37	l	i	l	a	f	e	h	38	39	h	e	s
40	o	t	a	n	ü	41	i	d	e	42	e	e
43	k	ö	t	é	e	r	ö	s	i	d	e	g

Doküldendő: vízszintes 1, 14, 43 és függőleges 1, 3, 13

Vízszintes sorok: 1. Nem egyenes válasz. 14. Az állomások sínhálózatának egyik része (névelővel). 15. Tip... 16. Vissza: szín. 17. Nagy epikus zenemű, bibliai vagy legendai vonatkozással. 20. Nagy madarak. 21. A párna belső huzata. 24. Óbor. 26. Pipafajta. 28. Ellentétes kötőszó. 29. Vendetta része. 30. Rag. 31. Számárhang. 32. Fő. 33. Az ókeresztények szeretetlakomája volt. 35. Óreg szalonában van. 36. Könnyű, táncos, énekes színpadi mű. 37. Az Újpest F. C. színe. 39. Figyel. 40. Japán kikötőváros Jesszo szigetén. 41. Ebben az irányban. 43. Minden izgalmat kibír.

Függőleges sorok: 1. A magyar népdalok egyik csoportja. 2. Férfinév. 3. Hosszú időn át szerzi az ember és hasznosítja. 4. Kötő-

szó. 5. Némelyik ló. 6. Számnév. 7. A természetudomány egyik ága. 8. Kicsinyítőképző fordítottja. 9. Nemrég kedvelt filmszínész. 10. Etnográfia rövidítése. 11. Fogaival leszed (ékezetfelesleg). 12. Ékezzettel: kor, korszak. 13. Egyes keleti népeknél máig is fennáll. 18. Görög betű. 19. Az örök város. 22. A nátrium vegyjele. 23. Add csak ide! 25. Támogató. 27. Ilyen mozdulatot tesz a futballkapus a feléje röpülő labda után. 30. Belefulladás. 32. Emlékezetéből kiesik. 34. Régi kori, híres seb orvos, II. Henrik király udvari orvosa volt. 35. Szívesen halljuk, ha kellemes (névelővel). 38. Dolog — latinul. 42. Az egyik nem.

Payper

A jutalmazott megfejtők névsorát a 81. oldalon közöljük.

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kladvállalat R.-T. nyomása, Budapest

Ennek az öt hatalmas kötetnek megírása 23 kiváló orvostudósnak több mint egy évig tartó komoly, tudományos munkáját vette igénybe. Az orvostudomány több évszázados múltja alatt sok nemzedék váltotta fel egymást és mind-egyik egy-egy emberöltő kutatásának eredményét hagyta a következő generációra. Ennek a több évszázados kutató munkának leszűrt eredményét kapja az olvasó

Tolnai: ORVOS A CSALÁDBAN

c. könyvsorozatában. A sorozat megrendelőinek a teljes öt kötetet egyszerre szállítjuk. Az ötkötetes díszes kiállítású sorozat ára bérmentve **Budapest** 40 pengő, **vidéken 42 pengő**, mely havi **2 pengős** részletben is fizethető.

Ne vágja ki, ha nem akarja megcsontítani a lapot, hanem írja ezt a megrendelési szöveget egy levelezőlapra

Tolnai Nyomdai Müintézet és Kiadóvállalat R.-T.

Budapest, VII, Dohány uca 12

Megrendelem Tolnai: ORVOS A CSALÁDBAN című művet öt díszes félbőr-kötésű kötetben bérmentve, Budapest 40.—, vidéken 42.— aranypengő árban és tartozom a vételárat az átvétel napjától kezdve egymásután következő 2.— pengős havi részletben megfizetni. Tudomásul veszem, hogy a vételár teljes kiegyenlítéséig a sorozat tulajdonjogát Önök fenntartják. Bármely részlet be nem tartása esetén a hátralék teljes összege esedékessé válik. Ez a megrendelés vissza nem vonható, de elfogadása az Önök megítélésétől függ.

Kelt ..... 193 ..... hó ..... nap

A megrendelő neve és foglalkozása

Pontos cím :

Megrendelhető a **DÉLIBÁB** kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

Külföldi olvasóink figyelmébe!

Romániában: Tolnai „Orvos a családban“ c. mű kötetenkénti ára 250 lei. Beszerezhető: Journal Import, Jacob Dancea, Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 46.

Jugoszláviában: Tolnai „Orvos a családban“ c. könyvsorozat (öt kötet) ára 480 dinár, mely havi 40 dináros részletekben is fizethető. Főelárusító: Centralna Knjizara, Subotica Strosmajerova ul. 11.

Csehszlovákiában: Tolnai „Orvos a családban“ c. könyvsorozat (öt kötet) ára 294 Ke., mely havi 29 Ke. részletekben is fizethető. Főelárusító: „NOVITAS“, Bratislava, Dlha ul. 15.